

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	15.03.2019
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 13.03.2019, 145

Riigihangete seadus¹

Vastu võetud 14.06.2017

[RT I, 01.07.2017, 1](#)

jõustumine 01.09.2017, osaliselt 01.01.2018, 18.10.2018 ja 01.01.2019

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
13.06.2018	RT I, 29.06.2018, 4	15.07.2018
20.02.2019	RT I, 13.03.2019, 2	15.03.2019

1. peatükk Üldsätted

1. jagu Reguleerimisala ja põhimõtted

§ 1. Reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab riigihanke korraldamise reeglid, riigihankega seotud isikute õigused ja kohustused, riikliku järelevalve ja haldusjärelevalve tegemise, vaidlustuste lahendamise korra ning vastutuse käesoleva seaduse rikkumise eest.

(2) Juurdepääs riigihangete andmetele ning nende andmete väljastamine ja avalikustamine toimub avaliku teabe seaduses sätestatud korras, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

§ 2. Eesmärk

(1) Käesoleva seaduse eesmärk on tagada hankija rahaliste vahendite läbipaistev, otstarbekas ja säästlik kasutamine, isikute võrdne kohtlemine ning konkurentsi efektiivne ärakasutamine riigihankel.

(2) Riigihangete planeerimisel ja korraldamisel arvestatakse sotsiaalsete kaalutluste, innovatsiooni rakendamise ning keskkonnasäästlike lahendustega.

§ 3. Riigihanke korraldamise üldpõhimõtted

Riigihanke korraldamisel on hankija kohustatud järgima järgmisi põhimõtteid:

- 1) hankija tegutseb riigihanke korraldamisel läbipaistvalt, kontrollitavalt ja proportsionaalselt;
- 2) hankija kohtleb kõiki isikuid, kelle elu- või asukoht on Eestis, mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis, muus Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis või Maailma Kaubandusorganisatsiooni riigihankelepinguga ühinenud riigis, võrdselt ja jälgib, et kõik isikutele seatavad piirangud ja kriteeriumid oleksid riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud;
- 3) hankija tagab konkurentsi efektiivse ärakasutamise riigihankel, kusjuures avalik-õigusliku juriidilise isiku või avalikke vahendeid kasutava eraõigusliku isiku osalemine riigihankes ei tohi moonutada konkurentsi tema poolt avalike vahendite kasutamise tõttu;
- 4) hankija väldib konkurentsi kahjustavat huvide konflikti;
- 5) hankija kasutab rahalisi vahendeid säästlikult ja otstarbekalt, sõlmib hankelepingu parima võimaliku hinna ja kvaliteedi suhte alusel ning viib riigihanke läbi mõistliku aja jooksul.

§ 4. Terminid

Käesolevas seaduses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) ainuõigus on ettevõtjale Euroopa Liidu õigusaktidega kooskõlas oleva õigusakti, haldusakti või halduslepinguga antud õigus tegutseda teatud tegevusalal, mille tulemusel on sellel tegevusalal tegutsemine teistel ettevõtjatel oluliselt piiratud;
- 2) elektrooniline vahend on seade kaabli, raadioside, optiliste tehnoloogiate või muude elektromagnetiliste tehnoloogiate abil saadatud, edastatud ja vastuvõetud andmete töötlemiseks, sealhulgas digitaalseks pakkimiseks, ja salvestamiseks;
- 3) eriõigus on kahele või enamale ettevõtjale Euroopa Liidu õigusaktidega kooskõlas oleva õigusakti, haldusakti või halduslepinguga antud õigus tegutseda teatud tegevusalal, mille tulemusel on sellel tegevusalal tegutsemine kolmandatel ettevõtjatel oluliselt piiratud;
- 4) ettevõtja on ettevõtja konkurentsiseaduse tähenduses, sealhulgas konkurentsiseaduse § 2 lõikes 2 nimetatud isik;
- 5) hankemenetlus on riigihanke korraldamine käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud korras;
- 6) hankepass on dokument, milles ettevõtja kinnitab kõrvaldamise aluste esinemist või puudumist, kvalifitseerimise tingimustele vastavust, kui hankija on need seadnud, ning asjakohasuse korral vastavust kriteeriumidele, mille alusel hankija valib taotlejad, kellele teeb pakkumuse esitamise ettepaneku;
- 7) hankijaprofiil on vabatahtlik hankija veebilehel avaldatav riigihangete rubriik, mis võib sisaldada eelteateid, teavet käimasolevate, lõpetatud ja kavandatavate riigihangete ning sõlmitud hankelepingute kohta ja muud hankija riigihangetega seotud teavet;
- 8) huvide konflikt on olukord, kus hankija või tema nimel tegutseva isiku töötajal, ametnikul, juhatuse liikmel või muul pädeval esindajal, kes on kaasatud riigihanke ettevalmistamisse või korraldamisse või kes võib muul moel mõjutada selle riigihanke tulemust, on otseselt või kaudselt finantsalaseid, majanduslikke või muid isiklikke huvisid, mida võib käsitada tema erapooletust ja sõltumatust kahjustavatena;
- 9) innovatsioon on uue või märkimisväärselt täiustatud asja, teenuse või protsessi, sealhulgas tootmis- või ehitusprotsessi, uue turustusviisi või uue organisatsioonilise meetodi kasutuselevõtt äritavades, töökorralduses või välissuhetes;
- 10) keskne hankija on keskseid riigihankeid korraldava hankija, kes võib pakkuda ka riigihanke tugiteenuseid;
- 11) kolmas riik on riik, mis ei ole Euroopa Liidu liikmesriik, Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriik ega Maailma Kaubandusorganisatsiooni riigihankelepinguga ühinenud riik;
- 12) kontsessioonäär on ettevõtja, kellega on sõlmitud kontsessioonileping;
- 13) kontsessioonileping on ühe või mitme ettevõtja ja ühe või mitme hankija vahel sõlmitud hankeleping, mille puhul kontsessioonääri tasu seisneb kas ainult õiguses ehitist eksploateerida või teenust osutada või selles õiguses koos rahalise maksega ja nõudluse või pakkumisega seotud äririsk läheb üle kontsessioonäärile;
- 14) kontsessioonilepingu sõlmimise menetlus on riigihanke menetlus, millega sõlmitakse kontsessioonileping;
- 15) raamleping on ühe või mitme ettevõtja ja ühe või mitme hankija vahel sõlmitud leping, millega kehtestatakse lepingu kehtivusaja vältel selle alusel sõlmitavaid hankelepinguid reguleerivad tingimused;
- 16) riigihange on asja ostmine, teenuse tellimine, ideekavandi saamine, ehitustöö tellimine või kontsessioonilepingu sõlmimine hankija poolt;
- 17) riigihanke alusdokumendid on hanketeade, kontsessiooniteade, ideekonkursi kutse, pakkumuse esitamise ettepanek ja kõik hankija koostatud või viidatud muud dokumendid, milles on määratud ühe konkreetse riigihanke üksikasjad, sealhulgas pakkujale ja taotlejale esitatud tingimused ja dokumentide esitamise nõuded, tehniline kirjeldus, hankelepingu tingimused ning pakkumuste hindamise kriteeriumid;
- 18) võrgustikusektor on käesoleva seaduse §-des 146–152 nimetatud valdkond;
- 19) väljakuulutatav hankemenetlus on hankemenetlus, mis algab hanketeade avaldamisega riigihangete registris (edaspidi ka *register*) ja hõlmab avatud hankemenetlust, piiratud hankemenetlust, võistlevat dialoogi, innovatsioonipartnerlust ja konkurentsipõhist läbirääkimistega hankemenetlust.

§ 5. Hankija

(1) Käesolevas seaduses sätestatud korda on kohustatud järgima avaliku sektori hankija ja võrgustikusektori hankija (edaspidi koos *hankija*).

(2) Avaliku sektori hankija on:

- 1) riik või riigiasutus;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus, kohaliku omavalitsuse asutus või kohaliku omavalitsuse üksuste ühendus;
- 3) muu avalik-õiguslik juriidiline isik või avalik-õigusliku juriidilise isiku asutus;
- 4) sihtasutus, mille üheks asutajaks on riik või mille asutajatest rohkem kui pool on käesoleva lõike punktis 2 või 3 nimetatud hankijad või mille nõukogu liikmetest rohkem kui poole määravad punktides 1–3 nimetatud hankijad;
- 5) eraõiguslik juriidiline isik, mida põhiliselt rahastavad või mille juhtimis- või järelevalveorgani liikmetest rohkem kui poole määravad või mille juhtimist muul viisil kontrollivad koos või eraldi käesoleva lõike punktides 1–3 nimetatud hankijad või mõne muu Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi vastava isikud ja mis on asutatud eesmärgiga täita põhi- või kõrvaltegevusena ülesannet avalikes huvides, millel ei ole tööstuslikku ega ärilist iseloomu.

(3) Võrgustikusektori hankija on tegutsemisel võrgustikusektoris:

- 1) avaliku sektori hankija;
- 2) isik, kellele on õigusakti, haldusakti või halduslepinguga antud eri- või ainuõigus tegutseda võrgustikusektoris, mille tulemusel on selles valdkonnas tegutsemine teistel isikutel oluliselt piiratud;

3) äriühing, mille osa- või aktsiakapitalist rohkem kui poolt omavad või mille aktsiate või osadega esindatud häälest rohkem kui poolt valitsevad või mille juhatuse või nõukogu liikmetest rohkem kui poole määravad otseselt või kaudselt avaliku sektori hankijad või avaliku sektori hankijad koos mõne muu Euroopa Liidu liikmesriigi asjaomaste isikutega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punkti 2 tähenduses ei peeta eri- või ainuõiguseks väljakuulutatava hankemenetluse või muu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.03.2014, lk 243–374), II lisas nimetatud õigusakti alusel objektiivsetest kriteeriumidest lähtudes ja läbipaistvalt läbi viidud menetluse tulemusena antud õigust.

§ 6. Hankija finantseeritavate ehitustööde ja nendega seotud teenuste tellimine teiste isikute poolt

(1) Avaliku sektori hankijana käsitatakse iga isikut, kes tellib avaliku sektori hankija poolt rohkem kui 50 protsendi ulatuses rahastatavaid:

1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.03.2014, lk 65–242) II lisa klassis 45.21 nimetatud inseneritehniliste rajatiste ehitustöid või haiglate, spordi- või puhkerajatiste, kooli-, ülikooli- või haldushoonete ehitustöid ja nende ehitustööde eeldatav maksumus on võrdne ehitustööde rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda või

2) käesoleva lõike punktis 1 nimetatud ehitustöödega seotud teenuseid ja nende teenuste eeldatav maksumus on võrdne käesoleva seaduse § 5 lõike 2 punktides 2–5 nimetatud hankijatele kehtestatud asjade ja teenuste rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda.

(2) Ehitustööde hankelepingu sõlmimisel käsitatakse avaliku sektori hankijana iga isikut, kes tellib ehitise ehitamise, et täita kinnisasja või sellega seotud õiguse hankijale üleandmise kohustust või muud kinnisasja kasutamiseiga seotud kohustust.

(3) Planeerimisseaduse §-s 131 nimetatud halduslepingu täitmisele ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõiget 2 ega käesoleva seaduse § 8 lõike 5 punkti 2, kui ehitustööde hankelepingu maksumus on alla rahvusvahelise piirmäära.

§ 7. Pakkujate ja taotlejate

(1) Pakkujate on käesoleva seaduse tähenduses riigihankes hankijale pakkumuse või esialgse pakkumuse esitanud ettevõtja.

(2) Taotleja on käesoleva seaduse tähenduses riigihankes hankijale taotluse esitanud ettevõtja.

(3) Hankija võib piirata pakkujate ja taotlejate ringi, lubades riigihankes osaleda ainult käesoleva seaduse § 3 punktis 2 nimetatud riikidest pärit ettevõtjatel või andes nendest riikidest pärit ettevõtjate esitatud pakkumustele eeliseid teistest riikidest pärit ettevõtjate esitatud pakkumuste ees.

(4) Ettevõtjad võivad esitada pakkumuse, esialgse pakkumuse või taotluse ühiselt (edaspidi vastavalt *ühispakkujad* ja *ühistaotlejad*), kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(5) Ühispakkujad või ühistaotlejad nimetavad riigihankes ja hankelepingu sõlmimise ja täitmiseiga seotud toimingute tegemiseks endi seast volitatud esindaja.

(6) Hankija ei või ühise pakkumuse või ühise riigihankes osalemise taotluse vastuvõtmise eeldusena nõuda, et ühispakkujad või ühistaotlejad oleksid moodustanud juriidilise isiku või muus õiguslikus vormis ühinenud. Kui ühispakkujatevaheliste õiguslike suhete teataval viisil ja teatavas mahus kindlaksmääramine on hankelepingu eseme olemusest lähtuvalt vajalik hankelepingu nõuetekohaseks täitmiseks, võib hankija nõuda vastavat kindlaksmääramist hankelepingu täitmise ajaks.

§ 8. Hankeleping

(1) Hankeleping on hankija ja ettevõtja vahel sõlmitud rahaliste huvideiga seotud leping, sealhulgas kontsessioonileping, mille esemeks on asjad, teenused või ehitustööd.

(2) Hankelepingu võib hankija sõlmida üksnes käesolevas seaduses sätestatud korras. Seaduses sätestatud nõuete järgimata jätmine ei mõjuta hankelepingu kehtivust, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti. Hankelepingule kohaldatakse võlaõigusseaduses ja teistes õigusaktides asjaomase lepinguliigi kohta sätestatud, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(3) Asjade hankelepinguga ostab, üürib, rendib või liisib hankija asju kas asja omandamise õigusega või ilma. Hankelepingut, mis hõlmab lisaks asjade ostmisele asjade kohaletoomist või paigaldustöid, loetakse samuti asjade hankelepinguks.

(4) Teenuste hankelepinguga tellib hankija kõiki teenuseid, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud ehitustööd. Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna teenuste hankelepinguga hangib hankija Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/81/EÜ, millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas ostjate poolt sõlmitavate ehitustööde ning asjade ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise kord ja muudetakse direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ (ELT L 216, 20.08.2009, lk 76–136), I ja II lisas nimetatud teenuseid.

(5) Ehitustööde hankelepinguga tellib:

1) hankija Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL II lisas või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL I lisas nimetatud ehitustööd või ehitustööd koos projekteerimisega või
2) teine isik, kes ei ole hankija, ehitustööde tegemist mis tahes rahaliste vahenditega, juhul kui nõuded selleks seab hankija, kellel on otsustav mõju ehitustööde või projekteerimise üle.

(6) Hankeleping, mille esemeks on üheaegselt asi, teenus ja ehitustöö või kaks nendest, sõlmitakse peamisele hankelepingu esemele kohaldatavate reeglite järgi. Kui hankelepingu esemeks on osaliselt sotsiaal- ja eriteenus ning osaliselt muu teenus või osaliselt teenus ja osaliselt asi, määratakse peamine hankelepingu ese kindlaks asja või teenuse eeldatava maksumuse järgi.

(7) Hankelepingu peab hankija sõlmima kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, kui selle maksumus on vähemalt 20 000 eurot. Hankija võib riigihanke alusdokumentides sätestada, et hankeleping sõlmitakse kirjalikus, elektroonilises või notariaalses vormis.

2. jagu

Riigihanke planeerimine

§ 9. Hankekord ja hankeplaan

(1) Avaliku sektori hankija kehtestab organisatsioonisisese hankekorra, kui tema ühes eelarveaastas planeeritavate asjade ja teenuste riigihangete eeldatav kogumaksumus ületab 80 000 eurot või ehitustööde riigihangete eeldatav kogumaksumus ületab 500 000 eurot.

(2) Võrgustikusektori hankija kehtestab organisatsioonisisese hankekorra, kui tema ühes eelarveaastas planeeritavate riigihangete eeldatav kogumaksumus ületab 500 000 eurot.

(3) Valdkonna eest vastutav minister, kohalik omavalitsus või võrgustikusektori hankija võib kehtestada hankekorra ja hankeplaani vastavalt ministeeriumi valitsemisala hankijate, kohaliku omavalitsuse üksuse asutuste või võrgustikusektori hankija kontsernis tegutsevate hankijate eest.

(4) Hankekorras sätestatakse muu hulgas:

1) riigihanke planeerimise, sealhulgas iga-aastase hankeplaani koostamise ja kinnitamise kord ning tähtpäev;
2) riigihanke eest vastutava isiku määramine, sealhulgas hankelepingu täitmise eest vastutava isiku määramine;
3) alla lihthanke piirmäära jäävate asjade ostmise ning teenuste ja ehitustööde tellimise kord;
4) vajaduse korral sotsiaal- ja eriteenuste, sealhulgas maksumusega alla sotsiaal- ja eriteenuste riigihanke piirmäära, tellimise kord, välja arvatud kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas;
5) vajaduse korral kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas lihtsustatud korras tellitavate teenuste, sealhulgas maksumusega alla kaitse- ja julgeolekuvaldkonna lihtsustatud korras tellitavate teenuste piirmäära, tellimise kord;
6) meetmed huvide konflikti ennetamiseks, tuvastamiseks ja kõrvaldamiseks riigihankel, kui need meetmed ei ole kindlaks määratud muus organisatsioonisiseses töökorraldust käsitlevas dokumendis.

(5) Hankija, kellel puudub hankekorra kehtestamise kohustus, määrab kindlaks meetmed huvide konflikti ennetamiseks, tuvastamiseks ja kõrvaldamiseks oma organisatsioonisiseses töökorraldust käsitlevas dokumendis või hankekorra kehtestamisel hankekorras.

(6) Hankekord ja hankeplaan on avalikud. Kui hankija on käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud meetmed kindlaks määranud oma organisatsioonisiseses töökorraldust käsitlevas dokumendis, peab vastav osa dokumendist olema avalik.

(7) Hankija avaldab hankekorra või muu organisatsioonisisese töökorraldust käsitleva dokumendi või selle osa oma veebilehel viivitamata pärast hankekorra kehtestamist või muutmist või käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud meetmete kindlaksmääramist või muutmist ja avaldab registris viite oma veebilehele.

(8) Hankija avaldab iga-aastase hankeplaani oma veebilehel viivitamata pärast selle kinnitamist.

§ 10. Turu-uuring ja ettevõtja osalemine riigihanke ettevalmistamisel

(1) Hankija võib enne riigihanke alustamist hankelepingu eseme täpsemaks piiritlemiseks ja riigihanke ettevalmistamiseks teha turu-uuringu.

(2) Turu-uuringu käigus võib hankija konsulteerida asjaomases valdkonnas tegutsevate isikute ja ettevõtjatega. Saadud nõuandeid võib kasutada riigihanke kavandamisel ja korraldamisel tingimusel, et see ei moonuta konkurentsi. Turu-uuringu tegemisel ja selle käigus saadud nõuannete kasutamisel riigihankes tagab hankija mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtete järgimise.

(3) Kui ettevõtja on osalenud käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud turu-uuringus või olnud muul moel kaasatud riigihanke ettevalmistamisse, võtab hankija tarvitusele meetmed konkurentsi moonutamise ärahoidmiseks, sealhulgas:

- 1) esitab riigihanke alusdokumentides teabe, mis edastati turu-uuringus osalenud või muul moel riigihanke ettevalmistamisse kaasatud ettevõtjale seoses riigihanke ettevalmistamises osalemisega või selle tulemusel;
- 2) määrab pakkumuse või taotluse esitamisele piisavalt pika tähtaja, et turu-uuringus osalenud või muul moel riigihanke ettevalmistamisse kaasatud ettevõtjal ei tekiks seoses teabe eelneva valdamisega eelist teiste ettevõtjate ees.

(4) Kui hankija võetud meetmed ei taga võrdse kohtlemise põhimõtte järgimist, annab hankija enne käesoleva seaduse § 95 lõike 4 punkti 7 rakendamist turu-uuringus osalenud või muul moel riigihanke ettevalmistamisse kaasatud ettevõtjale mõistliku tähtaja jooksul võimaluse selgitada ja tõendada, et tema kaasatus riigihanke ettevalmistamisse ei moonuta konkurentsi.

3. jagu

Erandid ja eriolukorrad

§ 11. Erandid

(1) Käesolevas seaduses sätestatud korda ei ole hankija kohustatud rakendama, kui:

- 1) hankelepingu sõlmimise või ideekonkurssi korraldamise peamine eesmärk on pakkuda või käitada avalikkusele kättesaadavaid elektroonilise side võrke või pakkuda avalikkusele elektroonilise side teenust;
- 2) hankeleping sõlmitakse või ideekonkurss korraldatakse Eesti ja ühe või mitme kolmanda riigi vahelises välislepingus sätestatud reeglite kohaselt ja hankelepingu eset kasutavad lepingupooled ühiselt või oma ühise projekti tarbeks;
- 3) hankeleping sõlmitakse või ideekonkurss korraldatakse rahvusvahelise organisatsiooni kohustusliku erimenetluse alusel;
- 4) hankeleping sõlmitakse sõjaväeüksuste paigutamise seotud välislepingu alusel;
- 5) hankeleping sõlmitakse või ideekonkurss korraldatakse rahvusvahelise organisatsiooni või rahvusvahelise finantsinstitutsiooni erimenetluse kohaselt ning lepingu on rahastanud täismahus sama organisatsioon;
- 6) hankelepingut või ideekonkurssi rahastab suuremas osas rahvusvaheline organisatsioon või rahvusvaheline finantsinstitutsioon ja lepingu osapooled on omavahel menetlusreeglistikus kokku leppinud;
- 7) hankeleping sõlmitakse kinnisasja, olemasoleva ehitise või sellega seotud õiguste omandamiseks või kasutamiseks, sõltumata lepingu liigist;
- 8) hankijaks on meediateenuse osutaja, kes sõlmib teenuste tellimise või kontsessioonilepingu programmimaterjali või selle osa omandamiseks, arendamiseks, tootmiseks või koostootmiseks;
- 9) meediateenuste pakkujaga sõlmitakse saateaja või programmi tellimisega seotud hankeleping;
- 10) tellitakse vahekohtu- või lepitusteenust;
- 11) tellitakse õigusteenust, mis on seotud kliendi potentsiaalse esindamisega Eesti või teise riigi või rahvusvahelises kohtus, vahekohtus või ametiasutuses advokaadi poolt, ja sellega seotud õigusnõustamist või notariaalse dokumendi tõestamistoiminguga seotud teenust või hooldaja või eestkostja osutatavat õigusteenust või muud õigusteenust, mida osutab kohtu määratud isik, või õigusteenust, mis on seotud avaliku võimu teostamisega;
- 12) tellitakse väärtpaberite või muude finantsinstrumentide emitteerimise, ostu, müügi või loovutamise seotud finantsteenust, Eesti Panga osutatavaid teenuseid või tehakse tehinguid seoses Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi ja Euroopa Stabiilsusmehhanismiga;
- 13) sõlmitakse laenuleping;
- 14) sõlmitakse tööleping;
- 15) hankeleping sõlmitakse mittetulundusühingu või mittetulundusliku organisatsiooniga elanikkonna kaitse või ohu ärahoidmisega seotud selliste teenuste tellimiseks, mis kuuluvad komisjoni määrusega (EÜ) nr 213/2008, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2195/2002 ühtse riigihangete klassifikaatori (CPV) kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ riigihankemenetluste kohta seoses CPV läbivaatamisega (ELT L 74, 15.03.2008, lk 1–375), kehtestatud CPV-koodide 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 ja 85143000-3 alla, välja arvatud patsiendiveo kiirabiteenuse tellimine;
- 16) sõlmitakse hankeleping reisijate veoks raudteel või metroos;
- 17) hankelepingu sõlmib erakond valimiskampaania raames poliitiliste kampaaniate korraldamise selliste teenuste tellimiseks, mis kuuluvad CPV-koodide 79341400-0, 92111230-3 ja 92111240-6 alla;
- 18) tellitakse teenust avaliku sektori hankijalt või avaliku sektori hankijate ühenduselt, kellele on Euroopa Liidu toimimise lepingu nõuetega kooskõlas oleva õigusakti alusel antud ainuõigus selle teenuse osutamiseks vastaval territooriumil;

19) tellitakse CPV-koodidega 73000000-2–73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 ja 73430000-5 kaetud teadus- ja arendusteenust, välja arvatud, kui lepingust tuleneb kasu üksnes hankijale tema enda tegevuseks ja teenuste eest tasub täies ulatuses sama hankija;

20) hankeleping on seotud riigisaladusega või välisriigi salastatud teabega riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse tähenduses või lepingu täitmine eeldab kooskõlas õigusaktidega eriliste turvalisusnõuete täitmist või hankelepingu sõlmimine või ideekonkursi korraldamine käesolevas seaduses sätestatud korras kohustaks hankijat avaldama teavet, mida ta peab riigi oluliste julgeolekuhuvide vastaseks, või erandi kohaldamine on otseselt vajalik riigi oluliste julgeolekuhuvide kaitsmiseks tingimusel, et julgeolekuhuve ei saa tagada vähem sekkuvate meetmetega;

21) ta sõlmib keskse hankijaga kokkuleppe riigihanke korraldamise teenuse või riigihanke tugiteenuse osutamise kohta või käesoleva seaduse § 43 lõikes 1 nimetatud kokkuleppe.

(2) Hankelepingu sõlmimisel või ideekonkursi korraldamisel kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas ei ole hankija kohustatud käesolevas seaduses sätestatud korda rakendama üksnes käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3, 4, 7, 10, 14 ja 19 ning käesoleva seaduse § 170 lõikes 1 nimetatud juhtudel.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud välislepingu sõlmimisest teavitab selle sõlminud hankija viivitamata kirjalikult Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjoni.

§ 12. Sisetehing ja hankijatevaheline koostöö

(1) Käesolevas seaduses sätestatud korda ei ole avaliku sektori hankija kohustatud rakendama sisetehingutele.

(2) Sisetehing on hankeleping, mille avaliku sektori hankija (edaspidi käesolevas paragrahvis ka *kontrolliv hankija*) sõlmib era- või avalik-õigusliku juriidilise isikuga, kes vastab kõikidele järgmistele tingimustele (edaspidi käesolevas paragrahvis *kontrollitav juriidiline isik*):

1) kontrollitavat juriidilist isikut kontrollib sarnaselt oma osakonnaga kontrolliv hankija või muu juriidiline isik, kelle üle kontrollival hankijal on samasugune kontroll;

2) üle 80 protsendi kontrollitava juriidilise isiku tegevusest on nende ülesannete täitmine, mille temale on usaldanud teda kontrolliv hankija või viimase kontrollitav muu juriidiline isik;

3) kontrollitavas juriidilises isikus puudub otsene erakapitali osalus, välja arvatud seadusest tulenev kontrolli- ja vetoõiguseta erakapitali osalus, ja see ei avalda kontrollitavale juriidilisele isikule otsustavat mõju.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 nimetatud tingimus on täidetud, kui kontrollival hankijal või tema kontrollitaval muul juriidilisel isikul on otsustav mõju kontrollitava juriidilise isiku strateegiliste eesmärkide ja oluliste otsuste üle.

(4) Sisetehing on ka hankeleping, mille kontrollitav juriidiline isik avaliku sektori hankijana sõlmib kontrolliva hankijaga või viimase kontrollitava muu juriidilise isikuga tingimusel, et juriidilises isikus, kellega sõlmitakse hankeleping, puudub otsene erakapitali osalus, välja arvatud seadusest tulenev kontrolli- ja vetoõiguseta erakapitali osalus, ja see ei avalda kontrollitavale juriidilisele isikule otsustavat mõju.

(5) Sisetehing on ka hankeleping, mille kontrolliv hankija sõlmib teise kontrolliva hankijaga ühiselt kontrollitava juriidilise isikuga, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

1) kontrollitavat juriidilist isikut kontrollivad sarnaselt oma osakonnaga kontrollivad hankijad ühiselt;

2) üle 80 protsendi kontrollitava juriidilise isiku tegevusest on nende ülesannete täitmine, mille temale on usaldanud teda kontrolliv hankija või viimase kontrollitav muu juriidiline isik;

3) kontrollitavas juriidilises isikus puudub otsene erakapitali osalus, välja arvatud seadusest tulenev kontrolli- ja vetoõiguseta erakapitali osalus, ja see ei avalda kontrollitavale juriidilisele isikule otsustavat mõju.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 1 nimetatud tingimus on täidetud, kui kõik kontrollivad hankijad on esindatud kontrollitava juriidilise isiku otsuseid langetavates organites, kusjuures esindaja võib esindada mitut kontrollivat hankijat või kõiki neid, ja sellistel kontrollivatel hankijatel on ühiselt otsustav mõju selle kontrollitava juriidilise isiku strateegiliste eesmärkide ja oluliste otsuste üle ning see kontrollitav juriidiline isik ei lähtu huvidest, mis on vastuolus kontrollivate hankijate huvidega.

(7) Käesolevas seaduses sätestatud korda ei ole avaliku sektori hankija kohustatud rakendama, kui ta sõlmib hankelepingu teise avaliku sektori hankija või teiste avaliku sektori hankijatega ja täidetud on kõik järgmised tingimused:

1) hankelepinguga sätestatakse osalevate avaliku sektori hankijate vahelise koostöö alused või selle elluviimise tingimused eesmärgiga tagada, et avaliku sektori hankijad osutavad oma ülesandeks olevaid avalikke teenuseid ühiste eesmärkide täitmiseks;

2) koostöö tegemisel juhendatakse üksnes avaliku huviga seotud kaalutlustest;

3) vähem kui 20 protsenti hankelepinguga hõlmatud tegevustest toimub avatud turul.

(8) Käesolevas paragrahvis nimetatud tegevuste protsendimäärade kindlakstegemisel lähtutakse avaliku sektori hankija või kontrollitava juriidilise isiku hanke- või koostöölepingu sõlmimisele eelnenud kolme aasta keskmisest kogukäibest või muust asjakohasest tegevuspõhisest näitajast selle aja kohta, nagu näiteks kulud, mis on kantud seoses asjade, teenuste ja ehitustöödega. Kui avaliku sektori hankija või kontrollitava juriidilise isiku kohta puuduvad sellised andmed või ei ole need enam asjakohased, võib nimetatud tegevuste osakaalu hinnata majandustegevuse prognooside abil.

§ 13. Hankelepingute reserveerimine

(1) Hankija võib piirata riigihanke alusdokumentides riigihankes osalevate ettevõtjate ringi, lubades riigihankes osaleda üksnes kaitstud töö keskustel ja ettevõtjatel, kelle peamine põhikirjaline eesmärk ja igapäevane põhitegevus on puuetega, vähenenud töövõimega või ebasoodsas olukorras olevate inimeste sotsiaalne ja kutsealane integreerimine, või näha ette hankelepingu täitmise erivajadustega isikute tööhõiveprogrammi raames, kui vähemalt 30 protsenti sellises keskuses, ettevõttes või programmis töötavatest inimestest on puuetega, vähenenud töövõimega või ebasoodsas olukorras.

(2) Kaitstud töö keskus on juriidiline isik või asutus, mis pakub töökohti pikaajalistele töötutele, vähenenud töövõimega või puuetega inimestele, kes ei ole võimelised leidma tööd tavalisel tööturul.

4. jagu Menetlusreeglite kohaldamine

§ 14. Piirmäärad

(1) Lihthanke piirmäär käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) asjade või teenuste hankelepingu korral 30 000 eurot;
- 2) ehitustööde hankelepingu, teenuste kontsessioonilepingu, kaitse- ja julgeolekuvaldkonna asjade või teenuste, välja arvatud lihtsustatud korras tellitavate teenuste hankelepingu, ning võrgustikusektori hankija sõlmitava asjade või teenuste hankelepingu korral 60 000 eurot;
- 3) kaitse- ja julgeolekuvaldkonna ehitustööde hankelepingu ning võrgustikusektori hankija sõlmitava ehitustööde hankelepingu korral 300 000 eurot.

(2) Riigihanke piirmäär käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) asjade või teenuste hankelepingu, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL XIV lisa 6.–15. jaotises või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL XVII lisa 6.–15. jaotises nimetatud eriteenuste hankelepingu, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/23/EL kontsessioonilepingute sõlmimise kohta (ELT L 94, 28.03.2014, lk 1–64) IV lisa 6.–15. jaotises nimetatud eriteenuste kontsessioonilepingu ja ideekonkursi korral 60 000 eurot;
- 2) ehitustööde hankelepingu korral 150 000 eurot;
- 3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL XIV lisa 1.–5. jaotises või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL XVII lisa 1.–5. jaotises nimetatud sotsiaalteenuste hankelepingu, kontsessioonilepingu, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/23/EL IV lisa 1.–5. jaotises nimetatud sotsiaalteenuste kontsessioonilepingu, ning kaitse- ja julgeolekuvaldkonna lihtsustatud korras tellitavate teenuste hankelepingu korral 300 000 eurot.

(3) Rahvusvaheline piirmäär, sealhulgas sotsiaal- ja eriteenuste rahvusvaheline piirmäär, on summa, mille kehtestab perioodiliselt Euroopa Komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/23/EL artiklite 8 ja 9, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL artiklite 4 ja 6 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL artiklite 15 ja 17 alusel ning mis avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas. Rahvusvahelise piirmäära avaldab registri vastutav töötaja oma veebilehel viivitamata iga kord pärast selle avaldamist Euroopa Komisjoni poolt.

(4) Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna rahvusvaheline piirmäär on summa, mille kehtestab perioodiliselt Euroopa Komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/81/EÜ artiklite 8 ja 68 alusel ning mis avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas. Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihanke piirmäära avaldab registri vastutav töötaja oma veebilehel viivitamata iga kord pärast selle avaldamist Euroopa Komisjoni poolt.

§ 15. Menetlusreeglite kohaldamine hankelepingu, välja arvatud kontsessioonilepingu sõlmimisel

(1) Avaliku sektori hankija kohaldab hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem kui riigihanke piirmäär.

(2) Avaliku sektori hankija kohaldab hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(3) Avaliku sektori hankija kohaldab sotsiaal- ja eriteenuste hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 3. peatüki 2. jaos sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne sotsiaal- ja eriteenuste riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(4) Avaliku sektori hankija ja võrgustikusektori hankija, kui ta sõlmib hankelepingu seoses tema tegutsemisega võrgustikusektoris, kohaldab kaitse- ja julgeolekuvaldkonna hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse

3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem kui rahvusvaheline piirmäär.

(5) Avaliku sektori hankija ja võrgustikusektori hankija, kui ta sõlmib hankelepingu seoses tema tegutsemisega võrgustikusektoris, kohaldab kaitse- ja julgeolekuvaldkonna hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 6. peatükis sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne kaitse- ja julgeolekuvaldkonna rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda.

(6) Avaliku sektori hankija ja võrgustikusektori hankija, kui ta sõlmib hankelepingu seoses tema tegutsemisega võrgustikusektoris, kohaldab kaitse- ja julgeolekuvaldkonna lihtsustatud korras tellitavate teenuste hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse §-s 171 sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas lihtsustatud korras tellitavate teenuste riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(7) Avaliku sektori hankija võib kohaldada hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud korra asemel 5. peatükis sätestatud korda, kui hankelepingu peamine eesmärk on seotud tema tegutsemisega võrgustikusektoris ja hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(8) Võrgustikusektori hankija kohaldab hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem kui rahvusvaheline piirmäär, ning hankelepingu peamine eesmärk on seotud tema tegutsemisega võrgustikusektoris või kui hankelepingu peamist eesmärki ei ole võimalik kindlaks määrata.

(9) Võrgustikusektori hankija kohaldab hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 5. peatükis sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda ning hankelepingu peamine eesmärk on seotud tema tegutsemisega võrgustikusektoris või kui hankelepingu peamist eesmärki ei ole võimalik kindlaks määrata.

(10) Võrgustikusektori hankija kohaldab sotsiaal- ja eriteenuste hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse §-s 166 sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne sotsiaal- ja eriteenuste riigihanke piirmääraga või ületab seda ja hankelepingu peamine eesmärk on seotud tema tegutsemisega võrgustikusektoris või kui hankelepingu peamist eesmärki ei ole võimalik kindlaks määrata.

(11) Hankijal on õigus kohaldada riigihanke piirmäärast, rahvusvahelisest piirmäärast või hankelepingu olemusest tulenevalt käesolevas seaduses sätestatud kohustuslikku korda ka sellise hankelepingu sõlmimisel, mille eeldatav maksumus ei ulatu vastava piirmäärani või mis oma olemuselt ei vasta seda korda tingivale tunnusele.

(12) Kui hankija alustab riigihanget registris ilma seadusest tuleneva kohustuseta, on ta kohustatud järgima käesolevas seaduses sätestatud riigihanke menetluse korda.

§ 16. Menetlusreeglite kohaldamine kontsessioonilepingu sõlmimisel

(1) Avaliku sektori hankija ja võrgustikusektori hankija, kui ta sõlmib kontsessioonilepingu seoses tema tegutsemisega võrgustikusektoris, kohaldab teenuste kontsessioonilepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui kontsessioonilepingu eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem kui riigihanke piirmäär.

(2) Avaliku sektori hankija ja võrgustikusektori hankija, kui ta sõlmib kontsessioonilepingu seoses tema tegutsemisega võrgustikusektoris, kohaldab kontsessioonilepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 4. peatükis sätestatud korda, kui kontsessioonilepingu eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(3) Avaliku sektori hankija ja võrgustikusektori hankija, kui ta sõlmib kontsessioonilepingu seoses tema tegutsemisega võrgustikusektoris, kohaldab sotsiaal- ja eriteenuste kontsessioonilepingu sõlmimisel käesoleva seaduse §-s 144 sätestatud korda, kui kontsessioonilepingu eeldatav maksumus on võrdne sotsiaal- ja eriteenuste riigihanke piirmääraga või ületab seda.

§ 17. Menetlusreeglite kohaldamine ideekonkursi korraldamisel

(1) Avaliku sektori hankija kohaldab ideekonkursi korraldamisel käesoleva seaduse 3. peatüki 3. jaos sätestatud korda, kui ideekonkursi eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(2) Võrgustikusektori hankija kohaldab ideekonkursi korraldamisel käesoleva seaduse 3. peatüki 3. jaos sätestatud korda, kui ideekonkurss on seotud tema tegutsemisega võrgustikusektoris ja ideekonkursi eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

§ 18. Menetlusreeglite kohaldamine segalepingute sõlmimisel

(1) Kui segalepingu esemeks on üheaegselt kaks või enam käesoleva seaduse kohaldamisalasse kuuluvat tegevust või mõni käesoleva seaduse kohaldamisalasse kuuluv tegevus ja käesoleva seaduse kohaldamisalast väljajääv tegevus, võib hankija sõlmida hankelepingu iga eseme kohta eraldi. Sellisel juhul kohaldab hankija hankelepingute sõlmimisel menetlusreegleid, mis käivad eraldi iga eseme kohta sõlmitava hankelepingu kohta.

(2) Kui segalepingu esemeks on üheaegselt käesoleva seaduse kohaldamisalasse kuuluv tegevus ja käesoleva seaduse kohaldamisalast väljajääv tegevus ning lepingu esemeid ei ole võimalik objektiivselt lahutada, sõlmib hankija hankelepingu peamisele esemele kohaldatavate menetlusreeglite järgi. Kui sellise segalepingu esemed on objektiivselt lahutatavad, sõlmib hankija segalepingu käesolevas seaduses sätestatud korras, kui käesoleva seaduse kohaldamisalasse kuuluva tegevuse osa eeldatav maksumus on võrdne käesolevas seaduses vastavale riigihankele sätestatud piirmääraga või ületab seda.

(3) Hankija ei või sõlmida segalepingut või segalepingu asemel mitut hankelepingut käesolevas seaduses riigihanke teostamiseks kehtestatud korra või nõuete eiramiseks.

§ 19. Menetlusreeglite kohaldamine segalepingute sõlmimisel avaliku sektori hankija poolt

(1) Avaliku sektori hankija kohaldab hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui hankelepingu esemeks on üheaegselt asjad või teenused, välja arvatud sotsiaal- ja eriteenused, või ehitustööd ja kontsessioonileping ning asjade, teenuste või ehitustööde hankelepingu osa eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem kui riigihanke piirmäär.

(2) Avaliku sektori hankija kohaldab hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud korda, kui hankelepingu esemeks on üheaegselt asjad või teenused, välja arvatud sotsiaal- ja eriteenused, või ehitustööd ja kontsessioonileping ning asjade, teenuste või ehitustööde hankelepingu osa eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(3) Avaliku sektori hankija kohaldab hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui hankelepingu esemeks on üheaegselt sotsiaal- ja eriteenused ning teenuste kontsessioonileping ja teenuste kontsessioonilepingu osa eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem kui riigihanke piirmäär.

(4) Avaliku sektori hankija kohaldab hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 4. peatükis sätestatud korda, kui hankelepingu esemeks on üheaegselt sotsiaal- ja eriteenused ning kontsessioonileping ja kontsessioonilepingu osa eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(5) Kui hankelepingu esemeks on üheaegselt asjad, teenused või ehitustööd ja asjad, teenused või ehitustööd võrgustikusektoris, sõlmib avaliku sektori hankija hankelepingu peamisele esemele kohaldatavate menetlusreeglite järgi.

(6) Avaliku sektori hankija kohaldab käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui hankelepingu peamist eset ei ole võimalik kindlaks määrata ja hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem riigihanke piirmäärast, või 2. peatükis sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(7) Kui hankelepingu esemeks on üheaegselt asjad, teenused või ehitustööd võrgustikusektoris ja kontsessioonileping, sõlmib avaliku sektori hankija hankelepingu peamisele esemele kohaldatavate menetlusreeglite järgi.

(8) Avaliku sektori hankija kohaldab käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui hankelepingu peamist eset ei ole võimalik kindlaks määrata ja hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem riigihanke piirmäärast, või 5. peatükis sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

§ 20. Menetlusreeglite kohaldamine segalepingu sõlmimisel võrgustikusektori hankija poolt, kes ei ole avaliku sektori hankija

(1) Kui hankelepingu esemeks on üheaegselt asjad, teenused või ehitustööd ja kontsessioonileping, kohaldab võrgustikusektori hankija hankelepingu sõlmimisel üht järgmistest kordadest:

1) käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud kord, kui asjade või teenuste või ehitustööde hankelepingu osa eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast;

2) käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud kord, kui teenuste kontsessioonilepingu osa eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem riigihanke piirmäärast;

3) käesoleva seaduse 5. peatükis sätestatud kord, kui asjade, teenuste või ehitustööde hankelepingu osa eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hankelepingu korral, milles asjade, teenuste või ehitustööde hankelepingu osa eeldatav maksumus on väiksem lihthanke piirmäärast, kohaldab võrgustikusektori hankija käesoleva seaduse 4. peatükis sätestatud korda, kui ehitustöö kontsessioonilepingu osa eeldatav maksumus hankelepingus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

§ 21. Menetlusreeglite kohaldamine kaitse- ja julgeolekuvaldkonna tegevusi sisaldava segalepingu sõlmimisel

(1) Kui hankelepingu üheks esemeks on kaitse- ja julgeolekuvaldkonna tegevused ja ühe hankelepingu sõlmimine on objektiivselt põhjendatav või kui hankelepingu eri osasid ei ole võimalik objektiivselt lahutada, kohaldab hankija käesoleva seaduse 6. peatükis sätestatud korda.

(2) Kui hankelepingu üheks esemeks on käesoleva seaduse § 170 lõike 1 alusel käesoleva seaduse kohaldamisalast välja jäetud kaitse- ja julgeolekuvaldkonna tegevused ja ühe hankelepingu sõlmimine on objektiivselt põhjendatav või kui hankelepingu eri osasid ei ole võimalik objektiivselt lahutada, ei ole hankija kohustatud käesolevas seaduses sätestatud korda kohaldama.

§ 22. Ehitustööde ja ehitiste projekteerimise riigihangete korraldamise eeskirjad

Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada ehitustööde riigihanke piirmääraga võrdsete või seda ületavate ehitustööde ja ehitiste projekteerimise riigihangete korraldamise eeskirja.

5. jagu

Riigihanke eeldatava maksumuse määramine ja riigihanke osadeks jaotamine

§ 23. Riigihanke eeldatava maksumuse määramise reeglid

(1) Kõik käesolevas seaduses nimetatud eeldatavad maksumused ja eeldatavad kogumaksumused, maksumused ja kogumaksumused ning eelnevate aluseks olevad tasud ja maksed arvestatakse käibemaksuta.

(2) Riigihanke eeldatava maksumuse hulka on arvestatud:

- 1) hankelepingu täitmisel eeldatavalt makstav kogusumma, arvestades muu hulgas hankelepingu alusel võimalikke tulevikus tekkivaid kohustusi ja hankelepingu uuendamist;
- 2) võimalikud ideekonkursil antavad auhinnad või osalemistasud ja teenuste hankelepingu eeldatav maksumus, kui hankija kavatab ideekonkursi tulemusel sõlmida teenuste hankelepingu;
- 3) kontsessioonilepingu alusel tehtavate ehitustööde ja osutatavate teenuste kogukäive koos ehitustöödeks ja teenusteks vajalike asjade maksumusega;
- 4) kavandatava innovatsioonipartnerluse kõigis etappides aset leidva teadus- ja arendustegevuse ning partnerluse tulemusena välja arendatavate ja tarnitavate asjade, teenuste või ehitustööde maksimaalne hinnanguline maksumus;
- 5) osalemistasu osalemisega seotud kulude katteks või auhind, kui hankija seda riigihankes osalejatele maksab või annab.

(3) Riigihanke eeldatava maksumuse arvestamisel peab lähtuma riigihanke alustamisele vahetult eelneva aja keskmisele turuhinnale vastavast hinnatasemest, mis peab kehtima riigihanke alustamise hetkel.

(4) Raamlepingu eeldatava maksumuse või dünaamilise hankesüsteemi alusel sõlmitavate hankelepingute eeldatava maksumuse määramise aluseks on raamlepingu või dünaamilise hankesüsteemi kehtivusaja jooksul nende alusel sõlmitavate hankelepingute eeldatav maksimaalne kogumaksumus.

(5) Kui kontsessioonilepingu maksumus on kontsessioonilepingu sõlmimise ajal vähemalt 20 protsenti suurem kui selle eeldatav maksumus, loetakse kontsessioonilepingu eeldatavaks maksumuseks kontsessioonilepingu maksumus.

(6) Kui hankija koosseisus on mitu üksust, võetakse üldjuhul riigihanke eeldatava maksumuse määramisel arvesse kõigi üksuste riigihangete eeldatav kogumaksumus. Kui iseseisvalt tegutsev üksus vastutab iseseisvalt oma riigihangete või nende osade eest, võib riigihanke eeldatava maksumuse arvestamisel lähtuda ainult selle üksuse riigihanke eeldatavast maksumusest.

(7) Kui väljakuulutatavas hankemenetluses teavitatakse hanketeates uue teenuste või ehitustööde hankelepingu sõlmimise võimalusest väljakuulutamisetähtaegade läbirääkimistega hankemenetluse korras käesoleva seaduse § 49 lõikes 5 sätestatud alustel, arvestatakse hankelepingu eeldatava maksumuse hulka sellise täiendava hankelepingu alusel tellitavate teenuste või ehitustööde eeldatav kogumaksumus.

(8) Ühtegi riigihanke eeldatava maksumuse määramise aluse valikut ei või kasutada riigihanke teostamiseks kehtestatud korra või nõuete eiramiseks. Kui riigihanke eeldatava maksumuse arvestamine on käesolevas peatükis sätestatud tulenevalt võimalik mitmel meetodil ja nendest meetoditest vähemalt ühe kasutamisel oleks riigihanke eeldatav maksumus võrdne kas lihthanke, riigihanke või rahvusvahelise piirmääraga või ületaks vastavat piirmäära, peab hankija arvestama riigihanke eeldatava maksumuse selle meetodi alusel.

(9) Riigihanke alustamisel, välja arvatud väljakuulutamisetähtaegade läbirääkimistega hankemenetluse korral, esitab hankija registrile teabe riigihanke eeldatava maksumuse kohta ja märgib, kas ta soovib eeldatava maksumuse avaldamist hanketeates või kontsessiooniteates.

[RT I, 01.07.2017, 1- jõust. 18.10.2018]

§ 24. Asjade või teenuste hankelepingu eeldatava maksumuse määramine

(1) Asjade hankelepingu, mille esemeks on asjade üürimine, rentimine või liisimine, eeldatav maksumus on:

- 1) tähtajalise hankelepingu korral, mille tähtaeg on kuni 12 kuud, hankelepingu eeldatav kogumaksumus selle kehtivusaja jooksul;
- 2) tähtajalise hankelepingu korral, mille tähtaeg on pikem kui 12 kuud, hankelepingu eeldatav kogumaksumus koos intresside ja asja eeldatava jääkmaksumusega pärast hankelepingu tähtaja lõppemist;
- 3) tähtajatu hankelepingu või hankelepingu korral, mille tähtaega ei ole võimalik eeldatava maksumuse määramise ajal kindlaks määrata, eeldatav kuumakse korrutatuna 48-ga.

(2) Asjade või teenuste hankelepingu, mis on oma olemuselt regulaarne või mida kavatakse kindla tähtaja jooksul uuendada, eeldatav maksumus on:

- 1) eelnenud 12 kuu või eelmise majandus- või eelarveaasta vältel sõlmitud järjestikuste samalaadsete hankelepingute kogumaksumus, mida on korrigeeritud, võttes võimaluse korral arvesse ka eeldatavaid muutusi ostetavates või tellitavates kogustes või hinnas hankelepingu kehtivuse järgmise perioodi vältel, või
- 2) esimese hankelepingu sõlmimisest arvates järgmise 12 kuu või majandus- või eelarveaasta jooksul sõlmitavate järjestikuste samalaadsete hankelepingute eeldatav kogumaksumus.

(3) Teenuste hankelepingu eeldatava maksumuse määramise aluseks on:

- 1) kindlustusteenuse hankelepingu alusel makstav kindlustusmaks ja muud tasud;
- 2) panga- või muu finantsteenuse hankelepingu alusel makstavad teenustasud, vahendustasud, intress ja muud tasud;
- 3) projekteerimisteenuse hankelepingu alusel teenuse eest makstav tasu, vahendustasu ja muud tasud.

(4) Teenuste hankelepingu, milles ei sätestata hankelepingu kogumaksumust, eeldatav maksumus on:

- 1) tähtajalise hankelepingu korral, mille tähtaeg on kuni 48 kuud, hankelepingu eeldatav kogumaksumus selle kehtivusaja jooksul;
- 2) tähtajatu hankelepingu korral või hankelepingu korral, mille tähtaeg on pikem kui 48 kuud, teenuse osutamise maksumus ühes kuus korrutatuna 48-ga.

§ 25. Ehitustööde hankelepingu eeldatava maksumuse määramine

Ehitustööde hankelepingu eeldatava maksumuse määramisel võetakse lisaks ehitustööde eeldatavale maksumusele arvesse ehitustööde tegemiseks vajalike hankijalt pakkujale üleantavate asjade ja osutatavate teenuste eeldatav maksumus üleandmise hetkel.

§ 26. Kontsessioonilepingu eeldatava maksumuse määramine

(1) Hankija arvestab kontsessioonilepingu eeldatava maksumuse riigihanke alusdokumentides sätestatud objektiivse meetodi alusel.

(2) Kontsessioonilepingu eeldatava maksumuse arvestamisel võtab hankija arvesse eelkõige:

- 1) mis tahes vormis valikuklausli väärtuse või kontsessioonilepingu pikendamise võimaluse;
- 2) tulu, mis saadakse teenuste või ehitise kasutajate makstavatest tasudest ja trahvidest, välja arvatud need, mis kogutakse hankija nimel;
- 3) maksed või mis tahes vormis rahalised eelised, sealhulgas teenuste kontsessioonilepingu kohustuse täitmise eest makstava hüvitise ja riiklikud investeerimistoetused, mille teeb hankija või muu avalik-õiguslik isik kontsessioonäärile;
- 4) toetused või mis tahes vormis muud rahalised eelised kolmandatelt isikutelt kontsessioonilepingu täitmise eest;
- 5) tulu mis tahes vara müügist, kui see on kontsessioonilepingu osaks;
- 6) ehitustöö tegemiseks või teenuse osutamiseks vajalike hankijalt kontsessioonäärile üleantavate vallasasjade ja teenuste maksumuse üleandmise hetkel;
- 7) pakkujatele ja taotlejatele makstavad auhinnad ja osalemistasud.

§ 27. Riigihanke osadeks jaotamine ühe menetluse raames

(1) Hankija võib ühe menetluse raames riigihanke osadeks jaotada, võttes riigihanke eeldatava maksumuse määramisel arvesse kõigi osade eeldatava kogumaksumuse ja sätestades hanketeates või muudes riigihanke alusdokumentides, kas ta lubab pakkujal esitada pakkumuse ühele, mitmele või kõigile osadele.

(2) Kui riigihange, mille eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, ei ole ühe menetluse raames osadeks jaotatud, põhjendab hankija riigihanke alusdokumentides, miks ta otsustas riigihanget ühe menetluse raames osadeks mitte jagada.

(3) Hankija võib piirata ühe pakkujaga sõlmitavate hankelepingute arvu, märkides hanketeates või muus riigihanke alusdokumendis ühe pakkujaga sõlmitavate hankelepingute maksimaalse arvu.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud võimaluse kasutamisel näeb hankija riigihanke alusdokumentides ette objektiivsed ja mittediskrimineerivad alused, mis määravad kindlaks, milliste osade kohta ühe pakkujaga hankeleping sõlmitakse, juhuks kui pakkumuste hindamise tulemusena sõlmitaks ühe pakkujaga rohkem hankelepinguid, kui hankija on lõike 3 alusel maksimaalsena ette näinud.

(5) Hankija võib ühe pakkujaga sõlmitavad hankelepingud liita üheks hankelepinguks, kui ta on selle võimaluse hanketeates või muudes riigihanke alusdokumentides ette näinud ja nimetanud riigihanke osad või osade rühmad, mida võib liita.

§ 28. Riigihanke jaotamine eraldi riigihangeteks

(1) Hankija võib riigihanke osadeks jaotada ja osta asju ning tellida teenuseid või ehitustöid eraldi, kui ta kohaldab iga osa kohta hankelepingu sõlmimisele või kontsessioonilepingu sõlmimisele kõigi osade summeeritud eeldatava maksumusega hankelepingu sõlmimise või kontsessioonilepingu sõlmimise korda.

(2) Hankija ei või jaotada riigihanget osadeks eesmärgiga eirata käesolevas seaduses riigihanke teostamiseks kehtestatud korda või nõudeid, eriti kui hankelepingu esemeks on funktsionaalselt koos toimivad või sama eesmärgi saavutamiseks vajalikud asjad, teenused või ehitustööd. Hankija võib jaotada riigihanke osadeks, kui see on objektiivsetel põhjustel õigustatud.

(3) Hankija võib käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatust kõrvale kalduda ja kohaldada osadeks jaotatava riigihanke mõne osa suhtes hankelepingute sõlmimisel vastava osa eeldatava maksumusega hankelepingu sõlmimise korda eeldusel, et nende osade kogumaksumus ei ületa 20 protsenti kogu riigihanke eeldatavast maksumusest.

(4) Kui osadeks jaotatava riigihanke kõigi osade summeeritud eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, võib hankija kohaldada käesoleva paragrahvi lõiget 3 üksnes juhul, kui iga sellise osa eeldatav maksumus on:

- 1) asjade või teenuste hankelepingu korral alla 80 000 euro;
- 2) ehitustööde hankelepingu korral alla ühe miljoni euro.

6. jagu

Riigihanke vahendid

1. jaotis

Raamleping

§ 29. Raamlepingu sõlmimine

(1) Raamlepingule kohaldatakse hankelepingu sätteid, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Raamlepingu võib sõlmida tähtajaga kuni neli aastat, välja arvatud juhul, kui pikem tähtaeg on põhjendatud, eeskätt raamlepingu esemest tulenevalt. Tähtajatu raamlepingu sõlmimine on keelatud.

(3) Raamlepingu kehtivusajal selle alusel sõlmitud hankelepingu tähtaeg võib olla raamlepingu tähtajast lühem või pikem.

§ 30. Hankelepingute sõlmimine raamlepingu alusel

(1) Raamlepingul põhinevate hankelepingute sõlmimisel lähtutakse raamlepingu tingimustest ja käesolevas paragrahvis sätestatud korrast, raamlepingu tingimusi oluliselt muutmata.

(2) Raamlepingu alusel sõlmivad hankelepingu üksnes hankijad, keda on võimalik tuvastada riigihanke alusdokumentide põhjal, üksnes pakkujatega, kellega raamleping sõlmiti.

(3) Ühe pakkujaga sõlmitud raamlepingu alusel sõlmitakse hankeleping raamlepingus sätestatud tingimuste kohaselt. Hankija võib paluda pakkujal vajaduse korral esialgset pakkumust täpsustada.

(4) Kui raamlepingus, mille hankija on sõlminud mitme pakkujaga, ei ole sätestatud kõiki selle alusel sõlmitavate hankelepingute tingimusi, korraldab hankija raamlepingu alusel hankelepingu sõlmimiseks raamlepingu osapoolteks olevate pakkujate vahel minikonkursi.

(5) Minikonkurss on raamlepingu poolteks olevate pakkujate vahel käesolevas seaduses ja raamlepingus sätestatud korrast korraldatav konkurss, mille eesmärgiks on hankelepingu sõlmimine.

(6) Kui raamlepingus, mille hankija on sõlminud mitme pakkujaga, on sätestatud kõik selle alusel sõlmitavate hankelepingute tingimused, saab hankija hankelepingu sõlmimiseks valida järgmiste võimaluste vahel:

- 1) hankeleping sõlmitakse raamlepingus sätestatud tingimuste kohaselt, minikonkurssi korraldamata;
- 2) hankeleping sõlmitakse osaliselt raamlepingu tingimuste ja osaliselt minikonkursi tulemuste alusel.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 6 punktis 2 nimetatud võimalus tuleb ette näha riigihanke alusdokumentides, näidates ära objektiivsed kriteeriumid, millest lähtuvalt hankija otsustab minikonkursi korraldamise kasuks vastava hankelepingu eseme või riigihanke osa suhtes. Riigihanke alusdokumentides tuleb sätestada, milliseid raamlepingu tingimusi võib minikonkurss käsitleda.

(8) Hankija võib käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud raamlepingus sätestada hankelepingu sõlmimise tingimuse, mille kohaselt võib hankija sõlmida hankelepingu raamlepingu pooleks oleva vabalt valitud pakkujaga eeldusel, et nende hankelepingute kogumaksumus ei ületa 20 protsenti kogu raamlepingu maksumusest ja iga sellise hankelepingu maksumus on väiksem kui riigihanke piirmäär.

(9) Minikonkursile kohaldatakse raamlepingus sätestatud korda järgmistel tingimustel:

- 1) hankija teeb kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ettepaneku pakkumuse esitamiseks kõigile raamlepingu osapoolteks olevatele pakkujatele, kes suudavad sellist hankelepingut täita;
- 2) hankija sätestab pakkumuste esitamiseks mõistliku tähtaja, arvestades hankelepingu eseme keerukust ja pakkumuste esitamiseks vajalikku aega;
- 3) pakkumused esitatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja need avatakse pärast käesoleva lõike punktis 2 nimetatud tähtaega;
- 4) hankija sõlmib hankelepingu pakkujaga, kes on riigihanke alusdokumentide tingimuste kohaselt esitanud majanduslikult soodsaima pakkumuse.

(10) Hankija võib esitada nõuded pakkuja täiendavaks kvalifitseerimiseks minikonkursil. Minikonkursi korraldamisel võib hankija nõuda pakkujal aastase netokäibe olemasolu summas, mis ei või olla suurem kui sama raamlepingu alusel samal ajal täidetavatest hankelepingutest kõige suurema hankelepingu kahekordne eeldatav maksumus. Kui hankelepingute eeldatavad maksumused ei ole teada, arvutatakse nõutav minimaalne aastane netokäive raamlepingu eeldatava maksumuse alusel.

(11) Hankija võib teha hankelepingu sõlmimise otsuse ja esitada igale raamlepingu osapoolteks olevale pakkujale selle otsuse kohta teate, milles sisalduvad väljavalitud pakkuja või pakkujate nimed ja väljavalituks mitteosutunud pakkujale esitatavas teates lisaks väljavalitud pakkumust iseloomustavad andmed ja eelised teate saaja pakkumusega võrreldes. Teade esitatakse arvestusega, et hankelepingu sõlmimisele eelneb seitsmepäevane ooteaeg teate esitamisest arvates.

§ 31. Raamlepingu alusel sõlmitud hankelepingu tühisus

(1) Raamlepingu alusel sõlmitud hankeleping on tühine, kui hankija on hankelepingu sõlmimisel rikkunud käesoleva seaduse § 30 lõikes 9 sätestatud minikonkursi tingimusi, välja arvatud juhul, kui hankija on kohaldanud lõikes 11 sätestatud.

(2) Hankelepingu tühisusele käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alusel on võimalik tugineda üksnes juhul, kui hankelepingu tühisus on tuvastatud vastavalt käesolevas seaduses sätestatule.

2. jaotis

Dünaamiline hankesüsteem

§ 32. Dünaamilise hankesüsteemi alused

(1) Dünaamiline hankesüsteem on elektrooniline hankelepingute sõlmimise menetlus, millega selle kehtivusajal kvalifitseerimise tingimustele vastavad ettevõtjad võivad jooksvalt liituda ning hankija võib liitunud taotlejatega sõlmida hankelepinguid käesoleva seaduse §-s 35 sätestatud korras.

(2) Dünaamilises hankesüsteemis kohaldatakse piiratud hankemenetluse sätteid, arvestades käesolevas jaotises sätestatud erisusi.

(3) Hankija ei või piirata dünaamilise hankesüsteemiga liituda soovivate taotlejate arvu.

(4) Dünaamilise hankesüsteemi võib jagada hankelepingute objektiivsete omaduste alusel kategooriateks. Selline omadus võib muu hulgas olla dünaamilise hankesüsteemi alusel sõlmitavate hankelepingute maksimaalne maksumus või hankelepingute täitmise geograafiline ala.

(5) Hankija võib dünaamilise hankesüsteemi kehtivusajal nõuda sellega liitunud taotlejatelt ajakohastatud hankepassi esitamist käesoleva seaduse §-s 104 sätestatud korras. Taotlejad esitavad hankepassi viie tööpäeva jooksul hankija nõude esitamisest arvates.

(6) Dünaamilise hankesüsteemiga liitunud taotlejatelt või liituda soovivatelt taotlejatelt ei tohi nõuda tasu dünaamilise hankesüsteemiga seoses.

(7) Dünaamilise hankesüsteemiga liitumiseks võib hankija nõuda ettevõtjal aastase netokäibe olemasolu summas, mis ei või olla suurem kui dünaamilise hankesüsteemi alusel sõlmitavatest hankelepingutest kõige suurema hankelepingu kahekordne eeldatav maksumus.

(8) Hankija otsus taotleja liitmise kohta sisaldab otsust sama ettevõtja kvalifitseerimise kohta.

§ 33. Dünaamilise hankesüsteemi loomine ja lõpetamine

(1) Dünaamilise hankesüsteemi loomiseks esitab hankija registrile hanketeate, milles sätestab:

- 1) dünaamilise hankesüsteemi kehtivusaja;
- 2) kas dünaamiline hankesüsteem on jagatud kategooriateks, kategooriaid kindlaksmääravad omadused ja iga kategooria puhul kohaldatavad kvalifitseerimise tingimused;
- 3) pakkumuste hindamise kriteeriumid.

(2) Hankijal on õigus dünaamilise hankesüsteemi kehtivusaega muuta, esitades selleks registrile hanketeate.

(3) Dünaamiline hankesüsteem lõpeb selle kehtivusaja lõppemisega. Hankijal on õigus dünaamiline hankesüsteem enne tähtaega lõpetada, esitades selleks registrile hankelepingu sõlmimise teate.

§ 34. Dünaamilise hankesüsteemiga liitumine

(1) Hankija võimaldab igal ettevõtjal dünaamilise hankesüsteemi kehtivusajal esitada taotlusi süsteemiga liitumiseks. Liitumistaotlusi võib esitada igal ajal.

(2) Hankija vaatab dünaamilise hankesüsteemiga liitumise taotlused läbi kümne tööpäeva jooksul nende kättesaamisest arvates. Tähtaega võib põhjendatud erijuhtudel pikendada 15 tööpäevani, seda eelkõige tulenevalt vajadusest läbi vaadata täiendavaid dokumente või muul viisil kontrollida, kas kvalifitseerimise tingimused on täidetud.

(3) Hankija võib hanketeates sätestada käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tähtajast pikema tähtaja nende taotluste läbivaatamiseks, mis esitatakse 30 päeva jooksul hanketeate avaldamisest arvates.

§ 35. Hankelepingu sõlmimine

(1) Hankelepingu sõlmimiseks dünaamilise hankesüsteemi alusel teeb hankija sellega liitunud kõigile taotlejatele ettepaneku esitada pakkumus. Kui dünaamiline hankesüsteem on jaotatud kategooriateks, teeb hankija pakkumuse esitamise ettepaneku taotlejatele, kes liitusid dünaamilise hankesüsteemi vastava kategooriaga.

(2) Pakkumuse esitamise ettepanekus osutab hankija dünaamilise hankesüsteemi alusel kavandatavate riigihangete olemusele ja eeldatavale kogusele, samuti vajalikule teabele dünaamilises hankesüsteemis kasutatavate elektrooniliste seadmete ning ühenduse tehnilise korralduse ja selle kirjelduse kohta. Hankija võib pakkumuse esitamise ettepanekus täpsustada hanketeates sätestatud pakkumuste hindamise kriteeriume.

(3) Pakkumused esitatakse kümne päeva jooksul pakkumuse esitamise ettepaneku saamisest arvates, kui hankija ei ole ettepanekus sätestanud pikemat pakkumuste esitamise tähtaega.

(4) Leping sõlmitakse pakkujaga, kes on esitanud riigihanke alusdokumentidele vastava ja pakkumuste hindamise kriteeriumide alusel parima pakkumuse.

3. jaotis Elektrooniline oksjon

§ 36. Elektroonilise oksjoni alused

(1) Elektroonilise oksjoni käigus hindab ja võrdleb hankija pakkumuste kvantitatiivsete näitajate väärtusi, et pakkumusi automaatsete hindamismeetodite abil paremuse järgi järjestada.

(2) Elektroonilist oksjonit saab kasutada lihthankemenetluses, avatud hankemenetluses, piiratud hankemenetluses ja konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses, samuti hankelepingu sõlmimiseks dünaamilises hankesüsteemis või minikonkursi korraldamisel raamlepingu poolteks olevate pakkujate vahel, kui hankelepingu eset on võimalik täpselt kirjeldada.

(3) Elektroonilist oksjonit ei saa kasutada teenuste või ehitustööde riigihangetes, mille hankelepingu ese on intellektuaalne tegevus, mille puhul ei saa pakkumusi automaatsete hindamismeetodite abil paremuse järgi järjestada.

(4) Elektrooniline oksjon põhineb ühel järgmistest näitajatest:

- 1) üksnes pakkumuste hinnal, kui hankija sõlmib hankelepingu madalaima hinnaga pakkumuse alusel;

- 2) väärtusel, mis lähtub pakkumuse hinnast ja muudest numbriliselt väljendatavatest pakkumuste hindamise kriteeriumidest, kui hankija sõlmib hankelepingu parima hinna ja kvaliteedi suhte alusel;
- 3) pakkumuse hinnal või pakkumuse kulul, kui hankija sõlmib hankelepingu väikseima kuluga pakkumuse alusel.

§ 37. Elektroonilise oksjoni korraldamine

- (1) Elektroonilise oksjoni korraldamisest teavitab hankija hanketeates.
- (2) Enne elektroonilise oksjoni alustamist hindab hankija vastavaks tunnistatud pakkumusi lähtuvalt pakkumuste hindamise kriteeriumidest ja nende suhtelisest osakaalust.
- (3) Hankija esitab kõigile vastavaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkujatele kutse osaleda elektroonilisel oksjonil. Kutsele lisatakse selle pakkuja pakkumuse hindamise tulemused.
- (4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kutses esitatakse matemaatiline valem, mida kasutatakse elektroonilisel oksjonil esitatavate väärtuste põhjal automaatselt toimuvaks pakkumuste paremuse järgi ümberjärjestamiseks ja mis sisaldab kõigi majanduslikult soodsaima pakkumuse kindlaksmääramiseks riigihanke alusdokumentides esitatud kriteeriumide osakaale, välja arvatud juhul, kui majanduslikult soodsaim pakkumus leitakse ainult hinna alusel. Selleks taandatakse kõik lubatud vahemikud varem kindlaksmääratud väärtusele.
- (5) Kui alternatiivsed lahendused on lubatud, esitatakse käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud valem iga alternatiivse lahenduse kohta eraldi.
- (6) Elektrooniline oksjon tohib alata kõige varem kaks tööpäeva pärast kutsete esitamise kuupäeva.
- (7) Elektrooniline oksjon võib toimuda mitme järjestikuse etapina. Hankija võib pakkujaid igal ajal teavitada oksjoni vastavas etapis osalejate arvust.
- (8) Pakkujatel peab elektroonilise oksjoni igas etapis olema piisavalt teavet, mis võimaldab neil kindlaks teha oma koha pakkumuste paremusjärjestuses. Kui hankija on eelnevalt sellise võimaluse sätestanud, võib hankija edastada pakkujatele ka muud teavet esitatud hindade või väärtuste kohta.
- (9) Hankijal on keelatud oksjoni mis tahes etapis avalikustada pakkujate isikuid.

§ 38. Elektroonilise oksjoni lõpetamine

- (1) Hankija lõpetab elektroonilise oksjoni:
  - 1) elektroonilise oksjoni kutses märgitud kuupäeval ja kellajal;
  - 2) kui elektroonilise oksjoni kutses märgitud aja jooksul väärtuste või hindade viimase esitamise ja oksjoni sulgemise vahel ei ole esitatud uusi väärtusi või hindu, mis jäävad minimaalsesse vahemikku, mille võrra peavad oksjoni käigus esitatavad uued väärtused või hinnad eelnevalt esitatutest erinema;
  - 3) kui on läbitud elektroonilise oksjoni kutses märgitud arv oksjoni etappe ja hankija on kutses sätestanud kõikide etappide ajakava.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud aluseid võib rakendada üheaegselt.
- (3) Pärast elektroonilise oksjoni lõpetamist sõlmib hankija elektroonilise oksjoni tulemuste põhjal hankelepingu.

4. jaotis **Elektrooniline kataloog**

§ 39. Pakkumuse esitamine elektroonilise kataloogina

- (1) Elektrooniline kataloog on pakkumuste elektroonilise koostamise ja esitamise ühtne vahend.
- (2) Elektroonilise teabevahetuse korral võib hankija nõuda pakkumuse esitamist elektroonilise kataloogi kujul või pakkumusele elektroonilise kataloogi lisamist. Elektroonilise kataloogi kujul esitatud pakkumustele võib lisada muid pakkumust täiendavaid dokumente.
- (3) Ettevõtjad koostavad elektroonilised kataloogid, arvestades hankija poolt riigihanke alusdokumentides sätestatud vastava riigihanke nõudeid.

(4) Kui hankija aktsepteerib või nõuab pakkumuste esitamist elektroonilise kataloogi kujul, sätestab ta selle hanketeates.

(5) Kui elektrooniline kataloog on nõutud või aktsepteeritud, esitab hankija riigihanke alusdokumentides käesoleva seaduse § 45 lõike 8 alusel sätestatud nõuetele vastava teabe elektroonilise kataloogi vormingu, kasutatavate elektrooniliste vahendite, tehniliste ühenduste korra ja kataloogi tehnilise kirjelduse kohta.

§ 40. Elektroonilise kataloogi kasutamine minikonkursi puhul

(1) Kui pärast pakkumuse esitamist elektroonilise kataloogi kujul sõlmitakse raamleping mitme pakkujaga, võib avaliku sektori hankija ette näha, et raamlepingu alusel sõlmitavate hankelepingute puhul korraldatakse minikonkurss ajakohastatud elektroonilise kataloogi alusel. Sellisel juhul kasutab hankija üht järgmistest meetoditest:

1) esitab pakkujatele kutse esitada uuesti elektrooniline kataloog, mida on kohandatud minikonkursi nõuetele; 2) kui selline võimalus oli sätestatud riigihanke alusdokumentides, teatab pakkujatele, et ta kavatses koguda juba esitatud elektroonilistest kataloogidest vajaliku teabe minikonkursi nõuetele kohandatud pakkumuse koostamiseks.

(2) Kui hankija kasutab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud võimalust, teatab ta igale pakkujale aja, millal ta kavatses koguda minikonkursi nõuetele kohandatud pakkumuste koostamiseks vajalikku teavet, ning annab pakkujatele võimaluse teabe esitamisest keelduda. Hankija jätab teate esitamise ja teabe kogumise vahele piisava aja.

(3) Kui hankija kasutab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud võimalust, esitab hankija enne hankelepingu sõlmimist enda kogutud teabe vastavale pakkujale, võimaldamaks tal esitada vastuväiteid või kinnitada, et kogutud teabe põhjal hankija koostatud pakkumus ei sisalda sisulisi vigu.

§ 41. Elektroonilise kataloogi kasutamine dünaamilises hankesüsteemis

(1) Hankija võib sõlmida hankelepingu dünaamilise hankesüsteemi alusel, nõudes vastava hankelepingu sõlmimiseks pakkumuste esitamist elektroonilise kataloogina.

(2) Hankija võib sõlmida hankelepingu dünaamilise hankesüsteemi alusel kooskõlas käesoleva seaduse § 40 lõike 1 punktiga 2 ning lõigetega 2 ja 3 tingimusel, et koos dünaamilise hankesüsteemiga liitumise taotlusega esitatakse elektrooniline kataloog, mis vastab hankija sätestatud tehnilisele kirjeldusele ja vormingule. Kui hankija teatab taotlejatele, et kasutab § 40 lõike 1 punktis 2 nimetatud võimalust, täidavad taotlejad selle kataloogi.

5. jaotis Riigihangete konsolideerimine

§ 42. Keskse riigihanked

(1) Keskne riigihange on keskse hankija poolt hankijale asjade ostmine või teenuste tellimine või hankelepingu või raamlepingu sõlmimine hankijale asjade ostmiseks või teenuste või ehitustööde tellimiseks.

(2) Vabariigi Valitsus võib nimetada keskse hankija ja määrata, millises ulatuses keskne hankija hankijate eest riigihankeid korraldab.

(3) Vabariigi Valitsus võib otsustada, et hankija ei korralda Vabariigi Valitsuse määratud ulatuses riigihankeid iseseisvalt ega ühiselt, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 44 sätestatud alustel.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud ei kohaldata põhiseadusliku institutsiooni, avalik-õigusliku juriidilise isiku, hankijaks oleva eraõigusliku juriidilise isiku ja kohaliku omavalitsuse üksuse riigihangete korraldamisele.

(5) Minister võib nimetada keskse hankija ministeeriumi valitsemisala piires ja määrata, millises ulatuses keskne hankija hankijate eest riigihankeid korraldab.

(6) Minister võib otsustada, et hankija ei korralda käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel määratud ulatuses riigihankeid iseseisvalt ega ühiselt.

(7) Käesoleva seaduse § 5 lõike 2 punktis 2 nimetatud hankija volitusel võib tema eest riigihanke korraldada kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 62 lõike 1 punktis 3 sätestatud koostöövormis asutus või muu keskse hankijana tegutsev ühing.

(8) Hankija võib ühineda keskse hankija korraldatava riigihankega, sõlmides keskse hankijaga kokkuleppe, milles lepitakse vajaduse korral muu hulgas kokku keskse hankija esinduse ulatus, keskse hankimisega seotud kulude hüvitamine või tasu maksmine kesksele hankijale.

(9) Hankija võib kasutada keskse hankija loodud dünaamilist hankesüsteemi, kui selline võimalus on sätestatud dünaamilise hankesüsteemi loomise hanketeates.

(10) Riigihanke tugiteenus on riigihanget toetav tegevus, sealhulgas tehnilise taristu haldamine hankelepingute sõlmimiseks, riigihankealane nõustamine ning riigihanke ettevalmistamine ja toimingute tegemine hankija nimel.

(11) Keske hankimise korral vastutab hankija üksnes riigihanke etappide või toimingute eest, mille ta korraldab iseseisvalt.

§ 43. Ühishanked

(1) Ühishange on kahe või enama hankija sõlmitud kokkuleppe alusel korraldatud ühine riigihange, kus üks ühishankes osalevatest hankijatest korraldab volituse alusel riigihanke teise või teiste hankijate eest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kokkuleppes lepitakse vajaduse korral muu hulgas kokku hankija esinduse ulatus, ühise hankimisega seotud kulude hüvitamine või tasu maksmine.

(3) Hankijad vastutavad solidaarselt käesoleva seaduse nõuete järgimise eest, kui riigihange korraldatakse täielikult kõigi vastavate hankijate huvides, isegi kui riigihanget juhib oma nimel üks hankijatest.

(4) Kui üksnes mõned riigihanke etapid või toimingud viiakse läbi ühiselt, vastutavad vastavad hankijad nende etappide või toimingute ulatuses solidaarselt käesoleva seaduse nõuete järgimise eest. Iseseisvalt läbi viidavate riigihanke etappide ja toimingute eest vastutab iga hankija ainuisikuliselt.

§ 44. Piiriüleused riigihanked

(1) Euroopa Liidu eri liikmesriikide hankijad võivad korraldada ühiseid või keskseid piiriüleseid riigihankeid käesolevas paragrahvis sätestatud korras.

(2) Euroopa Liidu eri liikmesriikide hankijad ei korralda piiriüleseid riigihankeid eesmärgiga vältida neile oma asukoha liikmesriigi õigusest tulenevate sätete kohaldamist kooskõlas liidu õigusega.

(3) Keskne hankimine toimub keskse hankija asukoha liikmesriigi õiguse kohaselt.

(4) Euroopa Liidu eri liikmesriigi hankijad võivad kokku leppida riigihangete ühises korraldamises, sõlmides omavahelise koostöö aluseks oleva lepingu, milles määratakse kindlaks vastutuse jagunemine hankijate vahel ja sellest tulenev kohaldatav liikmesriigi õigus, mis tuleb avaldada riigihanke alusdokumentides, ja riigihanke korraldamise korralduslikud üksikasjad.

(5) Keske hankimise korral vastutab hankija üksnes riigihanke etappide või toimingute eest, mille ta korraldab iseseisvalt.

(6) Kui mitu Euroopa Liidu eri liikmesriigi avaliku sektori hankijat on moodustanud riigihangete ühiseks korraldamiseks ühise juriidilise isiku, sätestatakse ühise juriidilise isiku pädeva organi otsuses kohaldamisele kuuluv riigihankeõigus, mis võib olla kas selle isiku registrijärgse asukoha liikmesriigi või selle isiku tegevuskoha liikmesriigi riigihankeõigus.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud riigihankeõiguse valikut võib kohaldada tähtajatult, kui see on sätestatud ühise juriidilise isiku asutamiskäsi, või teatava aja jooksul või teatud tüüpi hankelepingute või mõne asjaomase hankelepingu suhtes.

7. jagu

Teabevahetuse reeglid ja dokumentide vorminõuded

§ 45. Teabevahetus

(1) Kogu riigihankega seotud teabevahetus hankija ja ettevõtja vahel, sealhulgas riigihanke alusdokumentide kättesaadavaks tegemine ning pakkumuse, taotluse ja selgituste esitamine, toimub elektrooniliselt, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

[RT I, 01.07.2017, 1- jõust. 18.10.2018]

(2) Teabevahetus ei pea toimuma elektrooniliselt niisuguse teabe osa kohta, mille puhul:

1) hanke spetsiifilise olemuse tõttu nõuaks elektrooniliste vahendite kasutamine erivahendeid, seadmeid või failivorminguid, mis ei ole üldiselt kättesaadavad või mida ei toeta üldiselt kättesaadavad rakendused;

2) pakkumuse jaoks sobivaid failivorminguid toetavad rakendused kasutavad failivorminguid, mida ei ole võimalik töödelda ühegi teise avatud või üldiselt kättesaadava rakendusega või mis on kasutatavad tööstusomandi kasutamise korra alusel ja avaliku sektori hankija ei saa neid teha allalaadimiseks või kaugkasutamiseks kättesaadavaks;

3) riigihanke alusdokumentides nõutakse füüsilise või mõõtkavas mudeli või näidise esitamist, mida ei saa edastada elektrooniliste vahendite abil;

4) muude kui elektrooniliste vahendite kasutamine on vajalik kas nende sidevahendite turvalisuse rikkumise ohu tõttu või eriti tundliku iseloomuga teabe kaitsmiseks, mis nõuab niivõrd kõrgetasemelist kaitset, et seda ei ole võimalik tagada nende elektrooniliste vahendite ja seadmetega, mis on kas ettevõtjatele üldiselt kättesaadavad või mida hankija saab neile kättesaadavaks teha;

5) hankija peab ettevõtjaga läbirääkimisi või dialoogi.

(3) Arvestamata käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud, esitab hankija Euroopa Komisjoni kehtestatud standardvormil riigihangete registrile kõik järgmised teated:

- 1) eelteade ja perioodiline eelteade;
- 2) hankijaprofiili teade;
- 3) hanketeade;
- 4) hankelepingu sõlmimise teade;
- 5) ideekonkursi teade;
- 6) ideekonkursi tulemused;
- 7) hankelepingu muutmise teade;
- 8) kvalifitseerimissüsteemi teade;
- 9) vabatahtlik teade;
- 10) kontsessiooniteade.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teated peavad sisaldama vähemalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2014/23/EL, 2014/24/EL ja 2014/25/EL lisades vastava teate kohta sätestatud teavet.

(5) Suuline teabevahetus on lubatud riigihanke ebaolulistest elementides, kui selle sisu on piisavas ulatuses dokumenteeritud. Riigihanke olulised elemendid, mille puhul suuline teabevahetus ei ole lubatud, on riigihanke alusdokumendid, pakkumus ja taotlus.

(6) Riigihanke alustamiseks registrile teate esitamisel märgib hankija, kas riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda või kas ta soovib teate vabatahtlikku edastamist Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele. Väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetluse korral või muul juhul, kui hankija leiab, et riigihanke alustamiseks registrile teate esitamine ei ole käesoleva seaduse alusel nõutav, märgib hankija nimetatud teabe vabatahtlikus teates või hankelepingu sõlmimise teates.

(7) Hankija tagab teabevahetuses andmete tervikluse ning pakkumuse ja taotluse konfidentsiaalsuse. Hankija tutvub pakkumuste või taotluste sisuga alles pärast nende esitamise tähtaja saabumist.

(8) Nõuded elektroonilise teabevahetuse seadmele kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 46. Selgitused

(1) Hankija teeb riigihanke alusdokumentidega seotud selgitused või selgitamist võimaldavad dokumendid elektrooniliselt kättesaadavaks kolme tööpäeva jooksul asjakohase selgitustaotluse saamisest arvates. Kui kogu riigihanke teabevahetus ei toimu elektrooniliselt, esitab hankija selgitused või selgitamist võimaldavad dokumendid sama tähtaja jooksul kõikidele hankijale teadaolevatele riigihankest huvitatud ettevõtjatele kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

(2) Kui riigihanke alusdokumentidega seotud selgitustaotluse hankijale laekumise ja pakkumuste esitamise tähtpäeva vahele ei jää vähemalt kuut päeva, käesoleva seaduse § 93 lõike 2 punktis 2 ja § 94 lõike 4 punktis 2 nimetatud juhtudel nelja päeva ning lihthankemenetluses ühte tööpäeva, ei ole hankija kohustatud selgitustaotlusele vastama.

(3) Riigihanke alusdokumentide kohta esitatavad selgitused või selgitamist võimaldavad dokumendid ei tohi sisaldada uut teavet, ilma milleta ei ole pakkumuste esitamine võimalik või muutuksid juba esitatud pakkumused riigihanke alusdokumentidele mittevastavaks või muutuks nende sisu. Selgituste ja selgitamist võimaldavate dokumentide alusel on keelatud riigihanke alusdokumente muuta.

(4) Ettevõtja esitab hankijale selgitused või selgitamist võimaldavad dokumendid kõrvaldamise aluste puudumise, heastamise või kvalifikatsiooni tõendamiseks esitatud andmete või pakkumuses esitatud andmete kohta kolme tööpäeva jooksul hankija sellekohase nõude saamisest arvates. Hankija võib mõjuvatel põhjustel ettevõtjale antud dokumentide või selgituste esitamise tähtaega pikendada.

§ 47. Ettevõtjate teavitamine hankija otsustest

(1) Hankija esitab otsuse tegemise ajal riigihankes osalevale ettevõtjale kolme tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teate järgmiste otsuste kohta:

- 1) ettevõtja hankemenetlusest kõrvaldamise otsus;
- 2) käesoleva seaduse § 97 lõike 2 alusel tehtud hankemenetlusest kõrvaldamata jätmise otsus;

- 3) kvalifitseerimise otsus;
- 4) kvalifitseerimata jätmise otsus;
- 5) pakkumuse tagasilükkamise otsus;
- 6) kõigi pakkumuste tagasilükkamise otsus;
- 7) käesoleva seaduse § 70 lõikes 3 nimetatud otsus;
- 8) dünaamilise hankesüsteemiga liitumise lubamise otsus;
- 9) pakkumuse vastavaks tunnistamise otsus;
- 10) pakkumuse edukaks tunnistamise otsus;
- 11) käesoleva seaduse § 30 lõikes 11 ja § 125 lõikes 9 nimetatud hankelepingu sõlmimise otsus;
- 12) käesoleva seaduse § 73 lõike 3 punkti 6 alusel riigihanke kehtetuks tunnistamise otsus.

(2) Riigihankes osalev ettevõtja on käesoleva paragrahvi tähenduses pakkuja, taotleja või ettevõtja, kes osales väljakuulutamisetega läbirääkimistega hankemenetluses, milles pakkumuse esitamine ei olnud nõutav.

(3) Hankija lisab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 12 nimetatud otsuse kohta esitatavale teatele riigihanke kehtetuks tunnistamise põhjused.

(4) Koos käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teatega esitab hankija:

- 1) ettevõtjale tema kõrvaldamise või kvalifitseerimata jätmise põhjused;
- 2) pakkujale tema pakkumuse tagasilükkamise põhjused;
- 3) vastavaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkujale edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja (edaspidi *edukas pakkuja*) või pakkujate nimed ja need edukat pakkumust iseloomustavad andmed, mis andsid edukale pakkumusele eelise tema pakkumusega võrreldes.

(5) Hankija jätab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teates esitamata teabe, mille avaldamine takistaks õigusaktide täitmist, oleks vastuolus avaliku huviga, rikuks ettevõtjate ärisaladust või kahjustaks konkurentsi.

(6) Hankija võib kalduda kõrvale käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtajast, kui ta esitab ettevõtjale lõigetes 1, 3 ja 4 nimetatud teabe korruga kolme tööpäeva jooksul pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse või riigihanke lõppemise aluseks oleva otsuse tegemisest arvates eeldusel, et otsus on tehtud mitte hiljem kui kümne tööpäeva jooksul pakkumuste avamisest arvates.

2. peatükk

Hankemenetlus

1. jagu

Hankemenetluse liigid ja nende kohaldamine

1. jaotis

Hankemenetluse valiku alused

§ 48. Hankemenetluse valik

(1) Hankija on kohustatud korraldama riigihanke avatud või piiratud hankemenetlusena, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(2) Hankijal on õigus luua innovatsioonipartnerlus, kui tal on tekkinud vajadus selliste innovaatiliste asjade, teenuste või ehitustööde järele, mida ei ole võimalik rahuldada turul juba olemasolevate asjade, teenuste või ehitustööde hankimisega. Innovatsioonipartnerlus luuakse eesmärgiga välja töötada innovaatilisi asju, teenuseid või ehitustöid ning neid hankida hankija ja innovatsioonipartnerluses osalejate vahel kokkulepitud kvaliteedi ja hinnaga.

(3) Hankijal on õigus korraldada riigihangete konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse või võistleva dialoogina, kui:

- 1) riigihanke eeldatav maksumus on rahvusvahelisest piirmäärast väiksem;
- 2) kõik avatud või piiratud hankemenetluse käigus esitatud pakkumused olid vastuvõetamatud;
- 3) hankija ei ole objektiivselt võimeline kindlaks määrama oma vajadusi rahuldavaid tehnilisi lahendusi vastavalt käesoleva seaduse §-des 87 ja 88 sätestatule;
- 4) hankelepingu esemeks olevate asjade, teenuste või ehitustööde olemus, nendega seotud õiguslikud või rahalised asjaolud või riskid ei võimalda kindlaks määrata hankelepingu tingimusi piisava täpsusega, et sõlmida hankeleping avatud või piiratud hankemenetluse tulemusena;
- 5) hankelepingu ese hõlmab projekteerimisteenuse tellimist või innovaatiliste lahenduste väljatöötamist või
- 6) hankija vajadusi ei saa rahuldada turul olemasolevate lahenduste kohandamisega.

- (4) Vastuvõetamatuks pakkumuseks käesoleva paragrahvi lõike 3 punkti 2 tähenduses on pakkumus:
- 1) mis ei vasta riigihanke alusdokumentide tingimustele;
  - 2) mis on esitatud hilinemisega;
  - 3) mis on esitatud konkurentsi kahjustava kokkuleppe, ettevõtjate ühenduse otsuse, kooskõlastatud tegevuse või korrupsiooni tulemusel;
  - 4) mille maksumus on põhjendamatult madal;
  - 5) mille maksumus ületab riigihanke eeldatavat maksumust, mis on kindlaks määratud ja dokumenteeritud enne avatud või piiratud hankemenetluse alustamist, või
  - 6) mille on esitanud pakkuja, kes ei vasta kvalifitseerimise tingimustele.

§ 49. Riigihanke korraldamine väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena

- (1) Hankijal on õigus korraldada riigihange väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena, kui:
- 1) avatud või piiratud hankemenetluse käigus ei esitatud ühtegi pakkumust ega taotlust või kõik esitatud pakkumused olid riigihanke alusdokumentidele mittevastavad või kõik taotlused esitati taotlejate poolt, kes kuuluvad või võivad kuuluda kõrvaldamisele käesoleva seaduse § 95 lõike 1 või 4 alusel või kes ei vasta kvalifitseerimise tingimustele, ja riigihanke esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta;
  - 2) hankelepingu saab sõlmida ainult ühe pakkujaga tehnilistel või ainuõiguste, sealhulgas intellektuaalomandi õiguste kaitsega seotud põhjustel ja konkurentsi puudumine ei tulene riigihankes esitatud tingimuste kunstlikust kitsendamisest, või kunstilistel põhjustel, sealhulgas unikaalse kunstiteose või kunstilise esituse loomisel või omandamisel, või
  - 3) hankelepingu kiire sõlmimine on vajalik hankijast sõltumatute ettenägematute sündmuste tagajärjel tekkinud äärmise vajaduse tõttu, mis ei võimalda kinni pidada käesoleva seaduse § des 92–94 sätestatud tähtaegadest.

(2) Riigihanke alusdokumentidele mittevastavaks pakkumuseks käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1 ja käesoleva seaduse § 50 punkti 10 tähenduses peetakse pakkumust, mis ei vasta oluliselt muutmata kujul olemuslikult riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele ja hankija vajadustele.

(3) Asjade hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustele korraldada riigihange väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena, kui:

- 1) hankelepingu esemeks olevaid asju toodetakse üksnes teadusuuringute, katsete, õppe- või arendustegevuse eesmärgil ja hankelepingu ese ei hõlma asju, mida toodetakse tulu saamiseks masstoodanguna või teadusuuringute või arendustegevusega seotud kulude katmiseks;
- 2) asju ostetakse samalt pakkujalt varem ostetud asjade osaliseks asendamiseks või täiendamiseks ja pakkuja vahetumise tõttu tuleks osta teistsuguste tehniliste omadustega asju, mis ei oleks olemasolevate asjadega tehniliselt kokkusobivad või mille käitamine ja hooldamine tooks kaasa ülemääraseid tehnilisi probleeme, kusjuures sellise täiendava hankelepingu kestus ei või ületada kolme aastat, või
- 3) asju ostetakse kaubabörsil.

(4) Asjade või teenuste hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 sätestatud alustele korraldada riigihange väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena, kui asju või teenuseid ostetakse eriti soodsatel tingimustel isikult, kelle suhtes on algatatud likvideerimismenetlus, või pankrotihaldurilt võlausaldajatega sõlmitud kokkuleppe jõustamiseks.

(5) Teenuste või ehitustööde hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 4 sätestatud alustele korraldada riigihange väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena, kui tellitakse uusi teenuseid või ehitustöid, mis seisnevad samalt pakkujalt väljakuulutatava hankemenetluse tulemusel kuni kolm aastat varem sõlmitud hankelepingu alusel tellitud ja esialgse projektiga kooskõlas olevate samalaadsete teenuste või ehitustööde kordamises, kusjuures esialgses hanketeates on teavitatud sellise hankelepingu tingimustest ja sõlmimise võimalusest väljakuulutatava hankemenetluse tulemusel.

(6) Teenuste hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 4 ja 5 sätestatud alustele korraldada riigihange väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena, kui hankeleping sõlmitakse käesolevas seaduses sätestatud korras korraldatud ideekonkursi võitjaga või ühega võitjatest ja selline tingimus oli sätestatud ideekonkursi kutses. Kui hankeleping sõlmitakse ühega ideekonkursi võitjatest, peetakse läbirääkimisi kõigi võitjatega.

(7) Euroopa Komisjoni nõudel saadab hankija käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud aluse rakendamise asjaolude kohta Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjonile vastavasisulise aruande.

§ 50. Riigihanke korraldamine väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena riigihangetes eeldatava maksumusega alla rahvusvahelise piirmäära

Lisaks käesoleva seaduse §-s 49 sätestatud alustele on hankijal õigus korraldada riigihange väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena, kui riigihanke eeldatav maksumus on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast ja:

- 1) hankelepingu ese on litsents kasutada raamatukogu dokumente või andmebaasi;
- 2) asju ostetakse väga lühikese aja jooksul pakutud eriti soodsat võimalust ära kasutades tavalisest turuhinnast oluliselt madalama hinnaga;
- 3) asju ostetakse või teenuseid või ehitustöid tellitakse diplomaatilise esinduse jaoks välisriigis;
- 4) asju ostetakse või teenuseid tellitakse kinnipidamisasutuselt või selle tootmisüksusi haldavalt riigi äriühingult käesoleva seaduse § 5 lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud hankija poolt;

- 5) hankelepingu ese on õhustransporditeenused;
- 6) hankelepingu ese on arhivaal, teavik, teaviku kasutuslitsents või muuseumikogusse arvatav kultuuriväärtusega asi ja hankijaks on muuseum, arhiiv või raamatukogu;
- 7) hankelepingu ese on teadus- ja arendustegevuseks otseselt kasutatav asi ja hankijaks on teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse alusel atesteeritud teadus- ja arendusasutus;
- 8) asju ostetakse seoses lavastuse või kontsertkava ettevalmistamise ja läbiviimisega ning hankijaks on etendusasutus;
- 9) ostetakse toidukaupu, või
- 10) võistleva dialoogi, innovatsioonipartnerluse või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse käigus ei esitatud ühtegi pakkumust ega taotlust või kõik esitatud pakkumused olid riigihanke alusdokumentidele mittevastavad või kõik taotlused esitati taotlejate poolt, kes kuuluvad või võivad kuuluda kõrvaldamisele käesoleva seaduse § 95 lõike 1 või 4 alusel või kes ei vasta kvalifitseerimise tingimustele, ja riigihanke esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta.

2. jaotis

Avatud hankemenetlus

§ 51. Avatud hankemenetluse põhimõtted

Avatud hankemenetluses võib pakkumuse esitada iga ettevõtja, kelle osalemine riigihankes ei ole välistatud võimalike käesoleva seaduse § 7 lõike 3 alusel kehtestatud piirangute alusel.

§ 52. Pakkumuste esitamine, avamine ja hindamine

- (1) Koos pakkumusega esitab pakkuja hankepassi vastavalt hanketeates nõutule.
- (2) Hankija avab kõik pakkumuste esitamise tähtpäevaks esitatud pakkumused, kontrollib kõigi pakkujate suhtes kõrvaldamise aluste puudumist ja kvalifikatsiooni vastavalt käesolevas seaduses ja hanketeates sätestatud ja kvalifitseeritud pakkujate pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele ning hindab vastavaks tunnistatud pakkumusi käesolevas peatükis sätestatud korras.
- (3) Hankija võib kontrollida pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele ning hinnata vastavaks tunnistatud pakkumusi käesolevas seaduses sätestatud korras enne pakkujate suhtes kõrvaldamise aluste puudumise ja kvalifikatsiooni kontrollimist. Sellisel juhul tagab hankija, et hankelepingut ei sõlmita sellise pakkujaga, kes oleks tulnud käesoleva seaduse § 95 lõike 1 alusel hankemenetlusest kõrvaldada või kes ei vasta hankija kehtestatud kvalifitseerimise tingimustele.
- (4) Hankijal on avatud hankemenetluses keelatud pidada läbirääkimisi.

3. jaotis

Piiratud hankemenetlus

§ 53. Piiratud hankemenetluse põhimõtted

Piiratud hankemenetluses võib iga ettevõtja esitada hankemenetluses osalemise taotluse, kuid pakkumuse saavad esitada üksnes need objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel hankija valitud taotlejad, kellele hankija teeb pakkumuse esitamise ettepaneku.

§ 54. Taotluste esitamine ja läbivaatamine

- (1) Koos hankemenetluses osalemise taotlusega esitab taotleja hankepassi vastavalt hanketeates nõutule.
- (2) Hankija kontrollib iga tähtajaks hankemenetluses osalemise taotluse esitanud taotleja suhtes kõrvaldamise aluste puudumist ja kvalifikatsiooni vastavalt käesolevas seaduses ja hanketeates sätestatule.
- (3) Hankija võib piirata nende taotlejate arvu, kellele ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku, sätestades hanketeates arvilise alammäära, mis võib olla minimaalselt viis, ja vajaduse korral ülemmäära ning objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid nende taotlejate valimiseks. Ettepaneku saavate taotlejate arv peab olema piisav konkurentsi tagamiseks.

§ 55. Pakkumuse esitamise ettepaneku tegemine

(1) Hankija teeb igale kvalifitseeritud taotlejale, või juhul kui ta on hanketeates piiranud taotlejate arvu vastavalt käesoleva seaduse § 54 lõikele 3, vähemalt nimetatud arvule välja valitud kvalifitseeritud taotlejatele samaaegselt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ettepaneku esitada pakkumus.

(2) Kui kvalifitseeritud taotlejate arv on väiksem hanketeates nimetatud taotlejate alammäärast, võib hankija hankemenetlust jätkata, tehes pakkumuse esitamise ettepaneku kõigile kvalifitseeritud taotlejatele.

§ 56. Pakkumuste avamine ja hindamine

(1) Hankija avab kõik tähtjaks esitatud pakkumused, kontrollib nende vastavust riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele ja hindab kõiki vastavaks tunnistatud pakkumusi käesolevas peatükis sätestatud korras.

(2) Hankijal on keelatud pidada piiratud hankemenetluses läbirääkimisi.

4. jaotis Innovatsioonipartnerlus

§ 57. Innovatsioonipartnerluse põhimõtted

(1) Innovatsioonipartnerluse korral võib iga ettevõtja esitada hankemenetluses osalemise taotluse, kuid läbirääkimistes saavad osaleda ja pakkumuse esitada üksnes need hankija poolt objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel valitud taotlejad, kellele hankija teeb ettepaneku esitada pakkumus.

(2) Innovatsioonipartnerluse võib luua ühe või mitme pakkujaga.

§ 58. Taotluste esitamine ja läbivaatamine innovatsioonipartnerluses

(1) Koos hankemenetluses osalemise taotlusega esitab taotleja hankepassi vastavalt hanketeates nõutule.

(2) Hankija kontrollib iga tähtjaks hankemenetluses osalemise taotluse esitanud taotleja suhtes kõrvaldamise aluste puudumist ja kvalifikatsiooni vastavalt käesolevas seaduses ja hanketeates sätestatule.

(3) Hankija võib piirata nende taotlejate arvu, kellele ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku, sätestades hanketeates arvilise alammäära, mis võib olla minimaalselt kolm, ja vajaduse korral ülemmäära ning objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid nende taotlejate valimiseks. Ettepaneku saavate taotlejate arv peab olema piisav konkurentsi tagamiseks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid võivad eelkõige olla seotud taotleja suutlikkusega teadus- ja arendustegevuse ning innovaatiliste lahenduste väljatöötamise ja rakendamise valdkonnas.

§ 59. Pakkumuse esitamise ettepaneku tegemine innovatsioonipartnerluses

(1) Hankija teeb igale kvalifitseeritud taotlejale, või juhul kui ta on hanketeates piiranud taotlejate arvu vastavalt käesoleva seaduse § 58 lõikele 3, vähemalt nimetatud arvule välja valitud kvalifitseeritud taotlejatele samaaegselt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ettepaneku esitada pakkumus.

(2) Kui kvalifitseeritud taotlejate arv on väiksem hanketeates nimetatud taotlejate alammäärast, võib hankija hankemenetlust jätkata, tehes pakkumuse esitamise ettepaneku kõigile kvalifitseeritud taotlejatele.

§ 60. Pakkumuste avamine ja läbirääkimiste pidamine innovatsioonipartnerluses

(1) Hankija avab kõik tähtjaks esitatud esialgsed pakkumused ja kontrollib nende vastavust tingimustele, mille ta on riigihanke alusdokumentides sätestanud.

(2) Hankija võib vastavaks tunnistatud pakkumuste ja etapi viisi peetavate läbirääkimiste puhul kõikide edasiste pakkumuste üle läbirääkimisi pidada, et valida välja edukas pakkumus. Läbi ei räägita hindamiskriteeriumide ega läbiräägitavate tingimuste miinimumtaseme üle.

(3) Läbirääkimiste ajal tagab hankija kõigi pakkujate võrdse kohtlemise ega avalda läbirääkimiste käigus saadud teavet diskrimineerival viisil, mis võiks anda ühele pakkujale eelise teiste pakkujate ees. Hankija ei avalda pakkuja ega taotleja esitatud konfidentsiaalset teavet teistele läbirääkimistes osalejatele ilma pakkuja või taotleja nõusolekuta.

(4) Kui hankija on sätestanud sellise võimaluse riigihanke alusdokumentides, võib ta korraldada läbirääkimised järjestikuste etappidena ja vähendada igas etapis läbiräägitavate pakkumuste arvu, kohaldades selleks riigihanke alusdokumentides sätestatud pakkumuste hindamise kriteeriume. Sobivate pakkumuste olemasolu korral peab viimases etapis läbiräägitavate pakkumuste arv olema piisav konkurentsi tagamiseks.

(5) Hankija teavitab kõiki menetluses osalevaid pakkujaid, kelle pakkumusi ei ole käesoleva paragrahvi lõike 4 kohaselt kõrvale lükatud, üheaegselt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kõikidest tehnilisest kirjeldusest või muude tingimustes tehtud muudatustest ja annab pakkujatele piisavalt aega uute pakkumuste esitamiseks. Läbiräägitavate tingimuste miinimumtasemes ei ole muudatuste tegemine lubatud.

§ 61. Pakkumuste hindamine innovatsioonipartnerluses

(1) Hankija teavitab pakkujaid läbirääkimiste lõpetamisest ja määrab tähtaja lõplike pakkumuste esitamiseks. Hankijal on keelatud pidada hankemenetluse käigus läbirääkimisi pärast läbirääkimiste lõpetamise kohta teate esitamist. Lõplike pakkumuste üle läbi ei räägita.

(2) Hankija kontrollib lõplike pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele ja hindab kõiki vastavaks tunnistatud pakkumusi käesolevas peatükis sätestatud korras.

§ 62. Innovatsioonipartnerluse loomine

(1) Innovatsioonipartnerluse loomise hankelepingus määrab hankija kindlaks innovatsioonipartnerluse struktuuri kuuluvad järjestikused etapid, vahe-eesmärgid ja tasu osamaksetena tasumise. Innovatsioonipartnerluse etappide kindlaksmääramisel võtab hankija arvesse teadusuuringute ja innovatsiooniprotsessi osi, mis võivad hõlmata asjade tootmist, teenuste osutamist või ehitustööde tegemist.

(2) Kui hankija on sellise võimaluse ja tingimused riigihanke alusdokumentides ette näinud, võib ta vastavalt vahe-eesmärkide täitmisele pärast iga etappi otsustada innovatsioonipartnerlus lõpetada või vähendada innovatsioonipartnerluse loomiseks hankelepingu sõlminud pakkujate (edaspidi *partnerid*) arvu.

(3) Innovatsioonipartnerluse struktuuri, sealhulgas etappide kestuse ja maksumuse kindlaksmääramisel võtab hankija arvesse kavandatava lahenduse uuenduslikkust ja selle väljatöötamiseks vajalike teadusuuringute ja innovatsioonitegevuse iseloomu. Innovatsioonipartnerluse tulemusena hangitavate asjade, teenuste ja ehitustööde maksumus ei tohi olla ebaproportsionaalne võrreldes nende väljaarendamiseks tehtavate investeeringutega.

(4) Hankija ei avalda teistele partneritele innovatsioonipartnerluse käigus pakutud lahendusi ega muud konfidentsiaalset teavet ilma selle partneri nõusolekuta.

5. jaotis Võistlev dialoog

§ 63. Võistleva dialoogi põhimõtted

Võistleva dialoogi korral võib iga ettevõtja esitada hankemenetluses osalemise taotluse ning hankija peab tema poolt objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel valitud taotlejatega dialoogi vormis läbirääkimisi, et välja selgitada üks või mitu kasutusomaduste ja funktsionaalsuse poolest kõige enam tema vajaduste rahuldamiseks sobivat lahendust.

§ 64. Taotluste esitamine ja läbivaatamine võistlevas dialoogis

(1) Koos hankemenetluses osalemise taotlusega esitab taotleja hankepassi vastavalt hanketeates nõutule.

(2) Hankija kontrollib kõigi tähtjaks hankemenetluses osalemise taotluse esitanud taotlejate suhtes kõrvaldamise aluste puudumist ja kvalifikatsiooni vastavalt käesolevas seaduses ning hanketeates sätestatule.

(3) Hankija võib piirata nende taotlejate arvu, kellele ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku, sätestades hanketeates arvilise alammäära, mis võib olla minimaalselt kolm, ja vajaduse korral ülemmäära ning objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid nende taotlejate valimiseks. Ettepaneku saavate taotlejate arv peab olema piisav konkurentsi tagamiseks.

§ 65. Dialoogi läbiviimine

(1) Hankija teeb igale kvalifitseeritud taotlejale, või juhul kui ta on hanketeates piiranud taotlejate arvu vastavalt käesoleva seaduse § 64 lõikele 3, vähemalt nimetatud arvule väljavalitud kvalifitseeritud taotlejatele samaaegselt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ettepaneku alustada dialoogi hankija vajadusi kõige paremini rahuldava lahenduse või lahenduste väljaselgitamiseks.

(2) Kui kvalifitseeritud taotlejate arv on väiksem kui hanketeates nimetatud taotlejate arvuline alammäär, võib hankija hankemenetlust jätkata, tehes kõigile kvalifitseeritud taotlejatele ettepaneku alustada dialoogi.

(3) Hankija tagab kõikide dialoogis osalevate taotlejate võrdse kohtlemise dialoogi ajal. Hankija ei või avaldada teavet diskrimineerival viisil ega avaldada dialoogi käigus taotleja pakutud lahendusi ega muud konfidentsiaalset teavet teistele dialoogis osalevatele taotlejatele ega kolmandatele isikutele ilma taotleja nõusolekuta.

(4) Kui hankija on sätestanud sellise võimaluse hanketeates või kirjeldavas dokumendis, võib ta pidada dialoogi järjestikuste etappidena ja vähendada igas etapis arutatavate lahenduste arvu, kohaldades selleks riigihanke alusdokumentides sätestatud pakkumuste hindamise kriteeriume. Sobivate lahenduste olemasolu korral peab viimases etapis arutatavate lahenduste arv olema piisav konkurentsi tagamiseks.

(5) Dialoogi käigus võib arutada kõiki tulevase hankelepingu tingimusi.

(6) Hankija peab dialoogi taotlejatega tema vajadustele kõige paremini vastavate lahenduste väljaselgitamiseni.

(7) Dialoogi käigus välja töötatud lahendus või lahendused kantakse protokollu, mille allkirjastavad hankija ja taotleja.

(8) Hankija võib anda pakujatele auhinda või maksta osalemistasu dialoogi käigus pakutud lahenduste väljatöötamisega seotud nende kulude hüvitamiseks, mille suurus võib diferentseerida sõltuvalt pakutud lahenduse sobivusest esitatud tingimustega.

§ 66. Pakkumuse esitamise ettepaneku tegemine, pakkumuste avamine ja pakkumuste hindamine võistlevas dialoogis

(1) Pärast oma vajadustele kõige paremini vastavate lahenduste väljaselgitamist teavitab hankija kõiki dialoogis osalevaid taotlejaid dialoogi lõpetamisest ning teeb neile samaaegselt ja kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ettepaneku esitada pakkumus dialoogi käigus esitatud ja täpsustatud lahenduste alusel. Pakkumuse esitamise ettepanek peab sisaldama seda käesoleva seaduse § 77 lõikes 4 nimetatud teavet, mis on vajalik pakkumuste esitamiseks ja hankemenetluse nõuetekohaseks läbiviimiseks ning mida ei ole tehtud hankemenetluse algamise ajal kättesaadavaks, kuna see ei olnud riigihanke olemusest tulenevalt hankemenetluse algamise ajal kindlaksmääratav.

(2) Hankija võib teha ettepaneku esitada lõplikud pakkumused iga taotleja enda pakutud lahenduse alusel või eeldusel, et taotlejad on andnud nõusoleku enda pakutud lahenduse avaldamiseks teistele taotlejatele, ühe, hankija väljavalitud lahenduse alusel.

(3) Hankija avab kõik pakkumused ja kontrollib nende vastavust hankelepingu eseme kirjeldusele ja nõuetele, mille ta on riigihanke alusdokumentides sätestanud, ning hindab kõiki vastavaks tunnustatud pakkumusi käesolevas peatükis sätestatud korras.

(4) Hankijal on keelatud pidada hankemenetluse käigus läbirääkimisi pärast pakkumuse esitamise ettepaneku tegemist.

6. jaotis

Konkurentsipõhine läbirääkimistega hankemenetlus

§ 67. Konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse põhimõtted

Konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse korral võib iga ettevõtja esitada hankemenetluses osalemise taotluse ning hankija teeb enda poolt objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel valitud taotlejatele pakkumuse esitamise ettepaneku ning peab nendega läbirääkimisi pakkumuste üle, et parandada nende sisu ja valida välja edukas pakkumus.

§ 68. Taotluste esitamine ja läbivaatamine konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses

(1) Koos hankemenetluses osalemise taotlusega esitab taotleja hankepassi vastavalt hanketeates nõutule.

(2) Hankija kontrollib iga tähtjaks taotluse esitanud taotleja suhtes kõrvaldamise aluste puudumist ja kvalifikatsiooni vastavalt käesolevas seaduses ja hanketeates sätestatule.

(3) Hankija võib piirata nende taotlejate arvu, kellele ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku, sätestades hanketeates arvulise alammäära, mis võib olla minimaalselt kolm, ja vajaduse korral ülemmäära ning objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid nende taotlejate valimiseks. Ettepaneku saavate taotlejate arv peab olema piisav konkurentsi tagamiseks.

§ 69. Pakkumuse esitamise ettepaneku tegemine konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses

(1) Hankija teeb igale kvalifitseeritud taotlejale, või juhul kui ta on hanketeates piiranud taotlejate arvu vastavalt käesoleva seaduse § 68 lõikele 3, vähemalt nimetatud arvule väljavalitud kvalifitseeritud taotlejatele samaaegselt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ettepaneku esitada pakkumus.

(2) Kui kvalifitseeritud taotlejate arv on väiksem hanketeates nimetatud taotlejate alammäärast, võib hankija hankemenetlust jätkata, tehes pakkumuse esitamise ettepaneku kõigile kvalifitseeritud taotlejatele.

§ 70. Pakkumuste avamine ja läbirääkimiste pidamine konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses

(1) Hankija avab kõik tähtjaks esitatud esialgsed pakkumused, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul, ja kontrollib nende vastavust riigihanke alusdokumentide tingimustele.

(2) Hankija võib vastavaks tunnistanud pakkumuste ja etapi viisi peetavate läbirääkimiste puhul kõikide edasiste pakkumuste üle läbirääkimisi pidada, et valida välja edukas pakkumus. Läbi ei räägita hindamiskriteeriumide ega läbiräägitavate tingimuste miinimumtaseme üle.

(3) Käesoleva seaduse § 48 lõike 3 punktis 2 sätestatud juhul teeb hankija otsuse riigihanke jätkamise kohta konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetlusena ja läbirääkimiste alustamise kohta, kui ta alustab läbirääkimisi pakkumuste üle üksnes kõigi nende pakkujatega, kes varem avatud või piiratud hankemenetluse käigus kvalifitseeriti ja kes esitasid vormilistele nõuetele vastava pakkumuse. Sel juhul käesoleva paragrahvi lõikeid 6 ja 7 ei kohaldata.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul ei pea pakkumused, mille üle läbirääkimisi peetakse, vastama kõikidele riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele.

(5) Läbirääkimiste ajal tagab hankija kõigi pakkujate võrdse kohtlemise ega avalda läbirääkimiste käigus saadud teavet diskrimineerival viisil, mis võiks anda ühele pakkujale eelise teiste ees. Hankija ei avalda pakkuja või taotleja esitatud konfidentsiaalset teavet teistele läbirääkimistes osalejatele ilma pakkuja või taotleja nõusolekuta.

(6) Kui hankija on sätestanud sellise võimaluse riigihanke alusdokumentides, võib ta korraldada läbirääkimised järjestikuste etappidena ja vähendada igas etapis läbiräägitavate pakkumuste arvu, kohaldades selleks riigihanke alusdokumentides sätestatud pakkumuste hindamise kriteeriume. Sobivate pakkumuste olemasolu korral peab viimases etapis läbiräägitavate pakkumuste arv olema piisav konkurentsi tagamiseks.

(7) Hankija võib otsustada konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse läbi viia ilma läbirääkimisi pidamata, kui ta on sellise võimaluse riigihanke alusdokumentides sätestanud.

§ 71. Pakkumuste hindamine konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses

(1) Hankija teavitab pakkujaid läbirääkimiste lõpetamisest ja määrab tähtja lõplike pakkumuste esitamiseks. Hankijal on keelatud pidada hankemenetluse käigus läbirääkimisi pärast läbirääkimiste lõpetamise kohta teate esitamist. Lõplike pakkumuste üle läbi ei räägita.

(2) Hankija kontrollib lõplike pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele ja hindab kõiki vastavaks tunnistanud pakkumusi käesolevas peatükis sätestatud korras.

7. jaotis

Väljakuulutamisetä läbirääkimistega hankemenetlus

§ 72. Väljakuulutamisetä läbirääkimistega hankemenetluse kord

(1) Hankija teeb ühele või mitmele ettevõtjale, kelle majanduslik ja finantsseisund ning tehniline ja kutsealane pädevus on hankelepingu nõuetekohaseks täitmiseks eeldatavalt piisavad, ettepaneku pidada läbirääkimisi hankelepingu sõlmimiseks.

(2) Läbirääkimiste pidamise ettepanekus võib hankija teha ettepaneku esitada pakkumus hankija määratud tähtpäevaks.

(3) Hankijal on õigus väljakuulutamisetä läbirääkimistega hankemenetluse puhul kalduda kõrvale käesoleva seaduse § 45 lõikes 1 sätestatust.

(4) Hankija võib vajaduse korral kontrollida ettevõtja kvalifikatsiooni vastavust esitatud kvalifitseerimise tingimustele käesolevas seaduses sätestatud korras enne hankelepingu tingimuste üle läbirääkimiste alustamist, esitades selleks koos läbirääkimiste pidamise ettepanekuga kvalifitseerimise tingimused, kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide esitamise nõuded ja vajaduse korral hankelepingu eseme kirjelduse.

(5) Kui hankija teeb läbirääkimiste pidamise ettepanekus ka ettepaneku esitada pakkumus, avab ta kõik tähtjaks esitatud pakkumused ja kontrollib nende vastavust riigihanke alusdokumentide tingimustele.

(6) Hankija peab hankelepingu sõlmimiseks ettevõtja või ettevõtjatega hankelepingu tingimuste üle läbirääkimisi.

(7) Hankija ei sõlmi hankelepingut ettevõtjaga, kellel või kelle haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikmel või muul seaduslikul või asjaomase riigihankega seotud lepingulisel esindajal on hankijale teadaolevalt käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 sätestatud kõrvaldamise alus.

2. jagu

Hankemenetluse üldalused

1. jaotis

Hankemenetluse algamine ja lõppemine ning riigihanke alusdokumendid

§ 73. Hankemenetluse algamine ja lõppemine

(1) Hankemenetlus, välja arvatud väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus, algab hanketeate avaldamisega registris. Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus algab läbirääkimiste pidamiseks ettepaneku tegemisega ühele või mitmele hankija valitud ettevõtjale.

(2) Hanketeate avaldamisega registris avatud hankemenetluse puhul või muude riigihanke alusdokumentide esitamisega taotlejatele või ettevõtjatele teistes hankemenetlustes loetakse esitatuks ettepanek esitada pakkumusi vastavalt riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele.

(3) Hankemenetlus lõpeb:

- 1) hankelepingu või raamlepingu sõlmimisega;
- 2) kõikide pakkumuste tagasilükkamisega põhjusel, et ühtegi pakkumust ei tunnistanud riigihanke alusdokumentidele vastavaks või kõigi pakkumuste maksumus oli põhjendamatult madal;
- 3) kõikide pakkumuste tagasilükkamisega käesoleva seaduse §-s 116 sätestatud alustel;
- 4) kõikide pakkujate või taotlejate hankemenetlusest kõrvaldamise või kvalifitseerimata jätmisega;
- 5) pakkumuste või taotluste esitamata jätmisega käesolevas seaduses sätestatud korras ettenähtud tähtaja jooksul;
- 6) hankemenetluse kehtetuks tunnistamisega hankija enda otsusega Rahandusministeeriumi järelevalvemenetluses tehtud ettekirjutuse alusel või põhjendatud vajaduse korral omal algatusel;
- 7) kõigi pakkumuste jõusoleku tähtaja lõppemisega, kui ükski pakkuja ei ole nõus pakkumuse jõusoleku tähtaega pikendama.

(4) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe hankemenetluse raames osadeks, lõpeb hankemenetlus iga osa suhtes mõne käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud aluse esinemisel või juhul, kui lõike 3 punktis 6 nimetatud otsus hankemenetluse kehtetuks tunnistamiseks tehakse kogu hankemenetluse kohta.

§ 74. Hanketeade

Avatud hankemenetluse, piiratud hankemenetluse, konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse, võistleva dialoogi või innovatsioonipartnerluse alustamiseks esitab hankija registrile hanketeate.

§ 75. Eelteade

(1) Hankija võib kavandatavatest hankemenetlustest teavitamiseks esitada registrile või avaldada hankijaprofiilis eelteate. Kui hankija avaldab eelteate hankijaprofiilis, esitab ta registrile sellekohase hankijaprofiili teate ega avalda eelteadet hankijaprofiilis enne selle avaldamist registris.

(2) Eelteade võib sisaldada teavet maksimaalselt järgmise 12 kuu jooksul eelteate avaldamisest arvates alustatavate hankemenetluste kohta, välja arvatud sotsiaal- ja erimenetluses esitatav eelteade, mille puhul 12 kuu piirangut ei kohaldata.

(3) Kui hankija soovib kohaldada käesoleva seaduse § 93 lõike 2 punktis 1 või § 94 lõike 4 punktis 1 sätestatud lühendatud tähtaegu pakkumuste esitamiseks, peab ta esitama registrile või avaldama hankijaprofiilis eelteate 35 päeva kuni 12 kuud enne hanketeate esitamise kuupäeva.

§ 76. Vabatahtlik teade

(1) Hankija võib registrile esitada vähemalt 14 päeva enne hankelepingu sõlmimist vabatahtliku teate, kui hankija on jätnud hanketeate esitamata, eeldades et hankelepingu sõlmimine ilma hanketeate eelneva avaldamiseta on käesoleva seaduse kohaselt lubatud. Riigihangetes, mille eeldatav maksumus on väiksem kui rahvusvaheline piirmäär, esitatakse vabatahtlik teade vähemalt kümme päeva enne hankelepingu sõlmimist.

(2) Vabatahtlik teade sisaldab vähemalt järgmist teavet:

- 1) hankija nimi ja kontaktandmed;
- 2) hankelepingu eseme kirjeldus;
- 3) hankija põhjendus selle kohta, miks ta otsustas sõlmida hankelepingu ilma hanketeadet esitamata;
- 4) selle ettevõtja nimi ja kontaktandmed, kellega hankija kavatses hankelepingu sõlmida;
- 5) muu asjakohane teave.

§ 77. Riigihanke alusdokumendid

(1) Riigihanke alusdokumendid koostab hankija vastavalt käesolevas seaduses sätestatud nõuetele kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja teeb need ettevõtjatele hankemenetluse algamisest arvates elektrooniliselt piiranguteta tasuta kättesaadavaks, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Kui riigihanke alusdokumente ei ole mõnel käesoleva seaduse § 45 lõikes 2 nimetatud põhjusel võimalik elektrooniliselt kättesaadavaks teha, märgib hankija seda hanketeates ja edastab riigihanke alusdokumendid kõikidele vastava avalduse esitanud ettevõtjatele ühe tööpäeva jooksul avalduse saamisest arvates, kuid hiljemalt kuus päeva enne pakkumuste esitamise tähtpäeva, kui neid on õigeaegselt taotletud. Käesoleva seaduse § 93 lõike 2 punktis 2 ning § 94 lõikes 5 nimetatud juhtudel edastab hankija riigihanke alusdokumendid hiljemalt neli päeva enne pakkumuste esitamise tähtpäeva.

(3) Riigihanke alusdokumentides, välja arvatud hanketeates, esitatava teabe konfidentsiaalsena hoidmiseks võib hankija hanketeates kehtestada nõuded või meetmed ning piirata nõudeid või meetmeid mittetäitvate ettevõtjate ligipääsu sellisele konfidentsiaalsele teabele. Sellisel juhul ei pea hankija tegema riigihanke alusdokumente elektrooniliselt kättesaadavaks.

(4) Kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti või kui asjakohane teave ei ole avaldatud hanketeates, sisaldavad riigihanke alusdokumendid vähemalt järgmist teavet:

- 1) vastavalt käesoleva seaduse §-des 87–89 sätestatud koostatud hankelepingu eseme tehniline kirjeldus, välja arvatud innovatsioonipartnerluse korral;
- 2) pakkumuste hindamise kriteeriumid vastavalt käesoleva seaduse §-des 85 ja 86 sätestatud;
- 3) alternatiivsete lahenduste ja nende esitamise nõuded, sealhulgas teave selle kohta, kas hankija lubab või nõuab alternatiivsete lahenduste esitamist üksnes lisaks kõigile hanke alusdokumentides sätestatud tingimustele vastavale lahendusele või eraldi;
- 4) kõik tulevase hankelepingu tingimused, mis võivad hõlmata majanduslikke, innovatsiooniga seotud, keskkonnavalaseid, sotsiaalseid või tööhõivealaseid kaalutlusi, välja arvatud käesoleva lõike punktis 5 nimetatud asjaolud;
- 5) kõik need asjaolud, mille kohta hankija soovib võistlevaid pakkumusi;
- 6) käesoleva seaduse §-s 122 nimetatud teave alltöövõtjate kohta;
- 7) konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses läbirääkimiste pidamise kord;
- 8) teave võistleva dialoogi või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse järjestikuste etappidena korraldamise kohta;
- 9) nõutud dokumentide ja andmete loetelu;
- 10) teave selle kohta, kas pakkumuse saab esitada üksnes pärast hankelepingu täitmise kohaga tutvumist või riigihanke alusdokumente selgitavate dokumentide kohapeal kontrollimist;
- 11) pakkumuse ja muude ettevõtja esitatavate dokumentide koostamise keel või keeled, kui hankija lubab pakkumusi esitada ka võõrkeeles;
- 12) pakkumuse hinna või kulu esitamise struktuur ja valuuta;
- 13) näidise esitamise tingimused ja kord, kui hankija nõuab näidise esitamist;
- 14) võistleva dialoogi korral teave pakkujatele antavate auhindade või makstavate osalustasude kohta, kui hankija on auhinna andmise või osalemistasu maksmise ette näinud;
- 15) teave käesoleva seaduse § 128 lõike 1 punktis 2 nimetatud auhinna või osalemistasu kohta;
- 16) pakkumuste esitamise tähtpäev ja avamise aeg;
- 17) pakkumuste jõusoleku minimaalne tähtaeg;
- 18) pakkumuse tagatise suurus ja realiseerimise tingimused, kui hankija nõuab pakkumuse tagatise esitamist;
- 19) kontaktandmed, kust on võimalik riigihanke alusdokumentide sisu kohta täiendavat teavet küsida;
- 20) kõikide pakkumuste tagasilükkamise alused, kui hankija soovib neid kehtestada.

(5) Riigihankes, mis võimaldab läbirääkimisi, jätab hankija riigihanke alusdokumentidesse lisamata need andmed, mis riigihanke olemusest tulenevalt ei ole hankemenetluse algamise ajal kindlaksmääratavad või mille üle riigihankes läbi räägitakse. Innovatsioonipartnerluses ja konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses määrab hankija läbiräägitavatele tingimustele miinimumtaseme, mille üle hankemenetluse käigus läbi ei räägita.

(6) Kui hankelepingu esemeks on maanteeõiduk, peavad riigihanke alusdokumendid sisaldama tingimusi, mis arvestavad sõiduki kogu kasutusiga hõlmavate energia- ja keskkonnamõjudega.

(7) Täpsemad tingimused maanteeõiduki hankimisel arvessevõetavate sõiduki kogu kasutusiga hõlmavate energia- ja keskkonnamõjude kohta kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

(8) Kui teabevahetus hankija ja ettevõtja vahel ei toimu elektrooniliselt, peavad riigihanke alusdokumendid sisaldama lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud järgmisi andmeid:

- 1) pakkumuse struktuur ja pakkumuse märgistamise nõuded;
- 2) pakkumuste esitamise koht.

(9) Erinevuste korral hanketeates ja teistes riigihanke alusdokumentides esitatud teabe vahel lähtutakse hanketeates esitatust.

(10) Kui hankijad korraldavad riigihanke ühiselt käesoleva seaduse §-s 43 sätestatud alusel, nimetab riigihanget korraldama volitatud hankija riigihanke alusdokumentides sõlmitavate hankelepingute poolteks olevad hankijad, nende jagunemise hankelepingute lõikes ja nende osakaalud hankelepingutest tulenevate kohustuste kandmisel.

§ 78. Riigihanke alusdokumentide täiendavad andmed innovatsioonipartnerluse korral

(1) Innovatsioonipartnerluse korral kirjeldab hankija riigihanke alusdokumentides võimalikult täpselt oma vajadust nende tulevase hankelepingu esemeks olevate innovaatiliste asjade, teenuste või ehitustööde järele, mida ei ole võimalik rahuldada turul olemasolevate asjade, teenuste või ehitustööde soetamise või tellimisega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kirjeldusele lisab hankija hankelepingu esemele esitatavad miinimumnõuded, millele kõik pakkumused peavad vastama.

(3) Hankija määrab riigihanke alusdokumentides innovatsioonipartnerluse korral intellektuaalomandi õiguste suhtes kohaldatava korra.

§ 79. Riigihanke alusdokumentide täiendavad andmed elektroonilise oksjoni korraldamisel

Kui hankija on teavitanud hanketeates elektroonilise oksjoni korraldamisest, peavad riigihanke alusdokumentides täiendavalt sisalduma vähemalt järgmised andmed:

- 1) pakkumuses esitatavad arvuliselt või protsendiliselt kindlaksmääratavad näitajad, mille väärtuste võrdlemine on elektroonilise oksjoni esemeks;
- 2) käesoleva paragrahvi punktis 1 nimetatud näitajate väärtuste piirangud, mis tulenevad hankelepingu esemest;
- 3) teave, mida pakkujatele elektroonilise oksjoni käigus antakse, ning vajaduse korral teabe andmise aeg;
- 4) teave elektroonilise oksjoni pidamise korra kohta;
- 5) tingimused, mille alusel pakkujad elektroonilisel oksjonil osalevad, eelkõige minimaalsed vahemikud, mille võrra peavad oksjoni käigus esitatavad uued väärtused või hinnad varem pakutud väärtustest või hindadest erinema;
- 6) asjakohane teave kasutatavate elektrooniliste vahendite ja veebiühenduse korralduse ning tehniliste omaduste kohta.

§ 80. Kirjeldav dokument võistlevas dialoogis

Võistleva dialoogi puhul võib hankija koostada eraldi kirjeldava dokumendi, milles sisalduvad järgmised andmed:

- 1) hankelepingu eseme kirjeldus või viide asjakohasele veebiaadressile, kui hankija tagab kirjeldusele piiramatut ja täieliku elektroonilise juurdepääsu;
- 2) viide avaldatud hanketeatele;
- 3) dialoogi alustamise aeg ja koht ning kasutatav keel või keeled;
- 4) dialoogis osalejatele esitatavad tingimused selle kohta, kas hankija nõuab dialoogi käigus väljapakutud lahenduste intellektuaalse või muu omandi üleandmist;
- 5) dialoogi käigus antava auhinna või makstava osalemistasu suurus, väljamaksmise tingimused ja kord, kui hankija on auhinna andmise või osalemistasu maksmise ette näinud;
- 6) dialoogi pidamise kord, mis muu hulgas sisaldab dialoogi esemeks olevate lahenduste arvu vähendamise meetodikat, kui hankija peab dialoogi järjestikuste etappidena.

§ 81. Riigihanke alusdokumentide muutmine ning tõrge pakkumuste ja taotluste esitamise elektroonilises süsteemis

(1) Hankija võib muuta hanketeadet või muid riigihanke alusdokumente avatud hankemenetluses enne pakkumuste esitamise tähtpäeva ning piiratud hankemenetluses, konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses, võistlevas dialoogis ja innovatsioonipartnerluses enne taotluste esitamise tähtpäeva. Hankija muudab pakkumuste või taotluste esitamise tähtpäeva pärast selle saabumist üksnes juhul, kui esialgse pakkumuste või taotluste esitamise tähtpäeva saabumisel on hankemenetlus käesoleva seaduse § 193 lõikes 1 nimetatud või käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul peatunud.

(2) Kui pakkumusi või taotlusi saab esitada üksnes elektrooniliselt ning pakkumuste ja taotluste esitamise elektrooniline süsteem (edaspidi *elektrooniline süsteem*) ei ole pakkumuste või taotluste esitamise tähtpäeva saabumisel või kaheksa tunni jooksul enne nimetatud tähtpäeva saabumist töökorras, peatub riigihanget automaatselt ja pakkumuste või taotluste esitamise tähtpäev ei saabu.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul ja eeldusel, et pakkumusi või taotlusi ei ole avatud, pikendab hankija elektroonilise süsteemi töö taastumise järel pakkumuste või taotluste esitamise tähtaega mõistliku aja võrra ning teavitab taotlejaid ja hankijale teadaolevaid riigihankest huvitatud ettevõtjaid tähtaja pikendamisest

hanketeadeid muutmata. Pikendatud tähtaeg ei või olla lühem kui üks päev tähtaja pikendamise kohta teate saatmisest arvates.

(4) Hankemenetluse peatumisel võib hankija teha üksnes käesoleva paragrahvi lõike 1 teises lauses ja lõikes 3 nimetatud toiminguid. Käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel peatunud riigihange jätkub pärast lõikes 3 nimetatud tähtaja pikendamise kohta teate saatmist.

(5) Hanketeate muutmiseks esitab hankija registrile muudetud hanketeate ja veendub, et teade hanketeate muutmise kohta on edastatud kõikidele pakkujatele, taotlejatele ja teistele temale teadaolevatele riigihankest huvitatud ettevõtjatele.

(6) Muude riigihanke alusdokumentide muutmisel teeb hankija muudetud riigihanke alusdokumendid elektrooniliselt kättesaadavaks, või kui teabevahetus hankija ja ettevõtja vahel ei toimu elektrooniliselt, edastab need üheaegselt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kõigile pakkujatele, väljavalitud taotlejatele või teistele temale teadaolevatele riigihankest huvitatud ettevõtjatele, märkides eraldi ära riigihanke alusdokumentide osad, mida muudeti.

§ 82. Tähtaegade pikendamine seoses riigihanke alusdokumentide muutmisega

(1) Riigihanke alusdokumentide muutmisel peab hankija pikendama pakkumuste või taotluste esitamise tähtaega selliselt, et muudetud hanketeate registris avaldamisest arvates või muudetud riigihanke alusdokumentide kättesaadavaks tegemisest või edastamisest arvates oleks pakkumuste või taotluste esitamise tähtaeg võrdne vähemalt poolega vastavast käesoleva seaduse §-s 93 või 94 sätestatud minimaalsest tähtajast.

(2) Hankija ei pea käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaega pikendama, kui muudatused puudutavad üksnes kontaktandmeid või kui esialgsetest riigihanke alusdokumentidest lähtudes koostatud pakkumus ei saa muutuda tehtud muudatuste tõttu riigihanke alusdokumentidele mittevastavaks või kui esialgse hanketeate alusel kvalifitseerimise tingimustele vastav pakkuja või taotleja ei saa jääda tehtud muudatuste tõttu kvalifitseerimata või kui tehtud muudatuse tõttu ei muutuks riigihankest huvitatud ettevõtjate ring või pakkumuste sisu.

(3) Kui hankija ei tee ettevõtjatele riigihanke alusdokumente kättesaadavaks käesoleva seaduse § 77 lõikes 1 nimetatud viisil või lõikes 2 sätestatud tähtaegade jooksul või ei tee ettevõtjatele lisateavet kättesaadavaks § 46 lõikes 1 sätestatud tähtaegade jooksul, kuigi neid taotleti õigeaegselt, pikendab hankija vajaduse ilmnemisel mõistliku tähtaja võrra pakkumuste esitamise tähtaega ja vajaduse korral lükkab edasi pakkumuste avamise aega, et kõik ettevõtjad võiksid kätte saada pakkumuse esitamiseks vajaliku teabe.

(4) Hankija võib pikendada pakkumuste või taotluste esitamise tähtaega ja sellest tulenevalt muuta pakkumuste või taotluste avamise aega. Üksnes tähtaja pikendamisel ja pakkumuste või taotluste avamise aja muutmisel ei pea muudetud tähtaeg vastama käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule. Tähtaeg ei pikene, kui esialgne tähtpäev saabub enne muudetud hanketeate avaldamist registris või enne muudetud riigihanke alusdokumentide kättesaadavaks tegemist. Tähtaegade lühendamine ei ole lubatud.

§ 83. Hankemenetluse lõppemisest teavitamine

(1) Hankija esitab registrile 30 päeva jooksul pärast hankemenetluse lõppemist hankelepingu sõlmimise teate, või kui hankemenetlus on lõppenud käesoleva seaduse § 73 lõike 3 punktide 2–7 alusel, märgib registris peamised hankemenetluse lõppemisega seotud asjaolud. Kui hankija ei ole § 72 lõike 3 alusel alustanud riigihanget registris, esitab ta hankelepingu sõlmimise teate üksnes juhul, kui riigihange on lõppenud hankelepingu või raamlepingu sõlmimisega.

(2) Dünaamilise hankesüsteemi korral esitab hankija hankelepingu sõlmimise teate 30 päeva jooksul pärast iga kvartali lõppu selle kvartali jooksul sõlmitud hankelepingute kohta.

(3) Raamlepingu korral esitab hankija registrile andmed 12 kuu jooksul raamlepingu alusel sõlmitud hankelepingute sõlmimise aja ja maksumuse kohta 30 päeva jooksul pärast iga 12 kuu möödumist raamlepingu sõlmimisest arvates.

(4) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe menetluse raames osadeks, esitab ta hankelepingu sõlmimise teate 30 päeva jooksul pärast esimese hankelepingu või raamlepingu sõlmimist, kui selleks ajaks ei ole kõigi osade suhtes esinenud mõni käesoleva seaduse § 73 lõikes 3 sätestatud hankemenetluse lõppemise alustest. Ülejäänud osade kohta esitab hankija eraldi hankelepingu sõlmimise teate 30 päeva jooksul pärast iga osa suhtes hankelepingu või raamlepingu sõlmimist.

(5) Kui hankija on hankemenetlust alustanud eelteatega, märgib ta selle eelteatega hõlmatud viimase hankelepingu kohta esitatavas hankelepingu sõlmimise teates, et ei sõlmi selle eelteatega hõlmatud ajavahemikul täiendavaid hankelepinguid.

(6) Hankija jätab hankelepingu sõlmimise teates märkimata teabe, mille avaldamine takistaks õiguskaitseorganite tööd, oleks vastuolus avaliku huviga või rikuks ettevõtjate ärisaladust või kahjustaks nendevahelist konkurentsi.

(7) Hankija esitab 30 päeva jooksul pärast hankelepingu lõppemist registrile järgmise teabe:

- 1) hankelepingu tegelik maksumus;
- 2) hankelepingus tehtud muudatused, mille kohta hankelepingu muutmise teadet ei esitatud;
- 3) ettevõtjapoolsed hankelepingu rikkumised, mille tulemusena on kohaldatud käesoleva seaduse § 95 lõike 4 punktis 8 nimetatud õiguskaitsevahendit, ning teave selle kohta, kas hankija nõue on vaidlustatud.

(8) Raamlepingu puhul esitab hankija käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud teabe 30 päeva jooksul pärast raamlepingu lõppemist või raamlepingu alusel sõlmitud viimase hankelepingu lõppemist, kui hankeleping lõpeb hiljem kui raamleping.

§ 84. Euroopa Komisjonile esitatav aruanne

(1) Hankija koostab ja esitab kirjalikult Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjonile viimase nõudmisel iga rahvusvahelise piirmääraga võrdse või seda ületava eeldatava maksumusega hankemenetluse ja dunaamilise hankesüsteemi loomise kohta aruande, milles sisaldub järgmine teave:

- 1) hankija nimi ja aadress;
- 2) hankelepingu, raamlepingu või dunaamilise hankesüsteemi ese ja maksumus;
- 3) kui hankija on piiratud hankemenetluses, võistlevas dialoogis, innovatsioonipartnerluses või konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses vähendanud nende taotlejate arvu, kellele ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku, või võistlevas dialoogis või innovatsioonipartnerluses vähendanud lahenduste arvu, mille üle läbi räägitakse, siis valitud taotlejate ja tagasilükatud taotlejate nimed või valitud lahendused ja tagasilükatud lahendused pakkunud pakkujate nimed ning põhjused nende valimiseks või tagasilükkamiseks;
- 4) põhjendamatult madala maksumusega pakkumuste tagasilükkamise põhjused;
- 5) eduka pakkuja nimi ja põhjused tema pakkumuse edukaks tunnistamiseks;
- 6) hankelepingu või raamlepingu osa suurus, mille kohta edukas pakkuja kavatses sõlmida allhankelepinguid, ja võimalike alltöövõtjate nimed, kui see teave on aruande koostamise ajal teada;
- 7) konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse, võistleva dialoogi või väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse kasutamise alus ja põhjendused;
- 8) hankemenetluse lõppemise alus ja põhjendused, kui hankelepingut või raamlepingut ei sõlmitud;
- 9) pakkumuse esitamisel elektrooniliste vahendite mittekasutamise põhjused;
- 10) tuvastatud huvide konfliktid ja nende kõrvaldamiseks kasutusele võetud meetmed.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud aruannet ei koostata raamlepingu alusel sõlmitud hankelepingute kohta ega juhul, kui aruandes nõutud teave sisaldub hankelepingu sõlmimise teates.

2. jaotis

Pakkumuste hindamise kriteeriumid

§ 85. Pakkumuste hindamise kriteeriumide seadmine

(1) Hankija sätestab riigihanke alusdokumentides majanduslikult soodsaima pakkumuse väljaselgitamiseks hankelepingu esemega seotud ja reaalselt konkurentsi tagavad pakkumuste hindamise kriteeriumid.

(2) Pakkumuste hindamise kriteeriumid on hankelepingu esemega seotud ka juhul, kui nende sätestamisel võetakse arvesse hankelepingu esemeks olevate asjade tootmise, teenuste osutamise või ehitustööde tegemise või nimetatute turustamisega seotud protsesse või olelusringi muudes etappides tehtavaid tegevusi ja kulutusi, isegi juhul, kui need ei ole hankelepingu eseme oluliseks osaks.

(3) Majanduslikult soodsaima pakkumuse väljaselgitamisel võtab hankija arvesse eelkõige parimat hinna ja kvaliteedi suhet, mis hõlmab kvalitatiivseid, keskkonnaalaseid või sotsiaalseid kriteeriume vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 8 sätestatule, pakkumuse hinda või kulu, sealhulgas hankelepingu täitmisel tõenäoliselt tekkivaid kulusid ja olelusringi kulusid vastavalt käesoleva seaduse §-s 86 sätestatule.

(4) Hankija võib majanduslikult soodsaima pakkumuse väljaselgitamisel arvestada ainult pakkumuse hinda või kulu üksnes juhul, kui hankija jaoks sõltub pakkumuse majanduslik soodsus ainult pakkumuse hinnast või kulusid ja kõik muud tulevase hankelepingu tingimused, sealhulgas hankelepingu esemega seotud kriteeriumid, on riigihanke alusdokumentides ammendavalt kindlaks määratud.

(5) Innovatsioonipartnerluses ja võistlevas dialoogis arvestab hankija majanduslikult soodsaima pakkumuse väljaselgitamisel üksnes parimat hinna ja kvaliteedi suhet.

(6) Tarkvara arendusteenuste hankimisel arvestab hankija majanduslikult soodsaima pakkumuse väljaselgitamisel lisaks pakkumuse hinnale ka olelusringi kulusid vastavalt käesoleva seaduse §-s 86 sätestatule või põhjendab riigihanke alusdokumentides olelusringi kulude arvestamata jätmist.
[RT I, 01.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(7) Hankija võib hankelepingu hinna või kulu suuruse riigihanke alusdokumentides kindlaks määrata ja hinnata pakkumusi üksnes kvalitatiivsete, keskkonnaalaste või sotsiaalsete kriteeriumide alusel.

(8) Kvalitatiivsed, keskkonnaalased või sotsiaalsed kriteeriumid võivad olla eelkõige:

- 1) kvaliteet, sealhulgas tehniline väärtus, esteetiliselt, funktsionaalsed, keskkondlikud, sotsiaalsed ja innovaatilised omadused, ligipääsetavus ning turustamise tingimused;
- 2) hankelepingu täitmise vahetult osalevate isikute spetsiifiline tõendatud töökorraldus, kvalifikatsioon või kogemus, millest otseselt sõltub hankelepingu täitmise kvaliteet;
- 3) müügijärgne hooldus ja tehniline abi ning tarne- ja paigaldustingimused.

(9) Hankija määrab riigihanke alusdokumentides suhtelise osakaalu, mille ta igale valitud pakkumuste hindamise kriteeriumile pakkumuste majandusliku soodsuse hindamiseks annab.

§ 86. Olelusringi kulude arvestamine

(1) Olelusring on kõik asjade tootmise, teenuste osutamise või ehitustööde tegemise järjestikused või omavahel seotud etapid, sealhulgas uurimis- ja arendustegevus, tootmine, turustamine ja selle tingimused, transport, kasutamine ning hooldus, alates tooraine hankimisest või ressursside loomisest kuni nende kõrvaldamiseni ja teenuste osutamise või asjade või ehitiste kasutamise lõpuni.

(2) Olelusringis tekkivate kulude hindamisel võtab hankija osaliselt või täielikult arvesse:

- 1) hankelepingu täitmisel tekkivaid hankija või kolmandate isikute kantavaid hankelepingu eseme soetamiseks, kasutamiseks ja hooldamiseks tehtavaid ning kasutamisejärgseid kulusid;
- 2) keskkonnaalaste välismõjudega seonduvaid kindlaksmääratavaid ja rahaliselt mõõdetavaid kulusid.

(3) Hankija kirjeldab riigihanke alusdokumentides meetodit, mille alusel ta olelusringi kulusid arvestab, ja märgib, milliste dokumentide esitamist ta pakkuvalt kulude kindlaksmääramiseks nõuab.

(4) Keskkonnaalaste välismõjude arvestamise meetod peab olema avalikult kättesaadav ja põhinema kontrollitavatel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel, mis ei pärsi konkurentsi. Kulude kindlaksmääramiseks nõutavad andmed ja dokumendid peavad olema esitatavad hoolsa pakkuja mõistlike jõupingutustega.

3. jaotis Tehniline kirjeldus

§ 87. Tehnilise kirjelduse sisu

(1) Tehniline kirjeldus käesoleva seaduse tähenduses on hankelepingu eseme kirjeldamiseks vastavas valdkonnas tegutsevatele isikutele arusaadavat terminoloogiat ja täpsusastet kasutades hankija kehtestatud:

- 1) asjade või teenuste hankelepingu esemeks olevate asjade või teenuste omaduste ja neile esitatavate nõuete loetelu;
- 2) ehitustööde hankelepingu esemeks olevate ehitustööde omaduste ja neile esitatavate tehniliste nõuete kogum.

(2) Asjadele või teenustele esitatavate nõuete loetelu võib hõlmata muu hulgas:

- 1) keskkonnakaitsemeetodeid;
- 2) kvaliteedi- ja konstruktsiooninõudeid, sealhulgas puuetega inimeste poolt kasutatavuse nõue;
- 3) vastavushindamisele, jõudlusele, toote kasutusomadustele, turvalisusele ja mõõtudele esitatavaid nõudeid;
- 4) toote nimele, mille all seda turustatakse, vastavuse nõudeid;
- 5) kasutatavat terminoloogiat ja sümboleid;
- 6) testimist ja testimismeetodeid;
- 7) nõudeid pakendamisele, märgistamisele ja tähistamisele ning kasutusjuhiste;
- 8) nõudeid tootmisprotsessile ja -tehnoloogiale asja või teenuse olelusringi mis tahes etapis;
- 9) vastavushindamise meetodeid.

(3) Ehitustöödele esitatavate tehniliste nõuete kogum peab kirjeldama nõudeid materjalidele, toodetele või asjadele viisil, mis võimaldab hinnata nende vastavust hankija seatud objekti kasutusotstarbega.

(4) Ehitustöödele esitatavad nõuded võivad hõlmata muu hulgas:

- 1) keskkonnakaitsemeetodeid ja konstruktsiooninõudeid, sealhulgas puuetega inimeste ligipääsemise nõue;
- 2) vastavushindamist;
- 3) nõudeid jõudlusele, turvalisusele või mõõtudele;
- 4) hankija nõutud tasemel kvaliteedi tagamise meetmeid;
- 5) kasutatavat terminoloogiat ja sümboleid;
- 6) testimist ja testimismeetodeid;
- 7) nõudeid pakendamisele, märgistamisele ja tähistamisele ning tootmisprotsessile ja -tehnoloogiale ehitustöö olelusringi mis tahes etapis;

- 8) ehitise projekteerimise ja maksumusega seotud ettekirjutusi;
- 9) katsetamise, järelevalve ja vastuvõtmise tingimusi;
- 10) nõudeid kasutusjuhiste;
- 11) ehitamise meetodeid, tehnoloogiat ja muid tehnilisi tingimusi, mida hankija on võimeline kirjeldama ja mis seonduvad valminud ehitiste, nende materjalide või osadega.

§ 88. Tehnilise kirjelduse koostamine

(1) Kui vastavas valdkonnas puudub tehniline norm, koostab hankija tehnilise kirjelduse kas hankelepingu eseme kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuete kirjeldusena, mis võib sisaldada ka keskkonnakaitsenõudeid ja mis peab olema piisavalt täpne hankelepingu eseme kindlaksmääramiseks pakkuja poolt ja hankelepingu sõlmimiseks, või käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud viisil või neid kahte omavahel kombineerides.

(2) Tehnilise kirjelduse koostamisel võib hankija võtta aluseks alltoodud järjekorras:

- 1) Eesti standardiks ülevõetud Euroopa standardi;
- 2) Euroopa standardi;
- 3) Euroopa tehnilise tunnustuse, mille on andnud Euroopa Liidu liikmesriigi määratud tunnustusasutus ja mis kinnitab, et tehnilisest seisukohast lähtudes sobib toode ettenähtud otstarvet täitma oma omaduste poolest, mis vastavad ehitustöödele esitatud põhinõuetele, oma tunnuste ja ettenähtud rakendamise- või kasutustingimuste vastavuse poolest;
- 4) ühtse tehnilise kirjelduse, mis on kehtestatud vastavalt Euroopa Liidu liikmesriigi poolt tunnustatud ja Euroopa Liidu Teatajas avaldatud menetlusele;
- 5) rahvusvahelise standardi;
- 6) mõne Euroopa standardiorganisatsiooni kehtestatud tehnilise kontrollisüsteemi;
- 7) ehitustööde projekteerimise, arvestusmeetodite või teostamisega või toodete kasutamisega seotud Eesti algupärase standardi, Eesti tehnilise tunnustuse või Eesti tehnilise kirjelduse.

(3) Iga viidet, mille hankija teeb tehnilises kirjelduses mõnele käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud alusele kui pakkumuse tehnilisele kirjeldusele vastavuse kriteeriumile, täiendatakse märkega „või sellega samaväärne”.

(4) Tehnilise kirjelduse koostamisel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alusel võib hankija viidata mõnele lõikes 2 nimetatud alusele kui lõikes 1 nimetatud kasutusomadustele või funktsionaalsetele nõuetele vastavuse tagamise vahendile.

(5) Hankija võib pakkujalt nõuda riigihanke alusdokumentides sätestatud tehnilise kirjelduse ja pakkumuste hindamise kriteeriumide hindamiseks vajalike nõuete või hankelepingu tingimuste täitmise tõendamiseks vastavushindamisasutuse väljastatud katsearuande või tõendi esitamist.

(6) Tehnilistes kirjeldustes ei nimetata kindlat ostuallikat, protsessi, kaubamärki, patenti, tüüpi, päritolu ega tootmisviisi, mis võiks anda mõnele ettevõtjale või tootele eeliseid teiste ees või nende osaluse välistada. See keeld ei kehti juhul, kui see on hankelepingu esemest tulenevalt vältimatult vajalik põhjusel, et tehnilise kirjelduse koostamine käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel ei võimalda hankelepingu eset piisavalt täpselt ja mõistetavalt kirjeldada. Sellisele viitele lisatakse märge „või sellega samaväärne”.

(7) Tehniline kirjeldus peab tagama kõigile ettevõtjatele võrdsed tingimused pakkumuse esitamiseks ega tohi tekitada objektiivselt põhjendamatuid takistusi riigihangete avamisel konkurentsile.

(8) Kui see on tehniliselt võimalik ja asjakohane, tuleb tehnilise kirjelduse koostamisel võtta arvesse puuetega inimeste võimalikke kasutusvajadusi seoses hankelepingu esemega või koostada tehniline kirjeldus nii, et kõigil oleks võimalik hankelepingu eset kasutada.

§ 89. Märgised

(1) Märgis on dokument, sertifikaat või tõend selle kohta, et asjad, teenused, ehitustööd, protsessid või menetlused vastavad esitatud nõuetele.

(2) Kui tehnilise kirjelduse aluseks on muu hulgas keskkonnakaitsese, sotsiaalsed või muud erinõuded, võib hankija nõuda konkreetse märgise olemasolu, mis tõendab pakutava asja, teenuse või ehitustöö vastavust nõutavatele omadustele tingimused, et:

- 1) märgise nõuded on seotud üksnes hankelepingu esemeks olevale asjale, teenusele või ehitustööle esitatud tingimustega ja on kohased nende kindlaksmääramiseks;
- 2) märgise nõuded põhinevad kontrollitavatel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel;
- 3) märgise kehtestamisel on kasutatud kõikidele huvitatud isikutele ja organisatsioonidele avatud menetlust;
- 4) märgise kasutusloa taotlemine on kõigile huvitatud isikutele avalikult kättesaadav;
- 5) märgise nõuded on kehtestanud isik, kelle üle ei ole märgist taotleval ettevõtjal valitsevat mõju.

(3) Hankija märgib, millistele märgise nõuetele peavad pakutavad asjad, teenused või ehitustööd vastama, kui ta ei nõua, et need vastaksid kõikidele märgise nõuetele.

(4) Kui märgis hõlmab ka nõudeid, mis ei ole seotud üksnes hankelepingu esemeks olevale asjale, teenusele või ehitustööle esitatud tingimustega, ei nõua hankija konkreetse märgise olemasolu, vaid võib viidata märgise

või selle osa nõuetele, mis on seotud hankelepingu esemeks olevale asjale, teenusele või ehitustööle esitatud tingimustega ja mis on kohased nende kindlaksmääramiseks.

4. jaotis **Pakkumuse tagatis**

§ 90. Pakkumuse tagatise nõudmine

(1) Hankija võib pakkujalt nõuda pakkumuse tagatist pakkuja poolt riigihanke käigus kohustuste täitmata jätmisega tekitatud kulude täieliku või osalise hüvitamise, sealhulgas hankelepingu sõlmimise tagamiseks, kuid mitte suuremas summas kui üks protsent hankelepingu eeldatavast maksumusest. Pakkumuse tagatist tuleb nõuda kõikidelt pakkujatelt ühesuguses summas.

(2) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe menetluse raames osadeks, võib ta nõuda pakkumuse tagatist ka üksnes mõne osa eest proportsionaalselt osa eeldatava maksumusega. Pakkumuse tagatist osa eest tuleb nõuda kõikidelt pakkujatelt ühesuguses summas.

(3) Pakkuja esitab hankija nõutud pakkumuse tagatise krediidi- või finantseerimisasutuse või kindlustusandja garantiina või rahasumma deponeerimisena hankija arvelduskontole.

(4) Kui pakkumuse tagatis on antud tähtajalisena pakkumuse jõusoleku tähtaja lõpuni, peab pakkuja pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamisel käesoleva seaduse § 112 lõike 1 alusel esitama hankijale tõendi pakkumuse tagatise pikendamise kohta või esitama uue tagatise.

§ 91. Pakkumuse tagatise realiseerimine ja tagastamine

(1) Hankija ei tagasta pakkumuse tagatist pakkujale või realiseerib selle, kui pakkuja võtab pakkumuse selle jõusoleku tähtaja jooksul pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva tagasi, pakkuja muu tegevuse või tegevusetuse tõttu jääb hankeleping sõlmimata või pakkuja ei asu nõustumuse andmisega sõlmitud hankelepingut pakkujast tuleneval põhjusel hankija antud tähtaja jooksul täitma.

(2) Hankija võib jätta pakkujale pakkumuse tagatise tagastamata või selle realiseerida, kui pakkuja jäetakse kvalifitseerimata käesoleva seaduse § 178 lõikes 5 sätestatud alusel.

(3) Pakkumuse tagatise realiseerimisel või tagastamata jätmisel tagastab hankija pakkujale pakkumuse tagatise selles osas, mis ületab hankijal tekkinud kahju.

(4) Hankija tagastab pakkumuse tagatise pakkujale viie tööpäeva jooksul pärast:

- 1) hankemenetluse lõppemist käesoleva seaduse § 73 lõike 3 punkti 1 alusel;
- 2) käesoleva seaduse § 73 lõike 3 punkti 2, 3, 4, 6 või 7 alusel hankemenetluse lõppemise otsuse jõustumist;
- 3) tema suhtes käesoleva seaduse § 96 lõikes 5 või § 98 lõikes 5 nimetatud otsuse või § 114 lõikes 1 nimetatud pakkumuse tagasilükkamise otsuse jõustumist;
- 4) tema pakkumuse jõusoleku tähtaja lõppemist;
- 5) tema pakkumuse tagasivõtmist käesoleva seaduse § 111 lõikes 3 sätestatud juhul.

(5) Kui pakkumuse tagatiseks on garantii, teatab hankija käesoleva paragrahvi lõikes 4 toodud juhtudel garantii andjale garantiist tulenevatest õigustest loobumisest.

5. jaotis **Pakkumuste ja taotluste esitamise tähtajad**

§ 92. Pakkumuste ja hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtajad

(1) Hankija määrab pakkumuste või taotluste esitamise tähtaja lähtuvalt hankelepingu esemest, eelkõige selle keerukusest ning kogusest, mahust või hulgast.

(2) Hankija võib pakkumuste või taotluste esitamise tähtpäeva määrata esmaspäevast reedeni, välja arvatud riiklikud pühad, ajavahemikule kella 9.00 kuni 16.00.

(3) Kui pakkumusi on võimalik esitada üksnes pärast hankelepingu täitmise kohaga tutvumist või riigihanke alusdokumente selgitavate dokumentide kohapeal kontrollimist, määrab hankija pakkumuste esitamise tähtaja, mis võimaldab kõikidel ettevõtjatel saada pakkumuse esitamiseks piisavalt teavet.

§ 93. Pakkumuste esitamise tähtajad avatud hankemenetluses

(1) Avatud hankemenetluses ei või pakkumuste esitamise tähtaeg olla lühem kui:

- 1) 15 päeva hanketeate registrile esitamisest arvates, välja arvatud ehitustööde hankelepingu puhul, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast ja kogu hankemenetluse teabevahetus toimub elektrooniliselt;
- 2) 20 päeva hanketeate registrile esitamisest arvates, välja arvatud ehitustööde hankelepingu puhul, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast ja kogu hankemenetluse teabevahetus ei toimu elektrooniliselt;
- 3) 25 päeva ehitustööde hankelepingu puhul hanketeate registrile esitamisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast;
- 4) 30 päeva hanketeate registrile esitamisest arvates, välja arvatud ehitustööde hankelepingu puhul, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda ja kogu hankemenetluse teabevahetus toimub elektrooniliselt;
- 5) 35 päeva hanketeate registrile esitamisest arvates, välja arvatud ehitustööde hankelepingu puhul, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda ja kogu hankemenetluse teabevahetus ei toimu elektrooniliselt;
- 6) 45 päeva ehitustööde hankelepingu puhul hanketeate registrile esitamisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda.

(2) Hankija võib käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2, 4 ja 5 nimetatud tähtaegu lühendada kuni 15 päevani ning punktis 6 nimetatud tähtaega kuni 25 päevani, kui:

- 1) hankija on esitanud eelteate käesoleva seaduse § 75 lõikes 3 sätestatud korras ning eelteade sisaldab selle esitamise ajal kogu kättesaadavat hanketeates nõutavat kohustuslikku teavet või
- 2) hankijal ei ole võimalik pakkumuste esitamise miinimumtähtaegadest kinni pidada riigihanke alusdokumentides põhjendatud objektiivsete ja kiireloomuliste asjaolude tõttu.

(3) Kui register saadab hankijale teate hanketeates puuduste kõrvaldamise kohta, määrab hankija uue pakkumuste esitamise tähtaja puudusteta hanketeate registrile esitamisest arvates.

§ 94. Pakkumuste ja hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtajad piiratud ja konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses, innovatsioonipartnerluses ja võistlevas dialoogis

(1) Piiratud ja konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses, innovatsioonipartnerluses ja võistlevas dialoogis ei või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtaeg olla lühem kui:

- 1) 15 päeva hanketeate registrile esitamisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast;
- 2) 30 päeva hanketeate registrile esitamisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda.

(2) Kui register saadab hankijale teate hanketeates puuduste kõrvaldamise kohta, määrab hankija uue taotluste esitamise tähtaja puudusteta hanketeate registrile esitamisest arvates.

(3) Piiratud ja konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses, innovatsioonipartnerluses ja võistlevas dialoogis ei või pakkumuste esitamise tähtaeg olla lühem kui:

- 1) 15 päeva pakkumuse esitamise ettepaneku tegemisest arvates, välja arvatud ehitustööde hankelepingu puhul, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast;
- 2) 25 päeva ehitustööde hankelepingu puhul pakkumuse esitamise ettepaneku tegemisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast;
- 3) 25 päeva pakkumuse esitamise ettepaneku tegemisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda ja kogu hankemenetluse teabevahetus toimub elektrooniliselt;
- 4) 30 päeva pakkumuse esitamise ettepaneku tegemisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda ja kogu hankemenetluse teabevahetus ei toimu elektrooniliselt.

(4) Hankija võib käesoleva paragrahvi lõike 3 punktides 1, 3 ja 4 nimetatud tähtaegu lühendada asjade ja teenuste hankelepingu puhul kuni kümne päevani või ehitustööde hankelepingu puhul kuni 15 päevani, kui:

- 1) hankija on esitanud eelteate käesoleva seaduse § 75 lõikes 3 sätestatud korras ning eelteade sisaldab selle esitamise ajal kogu kättesaadavat hanketeates nõutavat kohustuslikku teavet või
- 2) hankijal ei ole võimalik pakkumuste esitamise miinimumtähtaegadest kinni pidada riigihanke alusdokumentides põhjendatud objektiivsete ja kiireloomuliste asjaolude tõttu.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 2 sätestatud alusel võib hankija lühendada lõike 1 punktis 2 nimetatud tähtaega 15 päevani.

3. jagu Pakkuja ja taotleja kvalitatiivne valik

1. jaotis

Pakkuja ja taotleja kõrvaldamine

§ 95. Pakkuja ja taotleja kõrvaldamise alused

(1) Hankija ei sõlmi hankelepingut ja kõrvaldab hankemenetlusest pakkuja või taotleja:

1) keda või kelle haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liiget või muud seaduslikku või asjaomase riigihankega seotud lepingulist esindajat on karistatud kuritegelikus ühenduses osalemise, aususe kohustuse rikkumise või korrutivse teo, kelmuse, terroriakti toimepaneku või muu terroristliku tegevusega seotud kuriteo või sellele kihutamise, kaasaaitamise või selle katse, rahapesualase süüteo või terrorismi rahastamise eest;

2) keda või kelle haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liiget või muud seaduslikku või asjaomase riigihankega seotud lepingulist esindajat on karistatud riigis ilma seadusliku aluseta viibivale välismaalasele töötamise võimaldamise või välismaalase Eestis töötamise tingimuste rikkumise võimaldamise, sealhulgas seaduses sätestatud töötasu määra väiksema töötasu maksmise eest;

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

3) keda või kelle haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liiget või muud seaduslikku või asjaomase riigihankega seotud lepingulist esindajat on karistatud laste tööjõu ebaseadusliku kasutamise või inimkaubandusega seotud teo eest;

4) kellel on riikliku maksu, makse või keskkonnatasu maksuvõlg maksukorralduse seaduse tähenduses või maksu- või sotsiaalkindlustusmaksete võlg tema asukohariigi õigusaktide kohaselt;

5) kes või kelle haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liige on rahvusvahelise sanktsiooni subjekt rahvusvahelise sanktsiooni seaduse tähenduses.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkte 1–3 kohaldatakse, kuni isiku karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud või karistus on tema elu- või asukohariigi õigusaktide alusel kehtiv, kuid mitte pärast viie aasta möödumist süüdimõistva otsuse jõustumisest, arvestades riigihanke algamise aega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei pea hankija kohaldama juhul, kui hankelepingu sõlmimine on hädavajalik ülekaalukast avalikust huvist tuleneval põhjusel ja pakkuja või taotleja kõrvaldamisel jääks hankeleping sõlmimata.

(4) Hankija võib kõrvaldada hankemenetlusest pakkuja või taotleja:

1) kellel on hankija asukohajärgse kohaliku maksu maksuvõlg maksukorralduse seaduse tähenduses;

2) kes on rikkunud õigusaktidest või kollektiivlepingust tulenevaid keskkonna-, sotsiaal- või tööõiguse valdkonnas kohaldatavaid kohustusi;

3) kes on pankrotis või likvideerimisel, kelle suhtes on algatatud pankroti- või likvideerimismenetlus, kelle äritegevus on peatatud või kes on muus sellesarnases olukorras tema asukohamaa õigusaktide kohaselt, välja arvatud asjade ostmisel käesoleva seaduse § 49 lõikes 4 sätestatud juhul ja tingimustel;

4) kes on raskelt eksinud ametialaste käitumisreeglite vastu ja see muudab tema aususe küsitavaks;

5) konkurentsi kahjustava kokkuleppe, ettevõtjate ühenduse otsuse või kooskõlastatud tegevuse tõttu;

6) kui huvide konflikti ei ole muude vahenditega võimalik vältida;

7) kelle pakkumuse või taotluse koostamisel on osalenud isik, kes on osalenud sama riigihanke ettevalmistamisel või on muul viisil hankijaga seotud, ja sellele isikule seetõttu teadaolev info annab talle eelise teiste riigihankes osalejate ees ning sellest tingitud konkurentsi moonutamist ei ole muude vahenditega võimalik vältida;

8) kes on oluliselt või pidevalt rikkunud eelnevalt sõlmitud hankelepingut või hankelepinguid nii, et rikkumise tulemusena on lepingust taganatud või leping üles öeldud, hinda alandatud, hüvitatud kahju või makstud leppetrahvi;

9) kes on esitanud valeandmeid käesolevas paragrahvis sätestatud või käesoleva seaduse §-des 98–101 sätestatu alusel hankija kehtestatud kvalifitseerimise tingimustele vastavuse kohta või jätnud need andmed või § 104 lõigete 7 ja 8 alusel hankija nõutud täiendavad dokumendid esitamata;

10) kes mõjutab tahtlikult hankijat või esitab hooletusest eksitavat teavet, mis võib ebakohaselt mõjutada hankija otsuseid riigihankes, või tegutseb eesmärgiga saada konfidentsiaalset teavet, mis võib anda talle eelise teiste riigihankes osalejate ees;

11) keda või kelle haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liiget või muud seaduslikku esindajat on karistatud maksualaste süütegude eest;

12) kellel puudub käesoleva seaduse alusel õigus pakkumust või taotlust esitada, välja arvatud § 111 lõikes 6 sätestatud juhul.

(5) Käesoleva paragrahvi lõiget 4 kohaldatakse hankemenetlustes, mis on alanud kolme aasta jooksul lõikes 4 nimetatud teo toimepanemisest või aluse esinemisest arvates.

(6) Kui hankija tuvastab mis tahes ajal hankemenetluse käigus, et pakkujal või taotlejal esineb käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 või lõike 4 punktis 1 sätestatud alus, annab ta pakkujale või taotlejale vähemalt kolm tööpäeva maksuvõla tasumiseks või ajatamiseks. Hankija võib mõjuvatel põhjustel pakkujale või taotlejale antud tähtaega pikendada. Kui pakkuja või taotleja on hankija antud tähtpäevaks maksuvõla tasunud või ajatanud, ei kõrvalda hankija pakkujat või taotlejat hankemenetlusest.

§ 96. Kõrvaldamise aluste kontrollimine

(1) Kõrvaldamise aluste kontrollimisel kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 104 sätestatud korda, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Hankija võib nõuda pakkujalt või taotlejalt tema suhtes kõrvaldamise aluste kontrollimiseks üksnes järgmiste dokumentide esitamist:

- 1) karistusregistri teade käesoleva seaduse § 95 lõike 1 punktides 1–3 nimetatud asjaolude puudumise kohta või pakkuja või taotleja asukohariigi kohtu- või haldusorgani väljastatud samaväärne dokument;
- 2) pakkuja või taotleja asukohariigi pädeva ametiasutuse tõend käesoleva seaduse § 95 lõike 1 punktis 4 ning lõike 4 punktides 1 ja 3 nimetatud asjaolude kohta.

(3) Kui pakkuja või taotleja asukohariik ei väljasta käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud dokumente, võib need asendada pakkuja või taotleja või tema esindaja vande all antud tunnistuse või pädeva justiits- või haldusasutuse või notari või kutseala- või ametiliidu ees pakkuja või taotleja asukohariigi õigusaktide kohaselt antud tunnistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kõrvaldamise aluseid võib hankija kohaldada, kui ta suudab mis tahes viisil tõendada pakkuja või taotleja kõrvaldamise aluste olemasolu.

(5) Pakkuja või taotleja hankemenetlusest kõrvaldamisel teeb hankija sellekohase põhjendatud kirjaliku otsuse. Kõrvaldatud pakkuja või taotleja ei osale edasises riigihankes.

§ 97. Heastamine

(1) Pakkuja või taotleja, kelle suhtes esineb vähemalt üks käesoleva seaduse § 95 lõike 1 punktides 1–3 ja 5 ning lõike 4 punktides 2–11 nimetatud alustest, võib riigihankes, mille eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, esitada koos pakkumuse või taotlusega või väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetluse raames tõendid selle kohta, et ta on võtnud meetmeid oma usaldusväärsuse taastamiseks. Sellisteks meetmeteks võivad olla näiteks süüteo põhjustatud kahju hüvitamine või vastava kohustuse võtmine, uurimisasutustega aktiivse koostöö tegemine ja teo asjaolude põhjalik selgitamine või tehnilised ning organisatsiooni ja töötajatega seotud meetmed, mis võimaldavad edasisi süütegusid ära hoida.

(2) Hankija hindab käesoleva paragrahvi lõikes 1 esitatud tõendeid ja kui ta leiab, et nimetatud tõendid on piisavad pakkuja või taotleja usaldusväärsuse tõendamiseks, ei kõrvalda hankija pakkujat või taotlejat sellekohase põhjendatud kirjaliku otsusega hankemenetlusest ja võib sõlmida hankelepingu pakkuja või taotlejaga, vaatamata kõrvaldamise aluse olemasolule.

2. jaotis

Pakkuja ja taotleja kvalifitseerimine

§ 98. Pakkuja ja taotleja kvalifikatsiooni kontrollimine

(1) Hankija võib kontrollida pakkuja või taotleja sobivust tegeleda hankelepingu täitmiseks vajaliku kutsetöoga ja kehtestada kvalifitseerimise tingimused tema majanduslikule ja finantsseisundile ning tehnilisele ja kutsealasele pädevusele. Kvalifitseerimise tingimused peavad vastama hankelepingu esemeks olevate asjade, teenuste või ehitustööde olemusele, kogusele ja otstarbele ning olema nendega proportsionaalsed.

(2) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe menetluse raames osadeks ja esitanud osade suhtes erinevad kvalifitseerimise tingimused, kontrollib ta kõigi osade puhul pakkujate või taotlejate vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud kvalifitseerimise tingimustele eraldi.

(3) Hankija ei või jätta pakkujat või taotlejat kvalifitseerimata põhjusel, et tal puuduvad varasemad hankelepingud käesoleva seaduse § 8 tähenduses.

(4) Kui pakkuja või taotleja ei esita hankija antud tähtajaks kvalifikatsiooni tõendamiseks vajalikke dokumente või esitatud dokumentide sisu kohta selgitust või selgitamist võimaldavaid andmeid või dokumente ja need andmed või dokumendid ei ole hankijale andmekogus olevate avalike andmete põhjal oluliste kulutusteta kättesaadavad, jätab hankija pakkuja või taotleja kvalifitseerimata.

(5) Pakkuja või taotleja kvalifitseerimise või kvalifitseerimata jätmise kohta teeb hankija sellekohase põhjendatud kirjaliku otsuse. Kvalifitseerimata jäetud pakkuja või taotleja ei osale edasises riigihankes.

(6) Hankija võib otsustada, et pakkuja või taotleja ei vasta käesoleva seaduse § 101 alusel sätestatud tehnilisele ja kutsealasele pädevusele esitatud tingimustele, kui ta teeb kindlaks, et selle pakkuja või taotleja puhul esinevad vastandlikud huvid, mis võivad avaldada negatiivset mõju hankelepingu täitmisele.

§ 99. Sobivus tegeleda kutsetöoga

(1) Kui pakkuja või taotleja asukohariigi õigusaktide kohaselt tuleb ettevõtja kanda kutseala- või äriregistrisse või kui teenuste hankelepingu alusel sooritatava tegevuse jaoks on õigusaktides kehtestatud erinõuded, võib hankija nimetada hanketeates, millistele erinõuetele vastamine või registreeringute või tegevuslubade olemasolu on pakkuja või taotleja kvalifitseerimiseks nõutav.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõudele vastavuse kontrollimiseks võib hankija nõuda pakkujalt või taotlejalt registreeringu või tegevusloa olemasolu või erinõude täitmist tõendava asjakohase tõendi esitamist, kui need ei ole hankijale andmekogus olevate avalike andmete põhjal oluliste kulutusteta kättesaadavad.

(3) Kui pakkujal või taotlejal puudub vastav registreering või tegevusluba või ta ei vasta esitatud erinõuetele, jätab hankija pakkuja või taotleja kvalifitseerimata.

§ 100. Majanduslik ja finantsseisund

(1) Pakkuja või taotleja majandusliku ja finantsseisundi kvalifitseerimise tingimustele vastavuse kontrollimiseks võib hankija nõuda järgmiste dokumentide esitamist:

1) asjakohane pangaõhend või muu asjakohane ja hankija poolt vastuvõetavaks tunnistatud dokument, mis näitab, et hankelepingu täitmise tagamiseks vajalikud rahalised vahendid on vajaduse korral pakkuja või taotleja käsutada;

2) kutsealase vastutuskindlustuse tõend või muu asjakohane ja hankija poolt vastuvõetavaks tunnistatud dokument, mis näitab, et pakkujal või taotlejal on hankelepingu võimaliku rikkumisega tekkida võiva kahju hüvitamiseks vajalikud vahendid olemas või tal on võimalus neid saada;

3) kuni viimase kolme riigihanke algamise ajaks lõppenud majandusaasta kinnitatud aruanded või nende väljavõtted, mis näitavad nõutud varade ja kohustuste vahelise suhtarvu taset;

4) andmed pakkuja või taotleja kogu majandustegevuse netokäibe kohta või netokäibe kohta hankelepinguga seotud valdkonnas või selle esemele vastavas osas kuni viimase kolme riigihanke algamise ajaks lõppenud majandusaasta jooksul, sõltuvalt pakkuja või taotleja asutamise või äritegevuse alguse kuupäevast ja nõutud minimaalse aastakäibe, sealhulgas hankelepingu valdkonnas nõutud minimaalse aastakäibe andmete olemasolust.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud suhtarvu määramisel kirjeldab hankija selleks kasutatud meetodeid ja kriteeriume.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 4 alusel võib hankija nõuda pakkujal või taotlejal netokäibe olemasolu summas, mis ei või olla suurem kui kahekordne hankelepingu eeldatav maksumus. Kui hankelepingu täitmisega seotud riskide tõttu on vajalik aastakäibe nõude määramine suuremas summas, peab hankija seda riigihanke alusdokumentides põhjendama. Kui hankija on jaganud riigihanke ühe menetluse raames osadeks, võib ta kehtestada sellise pakkuja või taotleja netokäibe, kes esitab pakkumuse või taotluse rohkem kui ühe osa suhtes, suurema nõude proportsionaalselt osade eeldatava maksumusega.

(4) Kui pakkuja või taotleja ei saa mõjuval põhjusel nõutud dokumente esitada, võib ta oma majanduslikku ja finantsseisundit iseloomustada muude hankija poolt vastuvõetavaks tunnistatud dokumentidega tingimusel, et sellega ei asetata pakkujat või taotlejat teiste pakkujate või taotlejatega võrreldes paremasse olukorda.

(5) Pakkuja või taotleja võib oma majanduslikku ja finantsseisundit iseloomustada käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud majandusaasta aruannete või nende väljavõtete asemel muude asjakohaste dokumentidega, kui majandusaasta aruanded ei ole pakkuja või taotleja asukohamaa õigusaktide kohaselt avalikud.

§ 101. Tehniline ja kutsealane pädevus

(1) Pakkuja või taotleja tehnilise ja kutsealase pädevuse kvalifitseerimise tingimustele vastavuse kontrollimiseks võib hankija nõuda vastavalt hankelepingu alusel ostetavate asjade, tellitavate teenuste või ehitustööde olemusele, kogusele ja kasutusviisile järgmiste andmete ja dokumentide esitamist:

1) nimekirja hankija kindlaksmääratud tunnustele vastavate olulisemate ehitustööde lepingutest, mis on täidetud riigihanke algamisele eelneva 60 kuu jooksul, ja tõendid selle kohta, et tööd tehti nõuetekohaselt;

2) nimekirja hankija kindlaksmääratud tunnustele vastavate asjade müügi või teenuste osutamise lepingutest, mis on täidetud riigihanke algamisele eelneva 36 kuu jooksul, koos teabega nende maksumuse, kuupäevade ja teiste lepingupoolte kohta;

3) andmed tehniliste, eelkõige kvaliteedikontrolli eest vastutavate töötajate või üksuste kohta, sõltumata sellest, kas nad kuuluvad otseselt pakkuja või taotleja ettevõtte koosseisu või tegutsevad alltöövõtu korras; ehitustööde hankelepingu korral andmed ehitustööde tegemise eest vastutavate isikute või tehniliste üksuste kohta;

4) kvaliteedi tagamiseks kasutatavate tehniliste seadmete ning töö kvaliteedi jälgimise, analüüsimise ja teadusuuringute vahendite ning meetmete kirjeldus;

5) andmed tarneahela juhtimise ja jälgimise süsteemide kohta, mida pakkuja või taotleja saab lepingu täitmisel kohaldada;

- 6) andmed pakkuja või taotleja, tema juhtide või teenuste osutamise või ehitustööde juhtimise eest vastutavate isikute hariduse ja kutsekvalifikatsiooni kohta, kui need on vastavate teenuste osutamiseks või ehitustööde juhtimiseks vajalikud ja need andmeid ei kasutata pakumuste hindamisel;
- 7) hankelepingu täitmisel rakendatavad keskkonnajuhtimismeetmed;
- 8) töötajate, juhataste liikmete ja muul lepingulisel alusel ettevõttes tööd tegevate isikute keskmine arv viimasel kolmel aastal;
- 9) andmed töövahendite, seadmete ja tehnilise varustuse olemasolu kohta või vastav kirjalik kokkulepe hankelepingu täitmiseks vajaliku tehnika omandamiseks või kasutusse võtmiseks;
- 10) hankelepingu selle osa suurus, mille suhtes pakkuja või taotleja kavatses sõlmida allhankelepingud;
- 11) hankelepingu esemeks olevate asjade näidised, kirjeldused või fotod, vajaduse korral koos tõendiga nende ehtsuse kohta;
- 12) tehnilise kontrolli või tehnilise järelevalve asutuse tõendid hankelepingu esemeks olevate asjade nõuetele vastavuse kohta koos viitega tehnilistele normidele või standarditele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud tingimuste sätestamisel võib hankija piisava konkurentsi tagamiseks arvesse võtta andmeid rohkem kui 60 kuu eest täidetud ehitustööde lepingute või rohkem kui 36 kuu eest täidetud asjade müügi või teenuste osutamise lepingute kohta.

(3) Kui hankelepingu esemeks olevad asjad või teenused on keerukad või eriotstarbelised, võib hankija või kokkuleppel hankijaga pakkuja või taotleja asukohariigi pädev asutus kontrollida pakkuja või taotleja tootmisvõimalusi või tehnilist pädevust ning vajaduse korral ka teadus- ja uurimistöö tegemise võimalusi ja rakendatavaid nõutud kvaliteedi tagamise meetmeid.

(4) Kui asjade hankelepingu esemeks on lisaks asjadele ka nende kohaletoomine või paigaldamine või kaasnevad muud teenused või ehitustööd, võib hankija kontrollida pakkuja või taotleja kvalifikatsiooni nende teenuste osutamiseks või ehitustööde tegemiseks, arvestades eelkõige selle isiku tehnilist ja kutsealast pädevust.

(5) Kui hankija nõuab sõltumatute asutuste tõendite esitamist selle kohta, et pakkuja või taotleja järgib kindlaid kvaliteedi tagamise standardeid, viitab ta asjakohastele Euroopa standardite seerialtel põhinevatele kvaliteedi tagamise süsteemidele, mille on kinnitanud sertifitseerimist käsitlevate Euroopa standardite seeriatele vastavad asutused.

(6) Kui hankija nõuab käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 7 alusel rakendatavate keskkonnajuhtimismeetmete nimekirja esitamist, viitab ta Euroopa keskkonnajuhtimis- ja keskkonnanõuditeerimissüsteemile (EMAS) või asjakohastel Euroopa või rahvusvahelistel standarditel põhinevatele ja sertifitseerimist käsitlevatele Euroopa Liidu õigusaktidele või asjakohastele Euroopa või rahvusvahelistele standarditele vastavate asutuste kinnitatud keskkonnajuhtimise standarditele.

(7) Hankija tunnustab teiste Euroopa Liidu liikmesriikide asutuste samaväärseid tõendeid ja käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud juhul aktsepteerib muud pakkuja või taotleja esitatud tõendusmaterjali samaväärsete keskkonnajuhtimismeetmete kohta.

(8) Kui pakkujal või taotlejal ei ole temast mitteolenevatel põhjustel võimalik käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud tõendeid esitada, aktsepteerib hankija muud tõendusmaterjali samaväärsete kvaliteedi tagamise meetmete kohta, kui need meetmed vastavad hankija nõutud kvaliteedi tagamise standarditele.

§ 102. Elektrooniline tõendite infosüsteem e-Certis ja siseturu infosüsteem

(1) Käesoleva seaduse §-de 95–101 rakendamisel arvestab hankija Euroopa Komisjoni elektroonilises tõendite infosüsteemis e-Certis avaldatava teabega.

(2) Käesoleva seaduse alusel nõutava teabe õigsuse kontrollimiseks võivad hankijad kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1024/2012, mis käsitleb siseturu infosüsteemi kaudu tehtavat halduskoostööd ning millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2008/49/EÜ (IMI määrus) (ELT L 316, 14.11.2012, lk 1–11), alusel loodud siseturu infosüsteemi.

(3) Organisatsioonid, kes väljastavad käesoleva seaduse alusel nõutavat teavet sisaldavaid tõendeid, on kohustatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud siseturu infosüsteemi kaudu esitatud päringutele vastama 30 päeva jooksul päringu esitamisest arvates.

§ 103. Teise ettevõtja vahenditele tuginemine

(1) Kui see on pakkuja või taotleja kvalifikatsiooni tõendamiseks vajalik ja asjakohane, võib pakkuja või taotleja tõendada oma vastavust majanduslikule ja finantsseisundile ning tehnilisele ja kutsealasele pädevusele esitatud nõuetele konkreetse hankelepingu täitmise raames teiste ettevõtjate vahendite alusel, sõltumata õigusliku suhte iseloomust nende ettevõtjatega. Selleks peab ta hankijale vastuvõetaval viisil tõendama, et nendel ettevõtjatel on vastavad vahendid olemas, nad on nõus vahendite kasutamisega ja pakkuja või taotleja kasutab neid hankelepingu täitmisel.

(2) Käesoleva seaduse § 101 lõike 1 punktis 6 sätestatud hariduse ja kutsekvalifikatsiooni ning vastava kogemuse puhul on teise ettevõtja vahenditele tuginemine lubatud üksnes juhul, kui hankelepingu või selle

osa täitmiseks on vajalik sellise hariduse, kutsekvalifikatsiooni või kogemuse olemasolu ning ettevõtjad, kelle vahenditele tuginetakse, täidavad vastavat hankelepingut või selle osa isiklikult.

(3) Kui pakkuja või taotleja soovib tõendada oma vastavust majanduslikule ja finantsseisundile esitatud nõuetele teise ettevõtja vahendite alusel, võib hankija riigihanke alusdokumentides nõuda, et pakkuja või taotleja ja teine ettevõtja vastutavad solidaarselt hankelepingu selle osa täitmise eest, mille suhtes teise ettevõtja vahenditele tugineti.

(4) Ühispakkujad ja ühistaotlejad võivad oma majandusliku ja finantsseisundi ning tehnilise ja kutsealase pädevuse tõendamiseks tugineda teiste ühispakkujate või ühistaotlejate vahenditele vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 ja 7 sätestatud tingimustele. Hankija võib nõuda riigihanke alusdokumentides ühispakkujatelt iga ühispakkuja poolt täidetava hankelepingu osa suuruse ja iseloomu näitamist.

(5) Hankija kontrollib, kas ettevõtjatel, kelle vahenditele vastavalt käesolevale paragrahvile tuginetakse, esinevad käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 sätestatud kõrvaldamise alused ja kas nad vastavad esitatud kvalifitseerimise tingimustele, mille osas pakkuja või taotleja on nende näitajatele tuginenud.

(6) Hankija nõuab pakkujalt või taotlejalt sellise ettevõtja asendamist, kelle vahenditele vastavalt käesolevale paragrahvile tuginetakse ja kellel esinevad käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 sätestatud kõrvaldamise alused, andes selleks vähemalt viie tööpäeva pikkuse tähtaja. Hankija võib sama tähtaja jooksul nõuda pakkujalt või taotlejalt sellise ettevõtja asendamist, kelle suhtes esinevad käesoleva seaduse § 95 lõikes 4 sätestatud kõrvaldamise alused. Kui pakkuja või taotleja hankija nõudel ettevõtjat ei asenda, jätab hankija pakkuja või taotleja kvalifitseerimata, kui pakkuja või taotleja ei täida esitatud kvalifitseerimise tingimusi iseseisvalt.

(7) Teenuste või ehitustööde hankelepingute või selliste asjade hankelepingute sõlmimisel, mille esemeks on ka asjade kohaletoomine või paigaldamine, võib hankija riigihanke alusdokumentides nõuda, et pakkuja või taotleja teeks mõned olulised tööd hankelepingust ise.

§ 104. Hankepass

(1) Hankija nõuab pakkuja või taotleja ajakohastatud kinnitusi sisaldava hankepassi esitamist esialgse tõendina pakkuja või taotleja suhtes kõrvaldamise aluste puudumise, tema kvalifitseerimise tingimustele vastamise, ja kui see on asjakohane, taotleja vastavuse kohta käesoleva seaduse § 54 lõikes 3, § 58 lõikes 3, § 64 lõikes 3 või § 141 lõikes 2 nimetatud objektiivsetele ja mittediskrimineerivatele kriteeriumidele.

(2) Hankepass peab sisaldama:

- 1) pakkuja või taotleja kinnitust, et ta ei vasta ühelegi käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 või 4 sätestatud tingimusele;
- 2) pakkuja või taotleja kinnitust, et ta vastab kõikidele hanketeates pakkuja või taotleja kvalifitseerimiseks esitatud nõuetele;
- 3) taotleja kinnitust, et ta vastab kõikidele taotlejate arvu piiramiseks sätestatud tingimustele, kui need on sätestatud, piiratud hankemenetluse, konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse, võistleva dialoogi või innovatsioonipartnerluse korral;
- 4) märget selle kohta, milline ametiasutus või kolmas isik väljastab vajaduse korral pakkuja või taotleja kinnitustele vastavad andmed või dokumendid, ja pakkuja või taotleja kinnitust, et tal on võimalik vajaduse korral viivitamata need dokumendid hankijale esitada;
- 5) märget selle kohta, kas pakkuja või taotleja kinnitustele vastavad andmed või dokumendid on hankijale elektroonilises andmekogus olevate avalike andmete põhjal oluliste kulutusteta kättesaadavad koos vastava veebilehe aadressi, identifitseerimisandmete ja vajaduse korral pakkuja või taotleja kinnitusega, et ta on nõus oma andmete väljastamisega.

(3) Riigihangetes, mille eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, esitatakse hankepass Euroopa Komisjoni kehtestatud standardvormil.

(4) Kui pakkuja või taotleja soovib tõendada enda vastavust majanduslikule ja finantsseisundile esitatud nõuetele teiste ettevõtjate vahendite alusel, peab pakkuja või taotleja esitama hankepassi ka selle isiku kohta, kelle vahenditele ta tugineb.

(5) Pakkuja või taotleja võib ühes riigihankes esitatud hankepassi teises riigihankes uuesti esitada, kui ta kinnitab, et selles esitatud andmed on õiged.

(6) Hankija teeb otsuse hankepassis esitatud teabe alusel pakkuja või taotleja kõrvaldamise, kvalifitseerimise või kvalifitseerimata jätmise kohta.

(7) Hankijal on õigus kontrollida pakkuja või taotleja kõrvaldamise aluste puudumist ja tema kvalifikatsiooni kogu riigihanke vältel ja nõuda mis tahes ajal pakkujalt või taotlejalt kõigi või mõnede asjakohaste hankepassis esitatud kinnitustele vastavate dokumentide esitamist või esitatud dokumentide sisu selgitamist või selgitamist võimaldavate andmete või dokumentide esitamist või täiendamist. Kui hankijale saab teatavaks asjaolu, et

pakkuja või taotleja suhtes esineb mõni kõrvaldamise alus või ta ei vasta hanketeates esitatud kvalifitseerimise tingimustele, võib hankija teha otsuse pakkuja või taotleja kõrvaldamise või kvalifitseerimata jätmise kohta ning kõrvaldada pakkuja või taotleja riigihankest või jätta ta kvalifitseerimata.

(8) Enne hankelepingu sõlmimist nõuab hankija edukalt pakkujalt kõikide asjakohaste hankepassis esitatud kinnitustele vastavate dokumentide esitamist, välja arvatud raamlepingu alusel sõlmitava hankelepingu puhul, kui raamleping on sõlmitud ühe pakkujaga või kui hankeleping sõlmitakse raamlepingus sätestatud tingimustel ilma minikonkurssi välja kuulutamata. Pärast eduka pakkuja suhtes kõrvaldamise aluste puudumise ja esitatud kvalifitseerimise tingimustele vastamise kontrollimist teeb hankija otsuse eduka pakkuja kõrvaldamise või kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimise või kvalifitseerimata jätmise kohta.

(9) Kui pakkuja või taotleja ei esita hankija nõudmisel hankija antud vähemalt viie tööpäeva pikkuse tähtaja jooksul kõrvaldamise aluste puudumise kontrollimiseks või kvalifikatsiooni tõendamiseks vajalikke dokumente ja need andmed või dokumendid ei ole hankijale andmekogus olevate avalike andmete põhjal oluliste kulutusteta kättesaadavad, kõrvaldab hankija pakkuja või taotleja riigihankest või jätab ta kvalifitseerimata.

(10) Hankija võib pakkuja või taotleja põhjendatud avalduse alusel käesoleva paragrahvi lõikes 9 sätestatud tähtaega pikendada.

(11) Hankija ei nõua käesoleva paragrahvi lõigetes 7 ja 8 nimetatud dokumentide esitamist, kui need dokumendid või vastavad andmed on talle andmekogus olevate andmete põhjal tasuta kättesaadavad või tal on need dokumendid või andmed olemas ja need on pakkuja või taotleja suhtes kõrvaldamise aluste puudumise kontrollimiseks või tema kvalifitseerimiseks jätkuvalt asjakohased.

§ 105. Tunnustatud ettevõtjate ametlik nimekirja ja sertifitseeritud ettevõtjad

(1) Tunnustatud ettevõtjate ametlikku nimekirja (edaspidi *nimekirja*) kantud või tunnustatud ettevõtjana sertifitseeritud isik võib esitada oma kvalifikatsiooni tõendamiseks tunnustatud ettevõtjate ametliku nimekirja pidaja (edaspidi *nimekirja pidaja*) tõendi tema nimekirja kandmise kohta või Euroopa sertifitseerimisstandarditele vastava akrediteeritud sertifitseerimisasutuse (edaspidi *sertifitseerimisasutus*) tõendi tema tunnustatud ettevõtjana sertifitseerimise (edaspidi *sertifitseerimine*) kohta. Nimetatud tõendites märgitakse andmed, mille alusel isik nimekirja kanti või talle tõend väljastati, ning nimekirjas isikule antud klassifikatsioon.

(2) Eestis või mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis nimekirja pidaja väljastatud tõend isiku nimekirja kandmise kohta või sertifitseerimisasutuse tõend tema sertifitseerimise kohta tõendab hankijale isiku vastamist käesoleva seaduse §-des 99–101 sätestatud kvalifitseerimise tingimustele nende andmete puhul, mis olid isiku nimekirja kandmise või sertifitseerimise aluseks. Nimetatud tõendid tõendavad isiku vastavust hankija kehtestatud kriteeriumidele juhul, kui tema nimekirja kandmise või sertifitseerimise aluseks olnud kriteeriumid olid võrdsed hankija sätestatud kriteeriumidega või nendest rangemad.

(3) Lisaks andmetele, mis ei olnud isiku nimekirja kandmise või sertifitseerimise aluseks, võib hankija käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tõendite kõrval nõuda taotlejalt või pakkujalt täiendavat tõendit tema asukohariigis kohustuslike riiklike või kohalike maksude või sotsiaalkindlustuse maksete tasumise kohta.

(4) Hankija kohaldab käesoleva paragrahvi lõikeid 2 ja 3 üksnes pakkuja või taotleja suhtes, kelle asukoht on Euroopa Liidu liikmesriigis, kus on nimekirja loomise ja pidamise kord või tunnustatud ettevõtjate sertifitseerimise kord kehtestatud.

(5) Hankija ei nõua pakkujalt või taotlejalt, kelle asukohariik on mõni muu Euroopa Liidu liikmesriik, riigihankes osalemiseks nimekirja kandmist Eestis.

§ 106. Tunnustatud ettevõtjate ametliku nimekirja loomine ja pidamine ning ettevõtjate nimekirja kandmine

(1) Nimekirja kandmise tingimuste kindlaksmääramisel lähtutakse üksnes käesoleva seaduse §-des 99–101 sätestatust. Kui nimekirja kantakse isikuid, kelle asukohariik on mõni muu Euroopa Liidu liikmesriik, ei nõuta neilt muid andmeid ega tõendeid, kui nõutakse isikutelt, kelle asukoht on Eestis.

(2) Nimekirja pidaja ei või põhjendamatult keelduda isiku nimekirja kandmisest või sertifitseerimisest.

(3) Nimekirja kandmist võivad taotleda ka riigihankes ühispakkujate või ühistaotlejatena osaleda soovivad isikud, kes tuginevad oma kvalifikatsiooni tõendamisel teise ühispakkuja või ühistaotleja vahenditele. Selleks peavad need isikud nimekirja pidajale tõendama, et vastavad vahendid on nende käsutuses kogu nimekirja kuulumist kinnitava tõendi kehtivusaja jooksul ning isik, kelle vahenditele nimekirja kandmist taotleb isik tugineb, vastab sama aja jooksul nendele kriteeriumidele, mille alusel tema vahenditele tuginetakse.

(4) Valdkonna nimekirja loomise, pidamise ja uuendamise ning ettevõtjate nimekirja kandmise alused ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

(5) Valdkonna nimekirja pidajaks on vastava valdkonna eest vastutav ministeerium. Vabariigi Valitsuse loal võib ministeerium tellida nimekirja pidamise teiselt isikult, sõlmides selleks halduslepingu.

(6) Nimekirja pidaja võib nõuda ettevõtjalt tasu nimekirja kandmise ja kande uuendamise eest.

(7) Tasumäärad nimekirja kandmise ja kande uuendamise eest kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega. Tasumäärad peavad olema kooskõlas nimekirja pidaja asjakohaste toimingute tegemise mõistlike kuludega, nende kehtestamisel võetakse arvesse ettevõtja kvalifitseerimise klassi ning need ei tohi ületada nimekirja kandmise korral 200 eurot ja kande uuendamise korral 70 eurot.

4. jagu Taotlus ja pakkumus

1. jaotis Taotlus

§ 107. Taotlus

- (1) Taotlus on taotleja tahteavaldus hankemenetluses osalemiseks.
- (2) Taotlus peab vastama riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele.

§ 108. Taotluse esitamine

- (1) Taotlus esitatakse hankijale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vastavalt käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele.
- (2) Taotleja võib taotluse enne taotluse esitamise tähtpäeva tagasi võtta. Kui taotlus või selle osa ei ole esitatud elektrooniliselt, esitab taotleja taotluse tagasisõtmiseks hankijale taotlusega samas vormis sellekohase teate.

§ 109. Taotluse avamine

- (1) Hankija avab taotlused riigihanke alusdokumentides näidatud ajal. Kui taotlus või selle osa ei ole esitatud elektrooniliselt, avab hankija taotlused või nende osad riigihanke alusdokumentides näidatud kohas.
- (2) Taotluse avamisel tehakse elektroonilises süsteemis avalikuks taotlejate nimed ja registrikoodid, registrikoodi puudumisel taotleja tuvastamist võimaldav muu tunnus või isikukood või isikukoodi puudumisel sünniaeg.
- (3) Kui taotlus või selle osa ei ole esitatud elektrooniliselt, kontrollib hankija taotluse avamisel esitatud taotluse vastavust riigihanke alusdokumentides näidatud dokumentide ja andmete loetelule ning koostab taotluse avamise protokollid.
- (4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud protokollid kantakse taotlejate nimed ja registrikoodid, registrikoodi puudumisel taotleja tuvastamist võimaldav muu tunnus või isikukood või isikukoodi puudumisel sünniaeg ning teave selle kohta, millised taotlused ei vastanud avamisel riigihanke alusdokumentides näidatud dokumentide ja andmete loetelule.
- (5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul esitab hankija taotluse avamise protokollid elektroonilisse süsteemi kolme tööpäeva jooksul taotluse avamisest arvates.
- (6) Pärast protokollid esitamist elektroonilisse süsteemi tehakse elektroonilises süsteemis avalikuks taotlejate nimed ja registrikoodid, registrikoodi puudumisel taotleja tuvastamist võimaldav muu tunnus või isikukood või isikukoodi puudumisel sünniaeg.

2. jaotis Pakkumus

§ 110. Pakkumus

- (1) Pakkumus on pakkuja tahteavaldus hankepingu sõlmimiseks, mis on pakkujale siduv alates pakkumuste esitamise tähtpäevast vähemalt kuni riigihanke alusdokumentides määratud pakkumuse jõusoleku minimaalse tähtaja lõppemiseni.
- (2) Pakkumus peab vastama riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele.

(3) Pakkumuse esitamisega kinnitab pakkuja kõigi riigihanke alusdokumentides esitatud tingimuste ülevõtmist. Tingimusliku pakkumuse esitamine ei ole lubatud.

(4) Ühispakkujate ühise pakkumuse esitamisel loetakse, et hankelepingu täitmise eest vastutavad ühispakkujad solidaarselt.

(5) Pakkumus on konfidentsiaalne kuni käesoleva seaduse § 117 lõikes 1 nimetatud pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse tegemiseni. Pakkumuses sisalduvat teavet võib avalikustada üksnes käesolevas seaduses sätestatud juhtudel ja ulatuses.

§ 111. Pakkumuse esitamine

(1) Pakkumus esitatakse hankijale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vastavalt käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele.

(2) Kui pakkuja esitab pakkumuste esitamise tähtaja jooksul uue pakkumuse, ei muutu tema eelnevalt esitatud pakkumus seetõttu kehtetuks.

(3) Pakkuja võib pakkumuse enne pakkumuste esitamise tähtpäeva tagasi võtta. Kui pakkumus või selle osa ei ole esitatud elektrooniliselt, esitab pakkuja pakkumuse tagasivõtmiseks hankijale pakkumusega samas vormis sellekohase teate.

(4) Kui hankija on lubanud esitada alternatiivseid lahendusi, võib pakkuja esitada pakkumuse koos alternatiivsete lahendustega.

(5) Pakkuja märgib pakkumuses, milline teave on pakkuja ärisaladus ning põhjendab teabe ärisaladuseks määramist. Pakkuja ei või ärisaladusena märkida:

- 1) pakkumuse maksumust ega osamaksumusi;
- 2) teenuste hankelepingute puhul lisaks käesoleva lõike punktis 1 nimetatule muid pakkumuste hindamise kriteeriumidele vastavaid pakkumust iseloomustavaid numbrilisi näitajaid;
- 3) asjade ja ehitustööde hankelepingute puhul lisaks käesoleva lõike punktis 1 nimetatule muid pakkumuste hindamise kriteeriumidele vastavaid pakkumust iseloomustavaid näitajaid.

(6) Ettevõtjal ei ole õigust esitada pakkumust, kui:

- 1) hankija on riigihanke alusdokumentides sätestanud, et pakkumuse saab esitada üksnes pärast hankelepingu täitmise kohaga tutvumist või riigihanke alusdokumente selgitavate dokumentide kohapeal kontrollimist ja ettevõtja ei ole seda hankija määratud ajal teinud;
- 2) hankija on reserveerinud hankelepingu käesoleva seaduse § 13 alusel ja ettevõtja ei vasta nimetatud paragrahvis sätestatud tunnustele.

(7) Hankija jätab käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud pakkumuse läbi vaatamata.

(8) Kui pakkumus või selle osa esitatakse käesoleva seaduse § 45 lõikes 2 sätestatud korras, esitab hankija pakkujale tema nõudmisel viivitamata kinnituse pakkumuse või selle osa kättesaamise kohta.

§ 112. Pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamine

(1) Pakkuja võib pikendada pakkumuse jõusoleku tähtaega omal algatusel või hankija kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis tehtud ettepanekul.

(2) Hankija on kohustatud tegema käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettepaneku igale pakkujale vähemalt kümme päeva enne tema pakkumuse jõusoleku tähtaja lõppu, kui hankemenetlus ei ole selleks ajaks lõppenud. Pakkuja teavitab hankijat pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamisest või sellest keeldumisest viie tööpäeva jooksul vastava ettepaneku saamisest arvates.

§ 113. Pakkumuste avamine

(1) Hankija avab pakkumused riigihanke alusdokumentides näidatud ajal. Kui pakkumus või selle osa ei ole esitatud elektrooniliselt, avab hankija pakkumused või nende osad riigihanke alusdokumentides näidatud kohas.

(2) Pakkumuste avamisel tehakse elektroonilises süsteemis avalikuks pakkujate nimed ja registrikoodid, registrikoodi puudumisel taotleja tuvastamist võimaldav muu tunnus või isikukood või isikukoodi puudumisel sünniaeg. Hankemenetluses osalevale ettevõtjale tehakse teatavaks pakkujate nimed ja registrikoodid, registrikoodi puudumisel pakkuja tuvastamist võimaldav muu tunnus või isikukood või isikukoodi puudumisel sünniaeg ja esitatud pakkumuste maksumused, sealhulgas pakkumuse osamaksumused, kui neid arvestatakse pakkumuste hindamisel, ning muud pakkumuste hindamise kriteeriumidele vastavad pakkumust iseloomustavad numbrilised näitajad.

(3) Kui pakkumus või selle osa ei ole esitatud elektrooniliselt, kontrollib hankija pakkumuste avamisel esitatud pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides näidatud dokumentide ja andmete loetelule ning koostab pakkumuste avamise protokollid.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud protokoll kantakse lõikes 2 nimetatud andmed. Protokoll märgitakse, millised esitatud pakkumused ei vastanud riigihanke alusdokumentides näidatud dokumentide ja andmete loetelule ning teave pakkumuse läbi vaatamata jätmise kohta käesoleva seaduse § 111 lõike 7 alusel. Kui pakkumus on esitatud osaliselt elektrooniliselt, märgitakse protokoll need käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud pakkumuse andmed, mis ei ole esitatud elektrooniliselt.

(5) Pakkumuste avamise protokoll ei pea koostama väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluses ega pakkumuste avamisel minikonkursi puhul.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul esitab hankija pakkumuste avamise protokoll elektroonilisse süsteemi kolme tööpäeva jooksul pakkumuste avamisest arvates, välja arvatud pakkumuste avamisel väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluses ja minikonkursi puhul. Elektroonilises süsteemis tehakse pakkumuste avamise protokoll kohe pärast selle esitamist hankemenetluses osalevale ettevõtjale kättesaadavaks.

(7) Pärast protokoll esitamist elektroonilisse süsteemi tehakse elektroonilises süsteemis avalikuks pakkujate nimed ja registrikoodid, registrikoodi puudumisel pakkuja tuvastamist võimaldav muu tunnus või isikukood või isikukoodi puudumisel sünniaeg.

(8) Hankija ei avalikusta pakkumuste sisu selles osas, mille pakkuja on pakkumuses ärisaladusena märkinud.

§ 114. Pakkumuste vastavuse kontrollimine

(1) Hankija kontrollib kvalifitseeritud pakkujate esitatud või käesoleva seaduse § 52 lõikes 3 sätestatud juhul enne pakkujate kvalifitseerimist ja §-s 113 sätestatud korras avatud pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele ning teeb põhjendatud kirjaliku otsuse pakkumuste vastavaks tunnistamise või tagasilükkamise kohta. Pakkuja, kelle pakkumus on tagasi lükatud, ei osale edasises hankemenetluses.

(2) Hankija lükkab pakkumuse tagasi, kui see ei vasta riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele, kui pakkuja ei esita tähtjaks hankija nõutud selgitusi või pakkuja selgituste põhjal ei ole võimalik üheselt hinnata pakkumuse vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele. Hankija võib tunnistada pakkumuse vastavaks, kui selles ei esine sisulisi kõrvalekaldeid riigihanke alusdokumentides nimetatud tingimustest.

(3) Kui hankija on viidanud hankelepingu eseme tehnilises kirjelduses käesoleva seaduse § 88 lõikes 2 nimetatud tingimusele, ei lükka ta asjade või teenuste hankelepingu sõlmimisel pakkumust tagasi mittevastavuse tõttu, kui pakkuja tõendab oma pakkumuses hankijale vastuvõetaval viisil mis tahes asjakohaste tõendite abil, et tema pakutud lahendused on tehnilises kirjelduses esitatud nõuetega kooskõlas.

(4) Kui hankija on koostanud hankelepingu eseme tehnilise kirjelduse käesoleva seaduse § 88 lõikes 1 sätestatud korras hankelepingu eseme kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuete alusel, ei lükka ta pakkumust tagasi, kui pakutavad asjad, teenused või ehitustööd vastavad mõnele lõikes 2 sätestatud tingimusele, mis käsitleb hankelepingu eseme tehnilise kirjelduse aluseks olevaid kasutusomadusi või funktsionaalseid nõudeid ja pakkuja seda hankijale vastuvõetaval viisil asjakohaste tõenditega tõendab.

(5) Kui hankija on sätestanud hankelepingu eseme tehnilises kirjelduses käesoleva seaduse § 89 lõikes 2 nimetatud tingimuse, aktsepteerib ta tehnilises kirjelduses nimetatud märgise nõuetele vastavuse tõendamiseks ka muid samaväärseid märgiseid.

(6) Kui hankija on nõudnud pakkujalt konkreetse vastavushindamisatuse väljastatud katsearuande või tõendi esitamist, aktsepteerib ta esitatud nõuetele vastavuse tõendamiseks ka muude samaväärsete vastavushindamisatuste väljastatud katsearuandeid või tõendeid.

(7) Kui pakkujal ei ole objektiivsetel asjaoludel võimalik hankija nõutud märgist, samaväärset märgist või konkreetse või samaväärse vastavushindamisatuse väljastatud katsearuannet või tõendit etteantud tähtaja jooksul saada, aktsepteerib hankija muid asjakohaseid tõendeid, kui pakkuja tõendab hankijale vastuvõetaval viisil, et pakutav asi, teenus või ehitustöö vastab konkreetse märgise või hankija esitatud nõuetele, välja arvatud juhul, kui hankija nõutud märgis, samaväärne märgis või konkreetse või samaväärse vastavushindamisatuse väljastatud katsearuanne või muu tõend on seaduse alusel eelduseks asja, teenuse või ehitustöö pakkuamiseks turul.

(8) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe menetluse raames osadeks, kontrollib ta igale osale esitatud pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele eraldi.

(9) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe menetluse raames osadeks ja pakkuja on esitanud pakkumuse rohkem kui ühele osale ning tema mõnele osale esitatud pakkumus on tunnistatud vastavaks, osaleb pakkuja menetluses edasi nende osade suhtes.

(10) Kui pakkuja on esitanud rohkem kui ühe pakkumuse või ühe menetluse raames osadeks jaotatud riigihanke korral rohkem kui ühe pakkumuse samale riigihanke osale ning mõni tema poolt selles riigihankes või sellele osale esitatud pakkumus on tunnistatud vastavaks, osaleb ta vastavaks tunnistatud pakkumusega või pakkumustega menetluses edasi.

§ 115. Põhjendamatult madala maksumusega pakkumused

(1) Kui hankija leiab, et pakkumuse maksumus on hankelepingu eset arvestades põhjendamatult madal, peab hankija kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis nõudma pakkujalt asjakohast samas vormis esitatud selgitust. Pakkuja on kohustatud esitama selgituse hankijale viie tööpäeva jooksul vastava nõude saamisest arvates.

(2) Hankija on kohustatud ehitustööde hankelepingu või ehitustööde kontsessioonilepingu korral, mille eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, nõudma pakkujalt, kelle pakkumuse ta kavatses edukaks tunnistada, käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud selgitust, kui:

1) hankemenetluses on riigihanke alusdokumentidele vastavaks tunnistatud vähemalt kolm pakkumust ja selle pakkuja pakkumuse maksumus on maksumuselt järgmise vastavaks tunnistatud pakkumuse maksumusest vähemalt 10 protsendi võrra madalam või selle pakkuja pakkumuse maksumus on vastavaks tunnistatud pakkumuste maksumuste keskmisest vähemalt 20 protsendi võrra madalam või

2) pakkuja või tema pakkumuses nimetatud alltöövõtja töötajate keskmine töötasu oli võrdlusperioodi jooksul väiksem kui 70 protsenti sama ajavahemiku keskmisest töötasust hankelepingu esemele vastavas valdkonnas.

[RT I, 01.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 sätestatu tuvastamiseks nõuab hankija tema määratud mõistliku tähtaja jooksul pakkujalt pakkuja ja pakkumuses nimetatud alltöövõtja asukohariigi pädeva ametiasutuse sellise tõendi esitamist, milles kajastuvad järgmised andmed:

1) pakkuja makstud keskmine töötasu võrdlusperioodi jooksul;

2) iga pakkumuses nimetatud alltöövõtja keskmine töötasu võrdlusperioodi jooksul;

3) pakkuja ja pakkumuses nimetatud alltöövõtja asukohariigi hankelepingu esemele vastava valdkonna keskmine töötasu võrdlusperioodiga samal ajavahemikul.

[RT I, 01.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(4) Kui pakkujal ei ole temast mitteoleneval põhjusel võimalik käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tõendit esitada, võib pakkuja esitada lõike 2 punktis 2 sätestatu tuvastamiseks muu asjakohase tõendusmaterjali, mis võimaldab hankijal otsustada, kas nõuda selgitust või mitte. Vajaduse korral võib hankija tõendusmaterjali ise leida.

[RT I, 01.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(5) Hankija ei nõua pakkujalt käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tõendi esitamist, kui vastav teave on tal olemas ja see on lõike 2 punktis 2 sätestatu tuvastamiseks jätkuvalt asjakohane.

[RT I, 01.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(6) Võrdlusperiood käesoleva paragrahvi tähenduses on kuus kalendrikuud, mille viimaseks kuuks on riigihanke algamise kalendrikuust üle-eelmine kalendrikuu. Kui pakkuja või pakkumuses nimetatud alltöövõtja on asutatud või alustanud äritegevust võrdlusperioodi algusest hiljem, on tema võrdlusperioodi alguseks asutamise või äritegevuse alustamise kalendrikuu ja lõpuks riigihanke algamise kalendrikuust üle-eelmine kalendrikuu.

[RT I, 01.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(7) Pakkumuse madal maksumus võib olla põhjendatud eelkõige:

1) tootmisprotsessi, teenuse osutamise või ehitusmeetodi säästlikkusega;

2) pakkuja valitud tehnilise lahendusega või erakordselt soodsate tingimustega, mis on pakkujale hankelepingu täitmiseks kättesaadavad;

3) asjade, teenuste või ehitustööde ainulaadsusega;

4) hankelepingu täitmise kohas kehtivate keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse valdkonda reguleerivate pakkuja või alltöövõtja täidetavate sätetega;

5) pakkuja võimalusega saada riigiabi.

(8) Hankija kontrollib selgitust ja hindab esitatud tõendeid, konsulteerides vajaduse korral pakkujaga. Kui hankija leiab endiselt, et pakkumuse maksumus on põhjendamatult madal, või kui pakkuja ei esita hankijale nõutud selgitust, lükkab hankija pakkumuse põhjendatud kirjaliku otsusega tagasi.

(9) Hankija lükkab pakkumuse tagasi, kui ta tuvastab, et pakkumuse põhjendamatult madal maksumus on tingitud hankelepingu täitmise kohas kehtivate keskkonna-, sotsiaal- või tööõiguse valdkonda reguleerivate sätete eiramisest.

(10) Kui hankija tuvastab, et pakkumuse maksumus on põhjendamatult madal, kuna pakkuja on saanud riigiabi, võib ta pakkumuse tagasi lükata üksnes pärast seda, kui pakkuja ei suuda hankija määratud mõistliku tähtaja jooksul tõendada, et talle antud riigiabi oli õigusaktidega kooskõlas. Kui hankija pakkumuse sellisel alusel tagasi lükkab ja hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, teavitab ta sellest Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjoni.

§ 116. Kõigi pakkumuste tagasilükkamine

(1) Hankija võib teha põhjendatud kirjaliku otsuse kõigi pakkumuste tagasilükkamise kohta, kui:

- 1) kõigi pakkumuste või vastavaks tunnistatud pakkumuste maksumused ületavad hankelepingu eeldatavat maksumust või
- 2) hankija on objektiivsel ja mittediskrimineerival alusel kõigi pakkumuste tagasilükkamise näinud ette riigihanke alusdokumentides ja see alus on olemas.

(2) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe menetluse raames osadeks, võib ta teha otsuse kõigi pakkumuste tagasilükkamise kohta:

- 1) selle osa suhtes, millele esitatud pakkumuste puhul esineb mõni käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alus;
- 2) nende osade suhtes, mille kohta hankelepingu sõlmimine on ebaotstarbekas või ei vasta hankija seatud riigihanke eesmärgile ilma selle osa suhtes hankelepingut sõlmimata, mille puhul esineb mõni käesoleva seaduse § 73 lõike 3 punktides 2–7 sätestatud hankemenetluse lõppemise alustest.

§ 117. Pakkumuste hindamine ja pakkumuse edukaks tunnistamine

(1) Hankija hindab vastavaks tunnistatud pakkumusi vastavalt riigihanke alusdokumentides nimetatud pakkumuste hindamise kriteeriumidele antud suhtelisele osakaalule. Hankija tunnistab põhjendatud kirjaliku otsusega edukaks pakkumuste hindamise kriteeriumide kohaselt majanduslikult soodsaima pakkumuse.

(2) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe menetluse raames osadeks, hindab ta pakkumusi ja tunnistab pakkumused edukaks osade kaupa.

(3) Kui pakkumuse maksumuses esineb arvutusviga, parandab hankija arvutusvea ja teatab sellest viivitamata pakkujale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Pakkujat vastab hankijale samas vormis kahe tööpäeva jooksul teate saamisest arvates, kas ta on arvutusvea parandamisega nõus. Kui pakkujat arvutusvea parandamisega ei nõustu, lükkab hankija pakkumuse tagasi.

(4) Hankija võib otsustada mitte sõlmida hankelepingut eduka pakkujaga, kui ta tuvastab, et pakkujat ei ole arvestanud hankelepingu täitmise kohas kehtivate keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse valdkonda reguleerivate sätetega. Sellisel juhul lükkab hankija edukaks tunnistatud pakkumuse kirjaliku otsusega tagasi, hindab kõiki ülejäänud pakkumusi uuesti vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 1 ja tunnistab edukaks pakkumuse, mis on vastavaks tunnistatud pakkumustest riigihanke alusdokumentides sätestatud pakkumuste hindamise kriteeriumide kohaselt majanduslikult soodsaim.

§ 118. Alternatiivsete lahenduste hindamine

(1) Hankija hindab alternatiivseid lahendusi, kui ta on hanketeates lubanud alternatiivsete lahendustega pakkumusi esitada.

(2) Hankija hindab üksnes neid alternatiivseid lahendusi, mis on tunnistatud riigihanke alusdokumentides alternatiivsetele lahendustele kehtestatud nõuetele vastavaks.

(3) Hankija ei või pakkumuses esitatud alternatiivset lahendust tagasi lükata põhjendusega, et hankelepingu sõlmimisel alternatiivses lahenduses esitatud tingimustel oleks asjade hankelepingu asemel tegemist teenuste hankelepinguga või vastupidi.

§ 119. Hankemenetluse jätkamine edukaks tunnistatud pakkumuse tagasivõtmise korral

(1) Kui edukas pakkujat võtab hankijast mitteolenevatel põhjustel oma pakkumuse tagasi, ei allkirjasta hankija antud tähtaja jooksul hankelepingut või ei asu nõustumuse andmisega sõlmitud hankelepingut pakkujast tulenevatel põhjustel hankija määratud aja jooksul täitma, hindab hankija kõiki ülejäänud pakkumusi uuesti käesoleva seaduse § 117 lõike 1 kohaselt ja tunnistab edukaks pakkumuse, mis on vastavaks tunnistatud pakkumustest majanduslikult soodsaim.

(2) Hankija ei ole kohustatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alusel pakkumusi uuesti hindama ja võib tunnistada edukaks esialgsel hindamisel leitud järjestuselt teise pakkumuse juhul, kui edukaks tunnistatud pakkumuse äralangemine ei saa mõjutada ülejäänud pakkumuste omavahelist järjestust.

(3) Hankijal on õigus käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud edukalt pakkujalt nõuda kahju hüvitamist esialgu edukaks tunnistatud pakkumuse ja järgmise edukaks tunnistatud pakkumuse maksumuse vahe ulatuses ning kõigi võimalike lisakulude ulatuses, mis hankijal tuleb kanda seoses hankelepingu sõlmimisega selle pakkumuse alusel, mis tunnistati edukaks pärast pakkumuste uuesti hindamist, samuti kulutuste ulatuses, mis tulenesid uuest pakkumuste hindamisest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud kahjust arvatakse maha pakkujale tagastamata pakkumuse tagatis.

5. jagu

Hankelepingu sõlmimine ja täitmine

§ 120. Hankelepingu sõlmimine

(1) Hankeleping sõlmitakse riigihanke alusdokumentides ettenähtud tingimustel ja vastavuses edukaks tunnistatud pakkumusega.

(2) Hankija ei või anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne 14 päeva möödumist käesoleva seaduse § 104 lõikes 8 nimetatud eduka pakkuja kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimise otsuse kohta teate esitamisest (edaspidi *ooteaeg*). Riigihangetes, mille eeldatav maksumus on väiksem kui rahvusvaheline piirmäär, kohaldab hankija kümnepäevast ooteaega.

(3) Ooteaega ei pea kohaldama hankelepingu sõlmimisel raamlepingu või dünaamilise hankesüsteemi alusel, väljakuulutamisetähtaegadega hankemenetluse korral või juhul, kui muud liiki hankemenetluses on esitanud pakkumuse ainult üks pakkuja.

(4) Enne ooteaja möödumist sõlmitud hankeleping on tühine.

(5) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe hankemenetluse raames osadeks, võib ta sõlmida hankelepingu iga osa kohta eraldi.

§ 121. Hankelepingu tühisus

(1) Hankeleping on tühine, kui:

1) hankija on jätnud registrile hanketeate esitamata ja selle esitamata jätmine ei olnud vastavalt käesolevale seadusele lubatud, sealhulgas kui väljakuulutamisetähtaegadega hankemenetluse kasutamine ei olnud käesoleva seaduse alusel lubatud ja hankija tegevuse tulemusena on ettevõtja kaotanud võimaluse oma huve vaidlustusmenetluses kaitsta;

2) hankija ei ole hanketeate registrile esitamisel märkinud, et riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, või ei ole märkinud, et ta soovib hanketeate edastamist Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele vastavalt käesoleva seaduse §-le 183, kui hanketeate edastamine oli käesoleva seaduse kohaselt nõutav;

3) hankija on dünaamilise hankesüsteemi alusel hankelepingu sõlmimisel rikkunud käesoleva seaduse §-s 35 sätestatud nõudeid.

(2) Hankeleping ei ole vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatule tühine, kui esinevad koos järgmised tingimused:

1) hankija on esitanud registrile vabatahtliku teate vastavalt käesoleva seaduse §-s 76 sätestatule;

2) hankija on kohaldanud käesoleva seaduse § 120 lõikes 2 sätestatud ooteaega vabatahtliku teate avaldamisele järgnevast päevast arvates.

(3) Hankeleping ei ole vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 sätestatule tühine, kui hankija on esitanud igale dünaamilise hankesüsteemiga liidetud pakkujale pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse kohta teate, milles sisalduvad edukat pakkumust iseloomustavad andmed ja selle eelised teate saaja pakkumusega võrreldes ning eduka pakkuja nimi või pakkujate nimed, ja on kohaldanud ooteaega.

(4) Hankelepingu tühisusele käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustel on võimalik tugineda üksnes juhul, kui hankelepingu tühisus on tuvastatud vastavalt käesolevas seaduses sätestatule.

§ 122. Allhanked

(1) Hankija võib riigihanke alusdokumentides nõuda pakkujalt hankelepingu selle osa suuruse ja iseloomu näitamist, mille suhtes pakkuja kavatseb sõlmida allhankelepinguid koos kavandatavate alltöövõtjate nimedega.

(2) Ehitustööde hankelepingu ja ehitustööde kontsessioonilepingu korral, mille eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, ja objektil hankija otsese järelevalve all osutatavate teenuste hankelepingu korral, mille eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, nõuab hankija riigihanke alusdokumentides, et hankelepingu sõlminud pakkuja esitaks hankelepingu täitmise alustamise ajaks hankijale selleks ajaks teadaolevate hankelepingu täitmisel osalevate alltöövõtjate nimed, kontaktandmed ja teabe nende seaduslike esindajate kohta. Hankija nõuab sama teabe esitamist ka iga alltöövõtja kohta, kes osaleb ehitustööde hankelepingu või ehitustööde kontsessioonilepingu täitmisel ja kelle kohta pole hankijale hankelepingu täitmise alustamise ajaks teavet esitatud.

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

(3) Ehitustööde hankelepingu ja ehitustööde kontsessioonilepingu korral nõuab hankija riigihanke alusdokumentides pakkujalt pakkumuses kinnituse esitamist, et pakkuja ei kaasa hankelepingu täitmisel alltöövõtjat, kes kuuluks käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel asendamisele.

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

(4) Käesoleva paragrahvi lõigete 1, 2 ja 11 kohaldamisel võib hankija kontrollida alltöövõtjate suhtes kõrvaldamise aluste puudumist ja nende kvalifikatsiooni vastavalt käesolevas seaduses sätestatud hankemenetluse jooksul või pärast hankelepingu sõlmimist, kui ta on sellise võimaluse ja tingimused riigihanke alusdokumentides ette näinud.

(5) Ehitustööde hankelepingu ja ehitustööde kontsessioonilepingu korral kontrollib hankija hankemenetluse jooksul pakkumuses nimetatud alltöövõtjate suhtes ja pärast hankelepingu sõlmimist hankelepingu täitmisel lisanduva alltöövõtja suhtes käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 nimetatud kõrvaldamise aluste puudumist. [RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

(6) Kõrvaldamise aluste kontrollimisel käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel kohaldab hankija käesoleva seaduse § 96 lõigetes 2–4 sätestatud. Hankija ei nõua kõrvaldamise aluste puudumise kontrollimiseks dokumentide esitamist, kui need dokumendid või vastavad andmed on talle andmekogus olevate andmete põhjal oluliste kulutusteta kättesaadavad või tal on need dokumendid või andmed olemas ja need on alltöövõtja suhtes kõrvaldamise aluste puudumise kontrollimiseks jätkuvalt asjakohased. [RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

(7) Kui hankija kontrollib alltöövõtjate suhtes kõrvaldamise aluste puudumist ja tuvastab, et alltöövõtjal esineb käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 sätestatud alus, nõuab ta pakkujalt sellise alltöövõtja asendamist. Kui alltöövõtjal esineb § 95 lõikes 4 sätestatud alus, võib hankija nõuda pakkujalt sellise alltöövõtja asendamist.

(8) Ehitustööde hankelepingu ja ehitustööde kontsessioonilepingu korral esitab hankija hankelepingu täitmisel osalenud alltöövõtja teabenõude alusel talle teabe asjaolu kohta, kas alltöövõtja tõendatult tehtud tööde eest on pakkujale tasutud ulatuses, mida pakkuja on kohustatud maksma alltöövõtjale. Teabenõudes esitab alltöövõtja hankijale tõendid allhankelepingu olemasolu, nõude suuruse ning selle sissenõutavuse kohta. Hankija teatab viivitamata pakkujale teabenõude esitamisest ning edastab talle teabenõude koopia koos lisatud tõenditega ja alltöövõtjale esitatud teabe. [RT I, 01.07.2017, 1- jõust. 01.01.2019]

(9) Ehitustööde hankelepingu ja ehitustööde kontsessioonilepingu korral jätab hankija talle hankelepingu või kontsessioonilepingu alusel pakkuja esitatud rahalise nõude vastavas osas täitmata kui hankelepingu või kontsessioonilepingu täitmisel osalenud alltöövõtja esitab talle põhjendatud avalduse seoses alltöövõtjaga sõlmitud allhankelepingu alusel rahalise kohustuse alusetult täitmata jätmisega pakkuja poolt. Hankija täidab rahalise kohustuse pakkujale siis kui alltöövõtjale on rahaline kohustus täidetud või kui hankijale on esitatud tõendid alltöövõtja nõude alusetuse kohta. [RT I, 01.07.2017, 1- jõust. 01.01.2019]

(10) Pakkujale rahalise kohustuse täitmata jätmist käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud alltöövõtja avalduse alusel ei peeta hankijapoolseks hankelepingu rikkumiseks. [RT I, 01.07.2017, 1- jõust. 01.01.2019]

(11) Hankija võib kohaldada käesolevat paragrahvi, sätestades sellise võimaluse ja asjakohased tingimused riigihanke alusdokumentides, ka:

- 1) asjade hankelepingute korral;
- 2) teenuste hankelepingute korral, kui teenuseid ei osutata objektil hankija otsese järelevalve all;
- 3) ehitustöödeks või teenuste osutamiseks vajalike asjade soetamiseks või tarnimiseks sõlmitavatele allhankelepingute korral;
- 4) alltöövõtjate sõlmitavate allhankelepingute korral.

§ 123. Hankelepingu muutmine

(1) Hankijal on õigus sõlmitud hankelepingut muuta uut riigihanget korraldamata, kui:

- 1) hankelepingu üldist olemust, näiteks hankelepingu eset, ei muudeta ja muudatuse väärtus ei ületa käesoleva seaduse § 14 lõikes 3 või 4 sätestatud piirmäära ning muudatuste väärtus kokku ei ületa kümnet protsenti asjade või teenuste või 15 protsenti ehitustööde hankelepingu algsest maksumusest või kümnet protsenti kontsessioonilepingu algsest maksumusest;
- 2) muudatuse väärtusest sõltumata ei muudeta hankelepingu üldist olemust ja muudatuse ulatus, sisu ja kohaldamistingimused, näiteks hinna läbivaatamise kohta, olid riigihanke alusdokumentides selgelt, täpselt ja ühemõtteliselt ette nähtud;
- 3) samalt pakkujalt ostetakse täiendavaid asju, teenuseid või ehitustöid, mille järele on hankijal tekkinud vajadus ja mida riigihanke alusdokumendid ei sisaldanud, juhul kui pakkuja vahetamine põhjustaks hankijale olulist ebamugavust või märkimisväärseid lisakulusid ega oleks majanduslikel või tehnilistel põhjustel võimalik tulenevalt asjade, teenuste või rajatiste asendatavuse või koostoimimise vajadusest, kusjuures ühegi muudatuse väärtus ei ületa 50 protsenti hankelepingu algsest maksumusest;
- 4) muudatuse põhjustavad hooleksale hankijale ettenägematud asjaolud, kusjuures hankelepingu üldist olemust ei muudeta ja ühegi muudatuse väärtus ei ületa 50 protsenti hankelepingu algsest maksumusest;
- 5) pakkuja asendatakse uue riigihanke alusdokumentides sätestatud kvalifitseerimise tingimusi täitva pakkujaga, kui sellist muudatustingimust sisaldasid riigihanke alusdokumendid;

6) pakkuja asendatakse osaliselt või täielikult uue riigihanke alusdokumentides sätestatud kvalifitseerimise tingimusi täitva pakkujaga ettevõtja restruktureerimise, sealhulgas ülevõtmise, ühinemise, võõrandamise või maksejõuetuse tõttu, eeldusel et pakkuja asendamisega ei kaasne hankelepingu muid olulisi muudatusi;
7) muudatuse väärtusest sõltumata ei ole muudatus oluline.

(2) Muudatus on käesoleva paragrahvi tähenduses oluline, kui sellega muudetakse hankelepingu üldist olemust märkimisväärselt, eeskätt juhtudel, kui:

- 1) muudatusega lisatakse tingimus, mis laiendanuks võimalike riigihankes osalejate või vastavaks tunnistamisele kuuluvate pakumuste hulka, kui riigihanke alusdokumendid oleks sellist tingimust sisaldanud;
- 2) muudatus tingib hankelepingust tuleneva lepinguliste kohustuste vahekorra muutumise pakkuja kasuks hankelepingus sätestamata viisil;
- 3) muudatus laiendab oluliselt hankelepinguga määratud hankelepingu eseme ulatust;
- 4) pakkuja asendatakse uue pakkujaga muul kui käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 või 6 nimetatud juhul.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3 ja 4 sätestatud muudatuse väärtuse piirang ei kohaldu võrgustikusektori riigihangetele ega Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/23/EL II lisas nimetatud tegevusalade kontsessioonilepingutele.

(4) Kui hankeleping sisaldab indekseerimistingimust, lähtutakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1, 3 ja 4 nimetatud maksumuse arvutamisel hankelepingu indekseerimisjärgsest maksumusest. Kui kontsessioonilepingus puudub indekseerimistingimus, arvutatakse hankelepingu indekseerimisjärgne maksumus, lähtudes Statistikaameti avaldatud keskmisest inflatsioonist Eestis.

(5) Hankija esitab käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 3 või 4 alusel tehtud muudatuse kohta registrile hankelepingu muutmise teate kümne päeva jooksul muudatuse tegemisest arvates.

§ 124. Hankelepingu ülesütlemine

(1) Hankijal on õigus hankeleping erakorraliselt enne tähtaega üles öelda, kui:

- 1) hankelepingus on tehtud muudatusi, mis ei ole käesoleva seaduse §-s 123 sätestatu kohaselt lubatavad;
- 2) hankelepingu sõlminud pakkujal esines hankelepingu sõlmimise ajal mõni käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 sätestatud alus ja pakkuja oleks tulnud hankemenetlusest kõrvaldada või ei oleks tohtinud temaga hankelepingut sõlmida või
- 3) Euroopa Kohus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 258 kohases menetluses tuvastanud, et riigihankes või hankelepingu sõlmimisel pole järgitud nimetatud lepingust või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 2014/23/EL, 2014/24/EL või 2014/25/EL tulenevaid kohustusi.

(2) Kui hankeleping on sõlmitud nõustumuse andmisega, kuid nõustumuse saanud pakkuja ei asu sõlmitud hankelepingut hankija määratud aja jooksul täitma, võib hankija hankelepingu enne tähtaega üles öelda ja rakendada käesoleva seaduse §-s 119 sätestatud korda.

3. peatükk Erihangete kord

1. jagu Lihthankemenetlus

§ 125. Lihthankemenetluse kord

(1) Lihthankemenetlus algab hanketeate avaldamisega registris, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul, ning lõpeb käesoleva seaduse § 73 lõikes 3 sätestatud alusel.

(2) Hankija määrab riigihanke alusdokumentides lihthankemenetluse korra. Lisaks käesolevas jaos sätestatud nõuetele võib hankija lihthankemenetluse korra määramisel lähtuda ka teistest käesoleva seaduse sätetest.

(3) Hankijal on õigus korraldada lihthankemenetlus väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, kui esineb vähemalt üks käesoleva seaduse § 49 lõigetes 1 ja 3–5 ning §-s 50 sätestatud alus või kui hanketeatega alustatud lihthankemenetluse käigus ei esitatud ühtegi pakumust ega taotlust või riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele vastavat pakumust või taotlust ja riigihanke esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta.

(4) Hankija määrab hanketeates pakumuste esitamiseks mõistliku tähtaja, lähtudes hankelepingu esemeks olevatest asjadest, teenustest või ehitustöödest. Tähtaeg ei või asjade või teenuste hankelepingu puhul olla lühem kui viis tööpäeva ja ehitustööde hankelepingu puhul lühem kui 15 päeva.

(5) Lihthankemenetluse läbiviimisel järgib hankija käesoleva seaduse §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid.

(6) Hankija võib lihthankemenetluse korraldada järjestikuste etappidena või pidada lihthankemenetluses läbirääkimisi, sätestades sellise võimaluse ja tingimused riigihanke alusdokumentides.

(7) Hankija kontrollib enne hankelepingu sõlmimist ettevõtjal käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 sätestatud kõrvaldamise aluste puudumist.

(8) Hankija lähtub hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse §-s 120 ja hankelepingu muutmisel §-s 123 sätestatud käesoleva paragrahvi lõikes 9 sätestatud erisustega.

(9) Hankija ei või anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne viie tööpäeva möödumist pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse või hankelepingu sõlmimise otsuse kohta teate esitamisest.

(10) Hankija teatab registrile lihthankemenetluse lõppemisest käesoleva seaduse §-s 83 sätestatud korras.

2. jagu Sotsiaal- ja eriteenused

§ 126. Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse reeglid

(1) Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlus on riigihange, mis korraldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL XIV lisas nimetatud sotsiaal- või eriteenuste tellimiseks.

(2) Hankija määrab riigihanke alusdokumentides sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse korra. Lisaks käesolevas jaos sätestatud nõuetele võib hankija sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse korra määramisel lähtuda ka teistest käesoleva seaduse sätetest.

(3) Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlus, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud juhul, algab hanketeate või lõikes 4 nimetatud eelteate avaldamisega registris ja lõpeb käesoleva seaduse § 73 lõikes 3 sätestatud alusel.

(4) Hankija võib sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse alustamiseks esitada registrile hanketeate asemel eelteate.

(5) Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse alustamisel eelteatega esitavad ettevõtjad hankijale hankija määratud tähtaja jooksul ja vormis huvi kinnitamise teate. Hankelepingu sõlmimiseks esitab hankija kõikidele tähtajaks huvi kinnitamise teate esitanud ettevõtjatele üheaegselt pakkumuse esitamise ettepaneku.

(6) Hankijal on õigus korraldada sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlus väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, kui esineb vähemalt üks käesoleva seaduse § 49 lõigetes 1, 4 ja 5 ning § 50 punktides 1, 3 ja 4 sätestatud alus või kui hanketeate või eelteatega alustatud sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse käigus ei esitatud ühtegi pakkumust ega taotlust või riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele vastavat pakkumust või taotlust ja riigihanke esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta.

(7) Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse läbiviimisel järgib hankija käesoleva seaduse §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid, võttes arvesse sotsiaal- ja eriteenuste eripärasid. Hankija võib arvesse võtta teenuste kvaliteedi, katkematus, ligipääsetavuse, taskukohasuse, kättesaadavuse ja terviklikkuse tagamise kaalutlusi, erinevate kasutajagruppide, sealhulgas ebasoodsas olukorras olevate isikute erivajadusi, kasutajate kaasamist ja innovatsiooni.

(8) Kui hankija korraldab sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse avatud, piiratud, konkurentsipõhise läbirääkimistega või väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, innovatsioonipartnerlusena, võistleva dialoogina või ideekonkursina, kohaldab ta vastava menetluse kohta sätestatud korda.

(9) Hankija kontrollib enne hankelepingu sõlmimist ettevõtjal käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 sätestatud kõrvaldamise aluste puudumist.

(10) Hankija lähtub hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse §-s 120 ja hankelepingu muutmisel §-s 123 sätestatud. Hankelepingutele kohaldatakse §-s 121 sätestatud.

(11) Hankija teatab registrile sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse lõppemisest käesoleva seaduse §-s 83 sätestatud korras. Hankija võib koguda ja edastada hankelepingu sõlmimise teated ühe kvartali jooksul sõlmitud hankelepingute kohta korraga. Selliselt kogutud teated edastatakse 30 päeva jooksul sama kvartali lõppemise kuupäevast alates.

§ 127. Sotsiaal- ja eriteenuste hankelepingute reserveerimine

(1) Hankija võib piirata riigihanke alusdokumentides riigihankes osalevate ettevõtjate ringi, lubades sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluses osaleda üksnes käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tunnustele vastavatel juriidilistel isikutel, kui hankelepingu objektiks on niisuguste tervishoiu-, sotsiaal- või kultuuriteenuste osutamine, mille CPV-koodid on 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4,

79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, 85000000-9-85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4, 98133110-8.

(2) Juriidiline isik, kellel hankija lubab sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluses osaleda, peab vastama üheaegselt kõikidele järgmistele tingimustele:

- 1) tema põhikirjaline eesmärk on osutada käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud CPV-koodidele vastavaid avalikke teenuseid, tagades teenuste osutamisel avalikust huvist lähtumise;
- 2) kasum reinvesteeritakse tema eesmärgi täitmiseks või jaotatakse töötajate osalemisega seotud kaalutlustel;
- 3) tema juhtimisstruktuur või omandisuhted põhinevad töötajate osalemise põhimõttel või nõuavad töötajate, kasutajate või sidusrühmade aktiivset osalemist.

(3) Kui sotsiaal- ja eriteenuste hankelepingu maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, võib hankija lubada juriidilisel isikul, kes vastab käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tingimustele, osaleda sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluses üksnes juhul, kui hankija ei ole temaga sama hankelepingu objekti kohta sõlminud hankelepingut viimase kolme aasta jooksul erimenetluse alustamise päevast arvates.

(4) Kui sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluses esitab pakkumuse ettevõtja, kes ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 2 või kohaldatavuse korral lõikes 3 sätestatud tingimustele, jätab hankija sellise pakkuja esitatud pakkumuse läbi vaatamata.

(5) Käesoleva paragrahvi alusel sõlmitud hankelepingu tähtaeg võib olla maksimaalselt kolm aastat.

3. jagu Ideekonkurss

§ 128. Ideekonkursi korraldamise alused

(1) Hankija võib ideekonkursi korraldada:

- 1) eesmärgiga sõlmida ideekonkursi võitjaga tema pakutud ideekavandi alusel teenuste hankeleping;
- 2) üksnes ideekavandi saamiseks, andes ideekonkursi võitjale või võitjatele auhindu või makstes ideekonkursil osalejatele osalemistasusid.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud juhul on hankijal õigus sõlmida teenuste hankeleping ideekonkursi võitjaga või ühega võitjatest käesoleva seaduse § 49 lõike 6 alusel, kui ta on hankelepingu sõlmimise soovi sätestanud ideekonkursi teates ja sõlmitava hankelepingu eeldatav maksumus on arvestatud ideekonkursi eeldatava maksumuse hulka vastavalt § 23 lõike 2 punktis 2 sätestatule.

(3) Ideekonkursil osaleja on ettevõtja, kes on esitanud ideekonkursil ideekavandi.

§ 129. Ideekonkursi korraldamise kord

(1) Ideekonkursi alustamiseks esitab hankija registrile ideekonkursi teate.

(2) Hankija sätestab ideekonkursi teates muu hulgas, kas ta nõuab ideekonkursi võitjalt ja teistelt ideekonkursil osalejatelt esitatud ideekavandite autori varalise õiguse või muu omandi üleandmist või mitte.

(3) Hankija määrab riigihanke alusdokumentides ideekonkursi korraldamise korra. Lisaks käesolevas jaos sätestatud nõuetele võib hankija ideekonkursi korra määramisel lähtuda ka teistest käesoleva seaduse sätetest.

(4) Hankija võib piirata konkursil osalejate arvu, kehtestades osalejate valikuks selged ja mittediskrimineerivad tingimused. Kutsutud osalejate arv peab olema piisav konkurentsi tagamiseks.

(5) Hankija võib objektiivsetest kriteeriumidest lähtudes otstarbekuse korral kehtestada ideekonkursil osalejatele kutsealase kvalifikatsiooni nõuded.

(6) Ideekavandeid hindab ideekonkursi žürii. Hankija kuulutab ideekonkursi võitjaks žürii hinnangul parima ideekavandi esitanud osaleja. Võitjaid võib olla üks või mitu.

(7) Hankija esitab registrile 30 päeva jooksul pärast ideekonkursi võitja väljakuulutamist ideekonkursi tulemused. Kui konkursi tulemustega seotud teabe avaldamine võib takistada seaduse kohaldamist, olla vastuolus üldiste huvidega või kahjustada vastava osaleja õigustatud ärihuve või konkurentsi teenuseosutajate vahel, võib sellise teabe avaldamata jätta.

(8) Ideekonkurss lõpeb:

- 1) võitja või võitjate väljakuulutamisega;
- 2) võitja välja kuulutamata jätmisega, kui ideekonkursi žürii leiab, et ühtegi ideekavandit ei ole võimalik hinnata parimaks;
- 3) kõigi ideekavandite tagasilükkamisega põhjusel, et ükski ideekavand ei vasta riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele, või kui hankija on objektiivsel ja mittediskrimineerival alusel näinud riigihanke alusdokumentides ette kõigi pakkumuste tagasilükkamise ja see alus on olemas;

- 4) kõigi osalejate kvalifitseerimata jätmisega;
- 5) ideekavandite esitamata jätmisega käesolevas seaduses sätestatud korras ettenähtud tähtaja jooksul;
- 6) ideekonkursi kehtetuks tunnistamisega hankija enda otsusega Rahandusministeeriumi järelevalvemenetluses tehtud ettekirjutuse alusel või põhjendatud vajaduse korral omal algatusel.

§ 130. Ideekonkursi žürii

- (1) Hankija nimetab ideekonkursil esitatavate ideekavandite hindamiseks ideekonkursi žürii.
- (2) Ideekonkursi žürii liikmed peavad olema ideekonkursil osalejatest sõltumatud füüsilised isikud.
- (3) Kui hankija on ideekonkursil osalejatele kehtestanud kutsealase kvalifikatsiooni nõuded, peab vähemalt ühel kolmandikul ideekonkursi žürii liikmetest olema vähemalt samaväärne kutsealane kvalifikatsioon.
- (4) Ideekonkursi žürii on oma otsustes ja arvamustes sõltumatu ning lähtub üksnes ideekonkursi kutses sätestatud kriteeriumidest.
- (5) Ideekavandid on anonüümsed kuni žürii otsuse tegemiseni.
- (6) Ideekonkursi žürii koostab oma tegevuse kohta protokoll, kuhu kantakse hinnatud ideekavandite paremusjärjestus, ideekonkursi võitjatele antavad auhinnad, osalejatele makstavad osalemistasud, žürii liikmete märkused ja võimalikud täiendavat selgitamist vajavad asjaolud. Žürii võib hankija kaudu edastada ideekonkursil osalejatele küsimused protokollis kantud selgitamist vajavate asjaolude kohta. Küsimused ja vastused kantakse protokollis. Protokollis allkirjastavad kõik ideekonkursi žürii liikmed.

4. peatükk Kontsessioonilepingud

1. jagu Üldsätted

§ 131. Teenuste ja ehitustööde kontsessioonilepingu mõiste

- (1) Kontsessioonileping võib olla teenuste või ehitustööde kontsessioonileping.
- (2) Teenuste kontsessioonileping on hankileping, mille puhul tasu teenuste osutamise või korraldamise eest seisneb kas ainult õiguses teenuseid osutada või korraldada või selles õiguses koos rahalise maksega ja nõudluse või pakkumisega seotud äririsk läheb üle kontsessioonäärile.
- (3) Ehitustööde kontsessioonileping on hankileping, mille puhul tasu ehitustööde tegemise eest seisneb kas ainult õiguses ehitist eksploateerida või selles õiguses koos rahalise maksega ja nõudluse või pakkumisega seotud äririsk läheb üle kontsessioonäärile.
- (4) Nõudluse või pakkumisega seotud äririsk on risk, mille puhul ei ole tavapäraste tegevustingimuste korral tagatud kontsessioonilepinguga seotud investeeringute ja kulude katmine ega turul ettenägematute olukordade tagajärjel tekkinud kahjumi hüvitamine.

§ 132. Seaduse rakendusala erisused kontsessioonilepingu sõlmimisel

- (1) Käesolevas seaduses sätestatud korda ei ole hankija kohustatud rakendama:
  - 1) ainuõiguse andmisel võrgustikusektoris tegutsemisel teenuste osutamiseks, kui ainuõigus antakse Euroopa Liidu toimimise lepingu ja muude Euroopa Liidu õigusaktide alusel, millega kehtestatakse turulepääsu ühiseeskirjad võrgustikusektoris tegutsemiseks;
  - 2) tegevusloa andmisel lennutransporditeenuse osutamiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 293, 31.10.2008, lk 3–20) tähenduses;
  - 3) kontsessioonilepingu sõlmimisel avaliku reisijateveoteenuse osutamiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1370/2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 1191/69 ja (EMÜ) nr 1107/70 (ELT L 315, 03.12.2007, lk 1–13), tähenduses;
  - 4) ainuõiguse andmisel CPV-koodi 92351100-7 alla kuuluvate loteriiteenuste osutamiseks;
  - 5) kontsessioonilepingu sõlmimisel selliste püsivõrkude pakkumiseks või käitamiseks, mille eesmärk on pakkuda elanikkonnale joogivee tootmise, transpordi või jaotamisega seotud teenust, või joogivee tarnimiseks sellistesse võrkudesse;

6) kontsessioonilepingu sõlmimisel käesoleva lõike punktis 5 nimetatud tegevusega seotud vesiehitusprojektide või maanisutus või -kuivendustööde tegemiseks, kui joogiveetarne moodustab üle 20 protsendi selliste tööde käigus saadava vee kogumahust, või reovee ärajuhtimiseks ja töötlemiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud ainuõiguse andmisel kohaldatakse käesoleva seaduse § 137 lõikes 1 sätestatud juhul, kui Euroopa Liidu õigusaktis, mille alusel võrgustikusektoris tegutsemiseks ainuõigus antakse, ei ole avaldamiskohustust sätestatud. Ainuõiguse andmisel võrgustikusektoris tegutsemiseks teavitab hankija sellest Euroopa Komisjoni ühe kuu jooksul pärast ainuõiguse andmist.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud ainuõiguse andmise kohta avaldatakse teade Euroopa Liidu Teatajas.

§ 133. Seaduse rakendusala erisused kontsessioonilepingu sõlmimisel võrgustikusektori hankija poolt

(1) Käesolevas seaduses sätestatud korda ei ole võrgustikusektori hankija kohustatud rakendama kontsessioonilepingu sõlmimisel:

1) võrgustikusektoris tegutsemiseks kolmanda riigi territooriumil, kui selleks ei kasutata Euroopa Liidu liikmesriigi territooriumil asuvat võrgustikku ega geograafilist ala;

2) võrgustikusektori hankijaga seotud ettevõtjaga;

3) sellise juriidilise isikuga, mille on asutanud, või seltsinguga, mille on loonud lepingu pooleks olev võrgustikusektori hankija ja teised võrgustikusektori hankijad eesmärgiga tegutseda võrgustikusektoris vähemalt kolme aasta jooksul ja mille põhikirja või asutamisosuse või seltsingulepingu kohaselt kohustuvad selle asutanud või loonud võrgustikusektori hankijad selles osalema vähemalt sama perioodi jooksul;

4) võrgustikusektoris tegutsemiseks, kui see tegevus on käesoleva seaduse §-s 154 sätestatud tingimustel otseselt konkurentsile avatud.

(2) Juriidiline isik, mille on asutanud, ja seltsing, mille on loonud üksnes võrgustikusektori hankijad eesmärgiga tegutseda võrgustikusektoris, ei ole kohustatud järgima käesolevas peatükis sätestatud korda lepingu sõlmimisel:

1) selle asutanud või selles osaleva võrgustikusektori hankijaga, kui juriidiline isik on asutatud või seltsing on loodud eesmärgiga tegutseda võrgustikusektoris vähemalt kolme aasta jooksul ja selle põhikirja või asutamisosuse või seltsingulepingu kohaselt kohustuvad selle asutanud või loonud võrgustikusektori hankijad selles osalema vähemalt sama perioodi jooksul;

2) selle asutanud või selles osaleva võrgustikusektori hankijaga seotud ettevõtjaga.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 ja lõike 2 punktis 2 nimetatud erandit võib kohaldada tingimusel, et vähemalt 80 protsenti seotud ettevõtja eelneva kolme aasta teenuste osutamise või ehitustööde tegemise keskmisest käibest on saadud teenuste osutamisest või ehitustööde tegemisest käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 või lõike 2 punktis 2 nimetatud hankijatele või nendega seotud ettevõtjatele.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud seotud ettevõtja eelneva kolme aasta käivet ei ole asutamise või tegevuse alustamise aja tõttu võimalik näidata, võib ettevõtja muude vahenditega, eelkõige majandustegevuse prognooside abil tõendada, et tema lõikes 3 nimetatud viisil seni tekkinud käive on usaldusväärne. Kui sarnaseid teenuseid osutab või sarnaseid ehitustöid teeb mitu võrgustikusektori hankijaga seotud ettevõtjat, arvutatakse lõikes 3 nimetatud protsendimäär, võttes arvesse kõigi seotud ettevõtjate lõikes 3 nimetatud viisil tekkinud kogukäivet.

(5) Seotud ettevõtja käesoleva peatüki tähenduses on ettevõtja, kelle aastaaruanne konsolideeritakse võrgustikusektori hankija aastaaruandega, või ettevõtja, kelle üle võrgustikusektori hankijal on otseselt või kaudselt valitsev mõju käesoleva seaduse § 5 lõike 3 punktis 3 nimetatud viisil või kellel on valitsev mõju võrgustikusektori hankija üle või kes on koos võrgustikusektori hankijaga sama isiku valitseva mõju all.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 ning lõikes 2 nimetatud erandite rakendamise korral peab hankija esitama kirjalikult Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjonile viimase nõudmisel hankijaga kontsessioonilepingu sõlminud ettevõtjate nimed, sõlmitud kontsessioonilepingute olemuse kirjelduse ja maksumuse ning Euroopa Komisjoni poolt vajalikuks peetava tõenduse hankijate ja nendega seotud ettevõtjate vaheliste suhete vastavuse kohta käesolevas paragrahvis sätestatule.

§ 134. Seaduse rakendusala erisused kontsessioonilepingu sõlmimisel kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas

Käesolevas seaduses sätestatud korda ei ole hankija kohustatud rakendama kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas kontsessioonilepingu sõlmimisel:

1) ühe või mitme Euroopa Liidu liikmesriigi ja ühe või mitme kolmanda riigi vahel sõlmitud rahvusvahelisest kokkuleppest tuleneva erimenetluse alusel;

2) kaitseväeüksuste paigutamise seotud rahvusvahelisest kokkuleppest tuleneva erimenetluse alusel;

3) sellise teadus- ja arendustegevusel põhineva koostööprogrammi raames, kus osalevad vähemalt kaks Euroopa Liidu liikmesriiki uue toote väljatöötamiseks ja vajaduse korral selle toote elutsükli hilisemate etappide jaoks;

4) teise riigi valitsusele kaitseotstarbelise varustuse või tundliku varustusega otseselt seotud ehitustööde tegemiseks ja teenuste osutamiseks või spetsiifiliselt sõjalisteks eesmärkideks ettenähtud või tundlike ehitustööde tegemiseks ja teenuste osutamiseks;

5) seoses vägede paigutamise väljapoole Euroopa Liidu territooriumi, kui operatiivvajaduse tõttu tuleb kontsessioonileping sõlmida operatsioonide piirkonnas asuvate ettevõtjatega.

§ 135. Menetlusreeglite kohaldamine

Kui kontsessioonilepingu maksumus on vähemalt 20 protsenti suurem kontsessioonilepingu eeldatavast maksumusest ja on seetõttu võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda ning riigihange on korraldatud, kasutades menetlusreegleid, mis kehtivad kontsessioonilepingu sõlmimisele alla rahvusvahelise piirmäärana, tunnistab hankija kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse kehtetuks ja korraldab uue kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse, lähtudes menetlusreeglitest, mis kehtivad kontsessioonilepingu sõlmimisel üle rahvusvahelise piirmäärana.

§ 136. Kontsessioonilepingu kestus

Kontsessioonilepingu kestus on kuni viis aastat või kuni kontsessioonääril on mõistliku aja jooksul võimalik teenida tasa investeeringud, mis on tehtud teenuse osutamiseks või ehitise käitamiseks ja mis on olnud vajalikud konkreetse hankelepinguga seotud eesmärkide saavutamiseks, sealhulgas kontsessioonilepingu sõlmimise ja kontsessioonilepingu kestuse ajal tehtud investeeringud koos investeeritud kapitali tootlusega.

2. jagu Kontsessioonilepingu sõlmimise menetlus

§ 137. Kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse algamine ja lõppemine

(1) Kontsessioonilepingu sõlmimise menetlus, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul, algab kontsessiooniteate avaldamisega registris ja lõpeb käesoleva seaduse § 73 lõikes 3 sätestatud juhtudel.

(2) Hankijal on õigus korraldada kontsessioonilepingu sõlmimise menetlus käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teadet esitamata, kui:

1) kontsessioonilepingu saab sõlmida vaid ühe pakkujaga tehnilistel, ainuõiguste või intellektuaalomandi õiguste kaitsega seotud või käesoleva seaduse § 4 punktis 1 nimetatata ainuõiguste kaitsega seotud põhjustel ja konkurentsi puudumine ei tulene riigihanges esitatud tingimuste kunstlikust kitsendamisest, või unikaalse kunstiteose või kunstilise esituse loomisel või omandamisel;

2) eelnevalt kontsessiooniteatega väljakuulutatud kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse käigus ei esitatud ühtegi pakkumust ega taotlust või riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele vastavat pakkumust või taotlust ja riigihanke esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta.

(3) Mittevastavaks pakkumuseks käesoleva paragrahvi lõike 2 punkti 2 tähenduses peetakse pakkumust, mis ei vasta oluliselt muutmata kujul riigihanke alusdokumentides esitatud nõuetele ega hankija vajadustele. Mittevastavaks taotluseks peetakse taotlust, mille on esitanud taotleja, kes kuulub või võib kuuluda kõrvaldamisele käesoleva seaduse § 95 lõike 1 punkti 1, 2, 4 või 5 või lõike 4 alusel või kes ei vasta kvalifitseerimise tingimustele.

(4) Hankija teatab kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse lõppemisest käesoleva seaduse §-s 83 sätestatud korras.

§ 138. Riigihanke alusdokumendid kontsessioonilepingu sõlmimisel

(1) Kontsessioonilepingu sõlmimiseks riigihanke alusdokumentide koostamisel, esitamisel ja muutmisel lähtub hankija käesoleva seaduse §-des 77, 81 ja 82 sätestatust.

(2) Kui erakorralistest julgeolekukaalutlustest lähtuvalt, tehnilistel põhjustel või kõrgetasemelist kaitset nõudva ärisaladuse tundliku iseloomu tõttu ei saa kontsessioonilepingu sõlmimiseks riigihanke alusdokumente elektrooniliselt piiramatult ja tasuta kättesaadavaks teha, märgib hankija kontsessiooniteates, kuidas tehakse riigihanke alusdokumendid ettevõtjatele kättesaadavaks.

§ 139. Tehnilised ja funktsionaalsed nõuded

(1) Tehniliste ja funktsionaalsete nõuetega määrab hankija asjaomases valdkonnas tegutsevatele isikutele arusaadavat terminoloogiat ja täpsusastet kasutades kontsessioonilepingu eseme kirjeldamiseks teenuste või ehitustööde omaduste ja tehniliste nõuete või oluliste tunnuste loetelu. Tehniliste ja funktsionaalsete nõuetega võib kirjeldada ka teenuste osutamise või ehitustööde tegemise protsessi, kui see on seotud kontsessioonilepingu sisuga ja proportsionaalne selle maksumuse ja eesmärkidega.

(2) Tehnilised ja funktsionaalsed nõuded võivad sisaldada muu hulgas kvaliteedinõudeid, keskkonnakaitse nõudeid, konstruktsiooninõudeid ja nõudeid projektile, sealhulgas puuetega inimeste ligipääsemise nõue, nõudeid turvalisusele, mõõtudele, märgistamisele, tähistamisele, kasutusjuhiste, vastavushindamisele, kasutatavale terminoloogiale, sümbolitele, testimisele ja testimismeetoditele.

(3) Tehnilistes ja funktsionaalsetes nõuetes ei nimetata kindlat ostuallikat, protsessi, kaubamärki, patenti, tüüpi, päritolu ega tootmisviisi, mis võiks anda mõnele ettevõtjale või tootele eeliseid teiste ees või nende osaluse välistada.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud keeld ei kehti juhul, kui see on hankelepingu esemest tulenevalt vältimatult vajalik põhjusel, et tehniliste ja funktsionaalsete nõuete koostamine lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel ei võimalda hankelepingu eset piisavalt täpselt ja üheselt mõistetavalt kirjeldada. Sellisele viitele lisatakse märges „või sellega samaväärne”.

(5) Hankija ei lükka pakkumust selle tehniliste ja funktsionaalsetele nõuetele mittevastavuse tõttu tagasi, kui pakkuja tõendab oma pakkumuses mis tahes asjakohasel viisil, et tema pakutud lahendused on tehnilistes ja funktsionaalsetes nõuetes esitatuga samaväärsed.

§ 140. Pakkumuste hindamise kriteeriumid

(1) Hankija kehtestab kontsessioonilepingu sõlmimise riigihanke alusdokumentides tähtsuse järjekorras kontsessioonilepingu esemega seotud pakkumuste hindamise kriteeriumid, mis tagavad pakkumuste hindamisel tegeliku konkurentsi ja võimaldavad hankijal teha kindlaks kogu kontsessioonilepingu majandusliku kasu, ning märgib, millised andmed on pakkumuste hindamiseks kehtestatud kriteeriumide alusel nõutavad. Pakkumuste hindamise kriteeriumid võivad hõlmata ka keskkonnaalaseid, sotsiaalseid või innovatsiooniga seotud kriteeriume.

(2) Kui pakkumuses esitatakse innovaatiline lahendus, millel on silmapaistvad funktsionaalsed omadused, mida hoolas hankija ei saanud kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse alustamise ajal ette näha, võib hankija lähtuvalt sellest innovaatilisest lahendusest muuta pakkumuste hindamise kriteeriumide tähtsuse järjekorda.

(3) Hankija teavitab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud alusel pakkumuste hindamise kriteeriumide tähtsuse järjekorra muutmise kohta kõiki pakkujaid ja väljastab üheaegselt kõikidele pakkujatele uue pakkumuste esitamise ettepaneku, või kui pakkumuste esitamise ettepanekut ei ole koostatud, esitab registrile uue kontsessiooniteate ja määrab uue pakkumuste esitamise tähtaja, arvestades käesoleva seaduse §-s 143 sätestatud miinimumtähtaegu.

§ 141. Kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse kord

(1) Hankija määrab riigihanke alusdokumentides kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse korra. Lisaks käesolevas peatükis sätestatud nõuetele võib hankija kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse korra määramisel lähtuda ka teistest käesoleva seaduse sätetest. Hankija teavitab kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse korra muudatustest viivitamata kõiki huvitatud ettevõtjaid.

(2) Hankija võib piirata nende taotlejate arvu, kellele ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku või ettepaneku alustada läbirääkimisi, sätestades riigihanke alusdokumentides arvulise alammäära ja vajaduse korral ülemmäära ning objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid nende taotlejate valimiseks.

(3) Kontsessioonilepingu sõlmimise menetluses kohaldatakse pakkumustele käesoleva seaduse §-des 110 ja 111 sätestatud.

(4) Hankija kontrollib kõigi pakkujate või taotlejate suhtes kõrvaldamise aluste puudumist käesoleva seaduse §-des 95 ja 96 sätestatu kohaselt, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud erisusi, kvalifikatsiooni käesolevas peatükis ja kontsessiooniteates sätestatu kohaselt ja vajaduse korral kvalifitseeritud pakkujate pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele ning hindab vastavaks tunnustatud pakkumusi käesolevas peatükis ja riigihanke alusdokumentides sätestatu kohaselt.

(5) Lisaks käesoleva seaduse § 95 lõikes 4 sätestatud alustele võib hankija jätta isikuga kaitse- ja julgeolekuvaldkonna kontsessioonilepingu sõlmimata ning kõrvaldada kaitse- ja julgeolekuvaldkonna kontsessioonilepingu sõlmimise menetlusest ettevõtja, kelle kohta saab hankija mis tahes viisil näidata, et ta ei ole Eesti olulisi julgeolekuhuve arvestades piisavalt usaldusväärne.

(6) Hankija võib pidada kontsessioonilepingu sõlmimise menetluses läbirääkimisi. Läbi ei räägita pakkumuste hindamise kriteeriumide ega läbiräägitavate tingimuste miinimumtaseme üle.

(7) Hankija lähtub kontsessioonilepingu sõlmimisel käesoleva seaduse §-s 120 ja kontsessioonilepingu muutmisel §-s 123 sätestatust. Kontsessioonilepingutele kohaldatakse §-s 121 sätestatut.

§ 142. Pakkujate ja taotlejate kvalifitseerimine

(1) Pakkujate või taotlejate kvalifitseerimiseks kehtestab hankija kontsessioonilepingu esemega seotud mittediskrimineerivad ja kontsessioonilepingu eset arvestades proportsionaalsed ning konkurentsi tagavad tingimused ning märgib kontsessiooniteates, millised andmed ja dokumendid on kehtestatud tingimustele vastamise tõendamiseks nõutavad.

(2) Pakkuja või taotleja võib tõendada oma vastavust hankija kehtestatud kvalifitseerimise tingimustele teise ettevõtja näitajate alusel käesoleva seaduse §-s 103 sätestatud korras.

§ 143. Pakkumuste ja taotluste esitamise tähtajad

(1) Pakkumuste ja taotluste esitamise tähtaja määramisel lähtub hankija käesoleva seaduse §-s 92 sätestatust.

(2) Kontsessioonilepingu sõlmimise menetluses ei või taotluste, või kui taotlusega koos esitatakse ka pakkumus, pakkumuste esitamise tähtaeg olla lühem kui 30 päeva kontsessiooniteate registrile esitamisest arvates.

(3) Kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse korraldamisel järjestikuste etappidena ei või esimese pakkumuse esitamise tähtaeg olla lühem kui:

- 1) 17 päeva pakkumuse esitamise ettepaneku esitamisest arvates, kui kogu hankemenetluse teabevahetus toimub elektrooniliselt;
- 2) 22 päeva pakkumuse esitamise ettepaneku esitamisest arvates, kui kogu hankemenetluse teabevahetus ei toimu elektrooniliselt.

(4) Kui register saadab hankijale teate kontsessiooniteates puuduste kõrvaldamise kohta, määrab hankija uue pakkumuste või taotluste esitamise tähtaja puudusteta kontsessiooniteate registrile esitamisest arvates.

3. jagu Sotsiaal- ja eriteenused

§ 144. Sotsiaal- ja eriteenuste kontsessioonilepingud

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/23/EL IV lisas nimetatud sotsiaal- ja eriteenuste kontsessioonilepingu sõlmimise menetlus algab eelteate esitamisega registrile ja lõpeb käesoleva seaduse § 73 lõikes 3 sätestatud alustel.

(2) Hankija lähtub sotsiaal- ja eriteenuste kontsessioonilepingu sõlmimisel käesoleva seaduse §-s 120 sätestatust.

(3) Hankija teatab sotsiaal- ja eriteenuste kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse lõppemisest käesoleva seaduse §-s 83 sätestatud korras. Hankija võib koguda ja edastada hankelepingu sõlmimise teated ühe kvartali jooksul sõlmitud hankelepingute kohta korraga. Selliselt kogutud teated edastatakse 30 päeva jooksul sama kvartali viimasest kuupäevast alates.

5. peatükk Hankemenetlus võrgustikusektoris

1. jagu Peatüki kohaldamine

§ 145. Sätete kohaldamine

Võrgustikusektoris hankemenetluse korraldamisel kohaldatakse käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti.

§ 146. Tegutsemine gaasi ja soojusenergiaga seotud valdkondades

(1) Gaasi ja soojusenergiaga seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) püsivõrgu pakkumine või käitamine eesmärgiga pakkuda avalikkusele gaasi või soojusenergia ülekande või jaotamise teenust või tootmise, ülekande või jaotamisega seotud teenust või
- 2) gaasi või soojusenergia tarnimine sellistesse võrkudesse.

(2) Kui võrgustikusektori hankija, kes ei ole avaliku sektori hankija, varustab üldkasutatavat teenust osutavaid võrke gaasi või soojusenergiaga, ei peeta seda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuseks, kui:

- 1) gaasi või soojusenergia tootmine hankija poolt on mõne käesoleva seaduse §-des 150–152 või käesolevas paragrahvis nimetatuta tegevuse vältimatuks tagajärjeks ja
- 2) üldkasutatavaid võrke varustatakse majandusliku kasutamise eesmärgil ning see tegevus ei ületa 20 protsenti hankija kolme viimase aasta keskmisest käibest.

§ 147. Tegutsemine elektrienergiaga seotud valdkondades

(1) Elektrienergiaga seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on:

1) püsivõrgu käitamine eesmärgiga pakkuda avalikkusele elektrienergia tootmise, ülekande või jaotamisega seotud teenust või

2) elektrienergia tarnimine sellistesse võrkudesse.

(2) Kui võrgustikusektori hankija, kes ei ole avaliku sektori hankija, varustab üldkasutatavat teenust osutavaid võrke elektrienergiaga, ei peeta seda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuseks, kui:

1) hankija toodab elektrienergiat seetõttu, et elektrienergia tarbimine on talle vajalik muuks kui käesoleva seaduse §-s 146, 148 või 149 või käesolevas paragrahvis nimetatud tegevusteks ja

2) üldkasutatavate võrkude varustamise maht sõltub ainult hankija omatarbimise mahust ega ole ületanud 30 protsenti hankija summaarsest energiatootmisest, kui võtta arvesse tema kolme viimase aasta keskmist energiatootmist.

§ 148. Tegutsemine veega seotud valdkondades

(1) Veega seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on:

1) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni käitamine eesmärgiga pakkuda avalikkusele joogivee tootmise, transpordi või jaotamisega seotud teenust;

2) joogivee tarnimine käesoleva lõike punktis 1 nimetatud ühisveevärki;

3) vesiehitusprojektide elluviimine, maaniisutus- või -kuivendustööd, kui nimetatud projektide elluviimise, niisutus- või kuivendustööde käigus saadava vee kogumahust rohkem kui 20 protsenti kasutatakse joogivee tarneks, või

4) reovee ärajuhtimine, puhastus ja töötlemine.

(2) Kui võrgustikusektori hankija, kes ei ole avaliku sektori hankija, varustab üldkasutatavat teenust osutavat veevärki joogiveega, ei peeta seda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuseks, kui:

1) hankija toodab joogivett seetõttu, et selle joogivee kasutamine on talle vajalik muu kui käesoleva seaduse §-s 146, 147 või 149 või käesolevas paragrahvis nimetatud tegevusteks ja

2) üldkasutatava ühisveevärgi varustamine sõltub ainult hankija omatarbimise mahust ega ole ületanud 30 protsenti hankija summaarsest joogivee tootmisest, kui võtta arvesse tema kolme viimase aasta keskmist joogivee toodangut.

§ 149. Tegutsemine transporditeenustega seotud valdkondades

(1) Transporditeenustega seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on võrgustike käitamine või avalikkusele transporditeenuse pakkumine rongiga, bussiga, trammiga, trollibussiga, automaatsüsteemiga või trosskanduriga.

(2) Võrgustiku olemasoluks käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses peab selleks õigusaktide alusel volitatud asutus olema kehtestanud tingimused teenuse osutamiseks, näiteks teenindatavate liinide loetelu, pakutav läbilaskevõime või teenindussagedus.

§ 150. Tegutsemine sadamate või lennuväljadega seotud valdkondades

Sadamate või lennuväljadega seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on geograafilise ala ekspluateerimine lennuvälja- või sadamateenuste osutamiseks õhu- või veetransporditeetvõtjatele.

§ 151. Tegutsemine postiteenustega seotud valdkondades

(1) Postiteenustega seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on postiteenuste või käesoleva paragrahvi lõikes 4 loetletud muude teenuste osutamine.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses on postiteenuseks teenused, mis hõlmavad postisaadetiste kogumist, sorteerimist, vedu ja saajale kättetoimetamist. Nende teenuste hulka kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 97/67/EÜ ühenduse postiteenuste siseturu arengut ja teenuse kvaliteedi parandamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (EÜT L 15, 21.01.1998, lk 14–25) artikli 7 kohaselt nii reserveeritud postiteenused kui ka muud postiteenused.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud postisaadetiseks peetakse igasuguse kaaluga adresseeritud saadetist edasitoimetataval kujul. Postisaadetis hõlmab lisaks kirjadele näiteks raamatuid, katalooge, ajalehti, perioodikaväljaandeid ja postipakke, mis sisaldavad kaubandusliku väärtusega või kaubandusliku väärtuseta asju.

(4) Muud teenused käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses, mille osutamist peetakse postiteenustega seotud valdkondades tegutsemiseks, on lõikes 2 nimetatud postiteenuseid osutava hankija osutatavad:

1) postiteenistuse korraldamise teenused, mis eelnevad ja järgnevad postisaadetise lähetamisele, näiteks postkontori töö korraldamise teenused;

2) teenused, mis on seotud posti teel saadetavate esemetega, mis ei ole hõlmatud postisaadetise mõistega käesoleva paragrahvi lõike 3 tähenduses, nagu aadressita otsepostisaadetised.

§ 152. Tegutsemine nafta ja gaasi kaevandamisega või kivisöe, põlevkivi, turba ja teiste tahkekütuste leiukohtade uurimise või neis kaevandamisega seotud valdkondades

Nafta ja gaasi kaevandamisega või kivisöe, põlevkivi, turba ja teiste tahkekütuste leiukohtade uurimise või neis kaevandamisega seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on geograafilise ala ekspluateerimine nafta ja gaasi kaevandamiseks või kivisöe, põlevkivi, turba ja teiste tahkekütustena kasutatavate maavarade leiukohtade uurimiseks või neis kaevandamiseks.

§ 153. Seaduse rakendusala erisused

(1) Käesolevas seaduses sätestatud korda ei ole võrgustikusektori hankija kohustatud rakendama:

- 1) lepingute sõlmimisel eesmärgiga nende alusel saadu teistele isikutele edasi müüa või rentida, kui hankijal ei ole sellise lepingu eseme müümise või rentimise eri- või ainuõigust ja teistel isikutel on õigus müüa või rentida sellise lepingu eset hankijaga samadel tingimustel;
- 2) lepingute sõlmimisel, mille eesmärk on võrgustikusektori tegevused kolmanda riigi territooriumil, kui selleks ei kasutata Euroopa Liidu liikmesriigi territooriumil asuvat võrgustikku ega geograafilist ala;
- 3) lepingu sõlmimisel hankijaga seotud ettevõtjaga;
- 4) lepingu sõlmimisel sellise juriidilise isikuga, mis on asutatud, või seltsinguga, mis on loodud lepingu pooleks oleva hankija ja teiste hankijate poolt eesmärgiga tegutseda võrgustikusektoris vähemalt kolm aastat ja mille põhikirja või asutamisosuse või seltsingulepingu kohaselt kohustuvad selle asutanud või loonud hankijad selles osalema vähemalt sama perioodi jooksul;
- 5) lepingu sõlmimisel või ideekonkursi korraldamisel võrgustikusektori tegevuse võimaldamiseks, kui see tegevus on käesoleva seaduse §-s 154 sätestatud tingimustel otseselt ja vaba juurdepääsuga konkurentsile avatud.

(2) Juriidiline isik, mille on asutanud, ja seltsing, mille on loonud üksnes hankijad eesmärgiga tegutseda võrgustikusektoris, ei ole kohustatud järgima käesolevas seaduses sätestatud korda lepingu sõlmimisel:

- 1) selle asutanud või selles osaleva hankijaga, kui juriidiline isik on asutatud või seltsing on loodud eesmärgiga tegutseda võrgustikusektoris vähemalt kolm aastat ja põhikirja, asutamisosuse või seltsingulepingu kohaselt kohustuvad selle asutanud või loonud võrgustikusektori hankijad selles osalema vähemalt sama perioodi jooksul;
- 2) selle asutanud või selles osaleva hankijaga seotud ettevõtjaga.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 ja lõike 2 punktis 2 nimetatud erandit võib kohaldada:

- 1) asjade hankelepingu sõlmimisel tingimusel, et vähemalt 80 protsenti seotud ettevõtja eelneva kolme aasta asjade tarnimise keskmisest käibest on saadud asjade tarnimisest käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 või lõike 2 punktis 2 nimetatud hankijatele või nendega seotud ettevõtjatele;
- 2) teenuste hankelepingu sõlmimisel tingimusel, et vähemalt 80 protsenti seotud ettevõtja eelneva kolme aasta teenuste osutamise keskmisest käibest on saadud teenuste osutamisest käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 või lõike 2 punktis 2 nimetatud hankijatele või nendega seotud ettevõtjatele;
- 3) ehitustööde hankelepingu sõlmimisel tingimusel, et vähemalt 80 protsenti seotud ettevõtja eelneva kolme aasta ehitustööde tegemise keskmisest käibest on saadud ehitustööde tegemisest käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 või lõike 2 punktis 2 nimetatud hankijatele või nendega seotud ettevõtjatele.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõike 3 kohaldamisel ei ole seotud ettevõtja eelneva kolme aasta käivet ettevõtja asutamise või tegevuse alustamise aja tõttu võimalik näidata, võib ettevõtja muude vahenditega, eelkõige majandustegevuse prognooside abil, tõendada, et tema lõikes 3 nimetatud viisil seni tekkinud käive on usaldusväärne. Kui sarnaseid teenuseid osutab, sarnaseid asju tarnib või sarnaseid ehitustöid teeb mitu hankijaga seotud ettevõtjat, arvutatakse lõikes 3 nimetatud protsendimäär, võttes arvesse nende seotud ettevõtjate lõikes 3 nimetatud viisil tekkinud kogukäivet.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud erandi rakendamise korral teavitab hankija kõikidest asjade või tegevuste kategooriatest, mida ta peab nimetatud erandiga kaetud olevaks, kirjalikult Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjoni viimase nõudmisel.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud erandi rakendamise korral ja lepingute sõlmimisel muul kui võrgustikusektori tegevustele suunatud eesmärgil teavitab hankija kõikidest sellistest tegevustest, mida ta peab nimetatud erandi või eesmärgiga kaetud olevaks, kirjalikult Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjoni viimase nõudmisel.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3–5 ja lõikes 2 nimetatud erandite rakendamise korral peab hankija esitama kirjalikult Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjonile viimase nõudmisel vastavate ettevõtjate nimed, sõlmitavate lepingute olemuse kirjelduse ja maksumuse ning Euroopa Komisjoni poolt vajalikuks peetava tõenduse hankijate ja nendega seotud ettevõtjate vaheliste suhete vastavuse kohta käesolevas paragrahvis sätestatule.

(8) Seotud ettevõtja käesoleva peatüki tähenduses on ettevõtja, kelle aastaaruanne konsolideeritakse hankija aastaaruandega, või ettevõtja, kelle üle hankijal on otseselt või kaudselt valitsev mõju käesoleva seaduse § 5

lõike 3 punktis 3 nimetatud viisil või kellel on valitsev mõju hankija üle või kes on koos hankijaga sama isiku valitseva mõju all.

(9) Gaasi või soojusenergiaga seotud valdkondades käesoleva seaduse § 146 lõike 1 tähenduses tegutsev hankija, elektrienergiaga seotud valdkondades § 147 lõike 1 tähenduses tegutsev hankija ning nafta, gaasi, kivisöe ja teiste tahkekütuste leiukohtade uurimise või neis kaevandamisega seotud valdkondades § 152 tähenduses tegutsev hankija ei ole kohustatud käesolevas peatükis sätestatud korda järgima lepingu sõlmimisel energia või energia tootmiseks vajaliku kütuse ostmiseks.

(10) Veega seotud valdkondades käesoleva seaduse § 148 lõike 1 tähenduses tegutsev hankija ei ole kohustatud järgima vee ostmisel käesolevas peatükis sätestatud korda.

§ 154. Tegevuse otsesele konkurentsile avatuks määramine

(1) Hankija ei ole kohustatud rakendama käesolevas peatükis sätestatud korda, kui vastav võrgustikusektori tegevus on hankelepingu täitmise kohas piiramatul juurdepääsuga turul otseselt konkurentsile avatud ja Euroopa Komisjon on võtnud vastu sellekohase otsuse.

(2) Tegevuse otsesele konkurentsile avatus määratakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL artiklis 35 sätestatud korras.

2. jagu

Hankemenetluse erisused hankelepingute sõlmimisel ja täitmisel

1. jaotis

Hankemenetluse erisused

§ 155. Väljakuulutatavad hankemenetlused

Hankijal on õigus hankelepingu sõlmimisel käesolevas peatükis sätestatud korras omal valikul korraldada hankemenetlus avatud, piiratud või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetlusena, võistleva dialoogina või innovatsioonipartnerlusena.

§ 156. Väljakuulutamisetähtaegide läbirääkimistega hankemenetlus

(1) Hankijal on õigus korraldada hankemenetlus väljakuulutamisetähtaegide läbirääkimistega hankemenetlusena, kui:

- 1) väljakuulutatava hankemenetluse käigus ei esitatud ühtegi pakkumust ega hankemenetluses osalemise taotlust või kõik esitatud pakkumused või taotlused olid mittevastavad ja riigihanke esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta;

- 2) hankeleping sõlmitakse üksnes teadusuuringute, katsete, õppe- või arendustegevuse eesmärgil, kuid mitte tulu saamiseks ega teadus- või arendustegevusega seotud kulude katmiseks, ning tingimusel, et see ei piira edaspidiste lepingute sõlmimist nimetatud eesmärkidel väljakuulutatava hankemenetluse korras;

- 3) hankelepingu saab sõlmida ainult ühe pakkujaga tehnilistel või ainuõiguste, sealhulgas intellektuaalomandi õiguste kaitsega seotud põhjustel ja konkurentsi puudumine ei tulene riigihankes esitatud tingimuste kunstlikust kitsendamisest või kunstilisest põhjustest, näiteks unikaalse kunstiteose või kunstilise esituse loomisest või omandamisest;

- 4) hankelepingu kiire sõlmimine on vajalik hankija jaoks ettenägematute sündmuste tagajärjel tekkinud äärmise vajaduse tõttu, mis ei võimalda kinni pidada käesoleva seaduse §-s 93, 94 või 158 sätestatud tähtaegadest;

- 5) asju ostetakse samalt pakkujalt varem ostetud asjade osaliseks asendamiseks või täiendamiseks ja pakkuja vahetumise tõttu tuleks osta teistsuguste tehniliste omadustega asju, mis ei oleks olemasolevate asjadega tehniliselt kokkusobivad või mille käitamine ja hooldamine tooks kaasa ülemääraseid tehnilisi probleeme;

- 6) tellitakse uusi teenuseid või ehitustöid, mis seisnevad samalt pakkujalt väljakuulutatava hankemenetluse tulemusel sõlmitud hankelepingu alusel tellitud ja esialgsele projektile vastavate teenuste või ehitustööde kordamises, kusjuures esialgses hanketeates on teavitatud sellise hankelepingu sõlmimise võimalusest ja esialgse hankelepingu eeldatava maksumuse hulka on arvestatud ka järgnevate teenuste või ehitustööde kogumaksumus;

- 7) asju ostetakse kaubabörsil;

- 8) asju ostetakse väga lühikese aja jooksul pakutud eriti soodsat võimalust ära kasutades tavalisest turuhinnast oluliselt madalama hinnaga;

- 9) asju või teenuseid ostetakse eriti soodsatel tingimustel isikult, kelle suhtes on algatatud likvideerimismenetlus, või pankrotihaldurilt võlausaldajatega sõlmitud kokkuleppe alusel;

- 10) hankeleping sõlmitakse ideekonkursi võitjaga või ühega võitjatest ja selline tingimus oli sätestatud ideekonkursi kutses, kusjuures kui hankeleping sõlmitakse ühega ideekonkursi võitjatest, peetakse läbirääkimisi kõigi võitjatega.

(2) Mittevastavaks pakkumuseks käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1 tähenduses peetakse pakkumust, mis ei vasta oluliselt muutmata kujul hanke alusdokumentides esitatud nõuetele ega hankija vajadustele. Mittevastavaks taotluseks peetakse taotlust, mille on esitanud taotleja, kes kuulub või võib kuuluda

kõrvaldamisele käesoleva seaduse § 95 lõike 1 punkti 1, 2, 4 või 5 või lõike 4 kohaselt või kes ei vasta kvalifitseerimise tingimustele.

§ 157. Hankemenetluse alustamise ja hankelepingu sõlmimise teate esitamise erisused võrgustikusektoris

(1) Väljakuulutatava hankemenetluse alustamiseks esitab hankija registrile ühe järgmistest teadetest:

- 1) perioodiline eelteade;
- 2) kvalifitseerimissüsteemi teade;
- 3) hanketeade.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud viisil võib hankija alustada hankemenetlust, kui ta korraldab hankemenetluse piiratud või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetlusena.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud viisil võib hankija alustada hankemenetlust, kui ta korraldab hankemenetluse piiratud või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetlusena, võistleva dialoogina või innovatsioonipartnerlusena.

(4) Teadus- ja arendusteenuste hankelepingute kohta esitatavas hankelepingu sõlmimise teates võib osutatavate teenuste olemust ja kogust hõlmav teave piirduda:

- 1) märkega „teadus- ja arendustegevused”, kui hankeleping sõlmiti väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse tulemusena;
- 2) hanketeates või perioodilises eelteates nimetatud teabega.

(5) Kui hankija on hankemenetlust alustanud perioodilise eelteatega, märgib ta selle perioodilise eelteatega hõlmatud viimase hankelepingu kohta esitatavas hankelepingu sõlmimise teates, et ei sõlmi selle perioodilise eelteatega hõlmatud ajavahemikul täiendavaid hankelepinguid.

§ 158. Pakkumuste ja hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtajad

(1) Avatud hankemenetluse korral kohaldab hankija pakkumuste esitamise tähtaja määramisel perioodilise eelteate esitamise korral käesoleva seaduse § 75 lõikes 2 ja § 93 lõike 2 punktis 1 sätestatud eelteate kohta sätestatud.

(2) Piiratud ja konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse korral ei või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtaeg olla lühem kui 30 päeva hanketeate registrile esitamisest arvates või käesoleva seaduse § 159 lõikes 5 nimetatud ettepaneku tegemisest arvates, kui hankemenetlust alustati perioodilise eelteatega. Erandjuhtudel, kui lühema tähtaja kohaldamine on vajalik ettenägematute sündmuste tõttu, võib seda tähtaega lühendada 15 päevani.

(3) Innovatsioonipartnerluse või võistleva dialoogi korral ei või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtaeg olla lühem kui 30 päeva hanketeate registrile esitamisest arvates. Erandjuhtudel, kui lühema tähtaja kohaldamine on vajalik ettenägematute sündmuste tõttu, võib seda tähtaega lühendada 15 päevani.

(4) Piiratud ja konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse korral võib pakkumuste esitamise tähtaja määrata hankija ja hankija valitud taotlejate kokkuleppel tingimusel, et kõigil valitud taotlejatel on pakkumuse esitamiseks võrdselt aega. Kui kokkulepet ei saavutata, määrab hankija pakkumuste esitamiseks tähtaja, mis ei või olla lühem kui kümme päeva pakkumuse esitamise ettepaneku tegemisest arvates.

§ 159. Perioodiline eelteade

(1) Hankija võib kavandatavast hankemenetlusest teavitamiseks esitada registrile või avaldada hankijaprofiilis perioodilise eelteate. Kui hankija avaldab eelteate hankijaprofiilis, esitab ta registrile sellekohase hankijaprofiili teate enne eelteate avaldamist.

(2) Hankija esitab perioodilise eelteate:

- 1) registrile või avaldab selle hankijaprofiilis, kui ta soovib kohaldada käesoleva seaduse § 93 lõike 2 punktis 1 sätestatud lühendatud pakkumuste esitamise tähtaega, või
- 2) registrile, kui ta soovib alustada piiratud või konkurentsipõhist läbirääkimistega hankemenetlust perioodilise eelteatega.

(3) Perioodiline eelteade võib sisaldada teavet järgmise 12 kuu jooksul eelteate avaldamisest arvates alustatavate hankemenetluste kohta.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul esitab hankija registrile või avaldab hankijaprofiilis eelteate 35 päeva kuni 12 kuud enne hanketeate esitamise või lõikes 5 nimetatud ettepaneku tegemise kuupäeva.

(5) Kui hankemenetluse alustamisest on teavitatud perioodilise eelteatega, saadab hankija enne nende taotlejate valimist, kellele ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku, täiendavalt kõigile riigihanke suhtes huvi ilmutanud ettevõtjatele ettepaneku esitada hankemenetluses osalemise taotlus.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud ettepanek taotluse esitamiseks peab sisaldama kogu teavet, mis on vajalik taotluse esitamiseks, kui see ei ole esitatud perioodilises eelteates, ja pakkumuste hindamise kriteeriume ning nende suhtelist osakaalu, kui neid ei ole näidatud riigihanke alusdokumentides.

(7) Taotlus esitatakse koos taotleja kvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega vastavalt riigihanke alusdokumentides nõutule.

(8) Hankelepingute sõlmimisel võrgustikega seotud valdkondades ei kohaldata käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud eelteate regulatsiooni, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti.

§ 160. Tehnilise kirjelduse esitamine regulaarsete hankelepingute korral

Hankija teeb huvitatud ettevõtja taotluse alusel talle käesolevas seaduses sätestatud korras kättesaadavaks hankelepingu eseme tehnilise kirjelduse, mille alusel on hankija regulaarselt hankelepinguid sõlminud või mille alusel ta kavatab sõlmida hankelepinguid käesoleva seaduse § 159 kohase perioodilise eelteatega alustatud hankemenetluse tulemusena. Kui selline tehniline kirjeldus põhineb avalikult kättesaadavatel materjalidel, piisab vastava viite edastamisest.

§ 161. Pakkujate ja taotlejate kõrvaldamine ning kvalifitseerimine

(1) Pakkujate või taotlejate kõrvaldamiseks ja kvalifitseerimiseks võib võrgustikusektori hankija, kes ei ole avaliku sektori hankija, kehtestada tingimused, mis peavad olema objektiivsed ja mille sisu peab olema kõigile huvitatud isikutele kättesaadav ning mis võivad hõlmata käesoleva seaduse §-des 95–106 sätestatud aluseid, mida kohaldatakse nendes paragrahvides sätestatud korras.

(2) Võrgustikusektori hankija, kes on avaliku sektori hankija, kohaldab pakkujate ja taotlejate kõrvaldamisel käesoleva seaduse §-des 95–97 sätestatud korda ja kehtestab pakkujate või taotlejate kvalifitseerimiseks tingimused §-des 98–106 sätestatud alustel ja korras.

(3) Pakkujate või taotlejate võib tõendada oma vastavust majanduslikule ja finantsseisundile ning tehnilisele ja kutsealasele pädevusele esitatud nõuetele teiste isikute vahendite alusel käesoleva seaduse §-s 103 sätestatud tingimustel ja korras. Teiste isikute näitajatele tuginemisel kvalifitseerimissüsteemi korral tõendab taotleja hankijale, et teiste isikute vahendid on talle kättesaadavad kogu kvalifitseerimissüsteemi kehtivusaja jooksul.

(4) Pakkujate või taotlejate kvalifitseerimisel või taotlejate valimisel piiratud ja konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse ning võistleva dialoogi ja innovatsioonipartnerluse korral ei või hankija:

- 1) kehtestada mõnele pakkujale või taotlejale teistega võrreldes täiendavaid halduslikke, tehnilisi või finantstingimusi;
- 2) nõuda katsete korraldamist või tõendeid, mis dubleeriksid juba olemasolevaid tõendeid.

(5) Hankija võib piirata piiratud või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse, võistleva dialoogi või innovatsioonipartnerluse korral nende taotlejate arvu, kellele ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku, sätestades riigihanke alusdokumentides objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid nende taotlejate väljalimiseks. Ettepaneku saavate taotlejate arv peab olema piisav konkurentsi tagamiseks.

§ 162. Pakkumuse tagasilükkamine

(1) Hankija võib asjade hankelepingu sõlmimiseks esitatud pakkumuse tagasi lükata, kui üle 50 protsendi pakkumuse kogumaksumusest moodustavad asjad, mille päritolu kolmandatest riikidest on kindlaks määratud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1–101). Hankija ei lükka pakkumust tagasi, kui Euroopa Liit on asjaomase kolmanda riigiga sõlminud kokkuleppe, mis tagab Euroopa Liidu liikmesriikide ettevõtjatele võrreldava ja tõhusa juurdepääsu kolmandate riikide turgudele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses käsitatakse asjana ka telekommunikatsioonivõrgu seadmetes kasutatavat tarkvara.

(3) Kui hankija ei lükka käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel pakkumust tagasi, eelistab ta juhul, kui kaks või enam pakkumust on pakkumuste hindamise kriteeriumide põhjal võrdsed, seda pakkumust, mis ei vasta lõikes 1 nimetatud tunnustele, välja arvatud juhul, kui eelistamine sunnib hankijat sõlmima hankelepingut niisuguste seadmete soetamiseks, mis ei oleks olemasolevate seadmetega tehniliselt kokkusobivad või mille käitamine ja hooldamine tooks kaasa ülemääraseid tehnilisi probleeme või ebaproportsionaalselt suuri kulusid.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 tähenduses peetakse võrdseks ka sellise pakkumuse hinda, mis ei ole võrreldava pakkumuse hinnast üle kolme protsendi suurem.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikeid 1–4 ei kohaldata, kui Euroopa Nõukogu on teinud otsuse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL kohaldamise kohta kolmandas riigis.

2. jaotis Kvalifitseerimissüsteem

§ 163. Kvalifitseerimissüsteemi teade

(1) Kui hankija soovib luua käesoleva seaduse §-s 164 sätestatud kvalifitseerimissüsteemi, esitab ta registrile kvalifitseerimissüsteemi teate, milles nimetatakse muu hulgas kvalifitseerimissüsteemi kehtivusaeg, kvalifitseerimissüsteemi loomise eesmärk ja kvalifitseerimissüsteemiga liitumise tingimused või viidatakse vastavatele dokumentidele.

(2) Kui hankija soovib muuta kvalifitseerimissüsteemi kehtivusaega, esitab ta registrile:

- 1) kvalifitseerimissüsteemi teate, kui kehtivusaega muudetakse ilma süsteemi kehtivust lõpetamata;
- 2) hankelepingu sõlmimise teate, kui süsteemi kehtivus lõpetatakse enne tähtaega.

§ 164. Kvalifitseerimissüsteem

(1) Taotlejate kvalifitseerimiseks võib hankija luua käesolevas jaos sätestatud korras kvalifitseerimissüsteemi.

(2) Huvitatud ettevõtja võib taotleda enda kvalifitseerimist ja kvalifitseerimissüsteemiga liitumist igal ajal.

(3) Kvalifitseerimine kvalifitseerimissüsteemi alusel võib olla mitmeetapiline.

(4) Kvalifitseerimissüsteem peab põhinema objektiivsetel tingimustel ja vastama muu hulgas käesoleva seaduse §-s 161 sätestatule.

(5) Hankija peab kvalifitseerimissüsteemiga liitunud taotlejate nimekirja, mis võib olla jagatud kategooriatesse vastavalt hankelepingu liikidele, mille puhul toimub kvalifitseerimine kehtestatud kvalifitseerimissüsteemi alusel.

(6) Huvitatud ettevõtja nõudmisel teavitab hankija teda käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud tingimustest.

(7) Kui hankija leiab, et mõne teise hankija kvalifitseerimissüsteem vastab selle aluseks olevatest tingimustest tulenevalt tema vajadustele, teatab ta kvalifitseerimissüsteemiga liitumist taotlenud ettevõtjatele selle hankija nime ja andmed vastava kvalifitseerimissüsteemi kohta.

(8) Kui hankija teavitab hankemenetluse alustamisest kvalifitseerimissüsteemi teatega, valib ta kvalifitseerimissüsteemi reeglite alusel kvalifitseeritud ja sellega liidetud taotlejate hulgast objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel taotlejad, kellele teha pakkumuse esitamise ettepanek.

(9) Hankija teavitab pakkumuse esitamise ettepanekus elektroonilise oksjoni korraldamisest ja märgib, kas ta aktsepteerib või nõuab pakkumuste esitamist elektroonilise kataloogi kujul.

(10) Kui hankija kasutab kvalifitseerimissüsteemi, esitab ta iga kvalifitseerimissüsteemi alusel sõlmitud hankelepingu kohta registrile hankelepingu sõlmimise teate käesoleva seaduse §-s 83 sätestatud korras. Hankemenetlus lõpeb kvalifitseerimissüsteemi kehtivusaja lõppemisega.

§ 165. Taotlejate teavitamine kvalifitseerimissüsteemi korral

(1) Hankija teavitab kvalifitseerimise tingimuste uuendamisest kõiki kvalifitseerimissüsteemiga liitunud taotlejaid ja liitumist taotlenud huvitatud isikuid.

(2) Hankija, kes on loonud kvalifitseerimissüsteemi, teavitab kvalifitseerimissüsteemiga liitumise taotluse esitanud taotlejat tema kvalifitseerimise ja kvalifitseerimissüsteemiga liitmise või kvalifitseerimata jätmise otsusest nelja kuu jooksul taotluse esitamisest arvates. Kui otsuse tegemine võtab aega rohkem kui neli kuud, teatab hankija taotlejale nelja kuu jooksul taotluse esitamisest arvates pikema otsustusaja põhjused ja taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise tähtaja, mis ei või olla pikem kui kuus kuud taotluse esitamisest arvates.

(3) Hankija teavitab kvalifitseerimissüsteemiga liitumise taotluse esitanud taotlejat, tema kvalifitseerimise ja kvalifitseerimissüsteemiga liitmise või kvalifitseerimata jätmise otsusest 15 päeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

(4) Hankija teavitab kvalifitseerimissüsteemiga liidetud taotlejat otsusest lugeda tema kvalifitseerimine lõppenuks vähemalt 15 päeva ette koos lõpetamise põhjendusega, välja arvatud juhul, kui kvalifitseerimise lõppemise põhjuseks on kvalifitseerimissüsteemi kehtivusaja lõppemine.

3. jagu

Sotsiaal- ja eriteenused

§ 166. Sotsiaal- ja eriteenuste hankelepingute sõlmimise erisused võrgustikusektoris

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL XIV lisas nimetatud sotsiaal- ja eriteenuste hankelepingute sõlmimisel kohaldab hankija käesoleva seaduse §-s 126 sätestatud, kui käesolevas paragrahvis ei ole sätestatud teisiti.

(2) Hankija võib sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluses osalemise reserveerida, arvestades käesoleva seaduse §-s 127 sätestatud teenuste hankelepingu sõlmimise tingimusi ja korda.

(3) Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlus, välja arvatud käesoleva seaduse § 126 lõikes 6 sätestatud juhul, algab järgmise teate avaldamisega registris:

- 1) hanketeade;
- 2) perioodiline eelteade või
- 3) kvalifitseerimissüsteemi teade.

(4) Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse alustamisel käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 2 nimetatud teate alusel esitavad ettevõtjad hankijale hankija määratud tähtaja jooksul ja vormis huvi kinnitamise teate. Hankelepingute sõlmimiseks perioodilise eelteatega hõlmatud ajavahemikul esitab hankija kõikidele tähtjaks huvi kinnitamise teate esitanud ettevõtjatele üheaegselt pakkumuse esitamise ettepaneku.

(5) Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse alustamisel käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 3 nimetatud teate alusel kohaldab hankija käesoleva seaduse §-des 164 ja 165 sätestatud.

4. jagu Raamlepingud võrgustikusektoris

§ 167. Raamlepingute erisused võrgustikusektoris

(1) Raamlepingu võib sõlmida tähtajaga kuni kaheksa aastat, välja arvatud juhul, kui pikem tähtaeg on põhjendatud eeskätt raamlepingu esemest tulenevalt.

(2) Raamlepingutele ei kohaldata käesoleva seaduse §-s 31 sätestatud.

6. peatükk Hankemenetlus kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas

1. jagu Peatüki kohaldamine

§ 168. Sätete kohaldamine

Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna hankemenetluse korraldamisel kohaldatakse käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti.

§ 169. Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihanked

(1) Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihangeteks käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) sellise kaitseotstarbelise asja ostmine, mis on projekteeritud või kohandatud sõjaliseks otstarbeks ning mis hõlmab laskemoona, lõhkeainet, relvastust, inseneri-, side- ja seirevarustust, riide- ja erivarustust, maismaa-, mere- ja õhusõidukeid, nendega seotud remondi- ja hooldusvahendeid ja muid sõjalistel eesmärkidel kasutatavaid materjale, sealhulgas selle mis tahes osa, koostisosa ja alamkoost või üks neist;
- 2) sellise julgeolekuotstarbelise asja ostmine, mis on seotud riigisaladusega või salastatud välisteabega, sealhulgas selle mis tahes osa, koostisosa ja alamkoost või üks neist;
- 3) käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatud asjadega otseselt seotud ja nende elutsükli etappide jaoks vajalike asjade ostmine ning teenuste või ehitustööde tellimine;
- 4) sõjalise otstarbega teenuste ja ehitustööde tellimine ning julgeolekuotstarbeliste teenuste ja ehitustööde tellimine.

(2) Käesolevas peatükis sätestatud korda rakendatakse sellise hankelepingu sõlmimisel, mille esemeks on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjade ostmine ning teenuste ja ehitustööde tellimine koos muu käesoleva seaduse reguleerimisalasse kuuluva riigihankega, kui ühe hankelepingu sõlmimine on objektiivselt põhjendatud.

§ 170. Seaduse rakendusala erisused kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihangetes

- (1) Hankija ei ole kohustatud käesolevas seaduses sätestatud korda rakendama, kui:
- 1) leping sõlmitakse ühe või mitme Euroopa Liidu liikmesriigi ja ühe või mitme kolmanda riigi vahel sõlmitud rahvusvahelisest kokkuleppest tuleneva erimenetluse alusel;
  - 2) leping on seotud luure- või vastuluuretegevusega, sealhulgas julgeolekuasutuse või kaitseväge luuretegevusega;
  - 3) käesoleva seaduse kohaldamine kohustaks hankijat andma teavet, mida ta peab riigi oluliste julgeolekuhuvide vastaseks;
  - 4) leping sõlmitakse sellise uurimis- ja arendustegevusel põhineva koostööprogrammi raames, kus osalevad vähemalt kaks Euroopa Liidu liikmesriiki uue toote väljatöötamiseks ja vajaduse korral selle toote elutsükli hilisemate etappide jaoks;
  - 5) mõnes välisriigis, välja arvatud Euroopa Liidu liikmesriigis sõlmitakse leping, mis puudutab mittesõjaliste asjade ostmist või teenuste või ehitustööde tellimist logistilisel otstarbel ja mida täidetakse, kui väed paigutatakse väljapoole Euroopa Liidu territooriumi, ning mis tuleb operatiivvajaduste tõttu sõlmida operatsioonide piirkonnas asuva ettevõtjaga;
  - 6) riik hankijana sõlmib lepingu teise riigiga, kellelt ostetakse või tellitakse käesoleva seaduse § 169 lõikes 1 nimetatud asju või teenuseid;
  - 7) tellitakse finantsteenust, välja arvatud kindlustusteenust.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud koostööprogrammis osalev hankija teatab Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjonile teadus- ja arendustegevuse kulude osa programmi üldmaksumusest, kulude jagamise kokkuleppest ja ostude kavandatavast osast hankija kohta, kui need on olemas.

§ 171. Lihtsustatud korras tellitavad teenused

- (1) Hankija ei ole kohustatud korraldama käesolevas seaduses sätestatud korras hankemenetlust selliste teenuste hankelepingu sõlmimisel, mille eeldatavast maksumusest rohkem kui 50 protsenti moodustavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/81/EL II lisas nimetatud teenused.
- (2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihanke piirmääraga või ületab seda, on hankija kohustatud:
- 1) teatama registri veebilehe kaudu hankelepingu sõlmimise soovist;
  - 2) järgima käesoleva seaduse §-s 176 sätestatud tehnilise kirjelduse koostamise reegleid;
  - 3) esitama pärast hankelepingu sõlmimist käesoleva seaduse §-s 83 sätestatud korras hankelepingu sõlmimise teate.
- (3) Sõltumata käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatust, on hankija kohustatud korraldama hankemenetluse, kui lõikes 1 nimetatud teenuste kõrval on sama hankelepingu esemeks olevate asjade ja teenuste eeldatav maksumus kokku või ehitustööde eeldatav maksumus võrdne kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihanke piirmääraga või ületab seda.

2. jagu

Hankemenetluse erisused

§ 172. Piiratud hankemenetlus, konkurentsipõhine läbirääkimistega hankemenetlus ja võistlev dialoog

- (1) Hankija on kohustatud hankelepingu sõlmimisel käesolevas peatükis sätestatud korras omal valikul korraldama hankemenetluse piiratud või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetlusena, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.
- (2) Hankijal on õigus korraldada hankemenetlus võistleva dialoogina, kui tal pole piiratud või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse tulemusena ebamõistlike kulutuste või tehniliste probleemideta võimalik hankelepingut sõlmida ja kui hankija pole objektiivselt võimeline koostama tehnilist kirjeldust käesoleva seaduse §-des 87–89 ja 176 sätestatu kohaselt või kui ta ei suuda objektiivselt piisava täpsusega kindlaks määrata hankega seotud õiguslikke või rahalisi asjaolusid.
- (3) Kui piiratud hankemenetluse, konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse või võistleva dialoogi puhul on kvalifitseeritud taotlejate arv väiksem kui hanketeates nimetatud taotlejate arvuline alammäär ja hankija arvates ei ole see konkurentsi tagamiseks piisav, võib hankija peatada hankemenetluse ja esialgse hanketeate uuesti avaldada, määrates uue tähtaja taotluste esitamiseks.
- (4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul teeb hankija pärast taotluste esitamist ettepaneku esitada pakkumus või ettepaneku alustada dialoogi mõlema hanketeate alusel kvalifitseeritud taotlejatele.

§ 173. Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus

(1) Lisaks käesoleva seaduse § 49 lõike 1 punktides 1 ja 2 sätestatule on hankijal õigus korraldada hankemenetlus väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, kui:

1) konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse või võistleva dialoogi käigus ei esitatud ühtegi pakkumust ega taotlust või kõik esitatud pakkumused olid mittevastavad või kõik taotlused esitati taotlejate poolt, kes kuuluvad või võivad kuuluda kõrvaldamisele käesoleva seaduse § 95 lõike 1 punkti 1, 4 või 5 või lõike 4 alusel või kes ei vastanud kvalifitseerimise tingimustele, ja riigihanke esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta;

2) hankeleping on seotud välisriigis tegutsevate või tegutsema asuvate kaitseväe, politsei või piirivalve üksuste õhu- või meretranspordi teenustega, mida hankija peab tellima ettevõtjatelt, kelle pakkumuse jõusoleku lühike tähtaeg ei võimalda kinni pidada käesoleva seaduse §-s 93, 94 või 174 sätestatud tähtaegadest;

3) hankelepingu kiire sõlmimine on vajalik hankijast sõltumatute ettenägematute sündmuste tagajärjel tekkinud äärmise vajaduse tõttu, mis ei võimalda kinni pidada käesoleva seaduse §-s 93, 94 või 174 sätestatud tähtaegadest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud alusel võib hankemenetluse väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena korraldada eeldusel, et hankemenetlusse kaasatakse pakkujad ja taotlejad, kelle suhtes puuduvad käesolevas seaduses sätestatud hankemenetlusest kõrvaldamise alused, kes vastavad kehtestatud kvalifitseerimise tingimustele ning kes esitasid algses hankemenetluses vorminõuetele vastava pakkumuse.

(3) Asjade või teenuste hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva seaduse § 49 lõike 3 punktis 1 ja käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustele korraldada hankemenetlus väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, kui tellitakse uurimis- ja arendusteenust.

(4) Asjade hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustele korraldada hankemenetlus väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena käesoleva seaduse § 49 lõike 3 punktis 3 ja lõikes 4 sätestatud alustel, samuti juhul, kui asju ostetakse samalt pakkujalt varem ostetud asjade osaliseks asendamiseks või täiendamiseks ja pakkuja vahetumise tõttu tuleks osta teistsuguste tehniliste omadustega asju, mis ei oleks olemasolevate asjadega tehniliselt kokkusobivad või mille käitamine ja hooldamine tooks kaasa ülemääraseid tehnilisi probleeme, kusjuures sellise täiendava hankelepingu kestus ei või ületada viit aastat.

(5) Teenuste või ehitustööde hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustele korraldada hankemenetlus väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, kui tellitakse:

1) samalt pakkujalt esialgses projektis või hankelepingus mittedisainitud, kuid esialgses hankelepingus kirjeldatud teenuste osutamiseks või ehitustöödeks ettenägematute asjaolude tõttu vajalikuks osutunud täiendavaid teenuseid või ehitustöid kuni 50 protsendi ulatuses esialgse hankelepingu maksumusest, kusjuures täiendavaid teenuseid või ehitustöid ei saa tehniliselt või majanduslikult esialgse hankelepingu esimest eraldada ilma hankijale suuri kulutusi põhjustamata või täiendavad teenused või ehitustööd on esialgse hankelepingu täitmiseks vältimatult vajalikud;

2) uusi teenuseid või ehitustöid, mis seisnevad samalt pakkujalt kuni viis aastat varem piiratud või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse tulemusel sõlmitud hankelepingu alusel tellitud ja esialgse projektiga kooskõlas olevate teenuste või ehitustööde kordamises.

§ 174. Pakkumuste ja taotluste esitamise tähtajad piiratud ning konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses ja võistlevas dialoogis

(1) Piiratud ja konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses ja võistlevas dialoogis ei või pakkumuste esitamise tähtaeg olla lühem kui:

1) 15 päeva pakkumuse esitamise ettepaneku tegemisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast;

2) 35 päeva pakkumuse esitamise ettepaneku tegemisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda ja kogu hankemenetluse teabevahetus toimub elektrooniliselt;

3) 40 päeva pakkumuse esitamise ettepaneku tegemisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda ja kogu hankemenetluse teabevahetus ei toimu elektrooniliselt.

(2) Hankija võib käesoleva seaduse § 94 lõike 1 punktis 1 ja käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaegu lühendada kuni kümne päevani, kui hankijal ei ole võimalik pakkumuste esitamise miinimumtähtaegadest kinni pidada riigihanke alusdokumentides põhjendatud objektiivsete ja kiireloomuliste asjaolude tõttu.

(3) Hankija võib käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud tähtaegu lühendada kuni 22 päevani, kui hankija on esitanud eelteate käesoleva seaduse § 75 lõikes 3 sätestatud korras ja eelteade sisaldab selle esitamise ajal kättesaadavat hanketeates nõutavat kohustuslikku teavet.

§ 175. Riigihanke alusdokumendid

(1) Hankija võib riigihanke alusdokumentides kehtestada pakkujale või taotlejale nõudeid, sealhulgas pakkuja või taotleja riigisadaluse töötlemise loa või tema töötaja riigisadalusele juurdepääsu loa või salastatud välisteabe juurdepääsu sertifikaadi olemasolu kohta, mille eesmärk on kaitsta riigisadalust või salastatud välisteavet, mida

pakkujale või taotlejale hankemenetluse jooksul edastatakse. Hankija võib nõuda pakkujalt või taotlejalt ka selle tagamist, et tema allhankijad selliseid nõudeid järgivad.

(2) Hankija võib riigihanke alusdokumentides nõuda pakkujalt tarnekindluse nõuetele vastavuse kontrollimiseks pakkumuses järgmistest andmetest ja dokumentidest ühe või mitme esitamist:

1) tõendid või dokumendid, mis näitavad hankijale vastuvõetaval viisil, et pakkuja või taotleja on suuteline täitma hankelepinguga seotud asjade ekspordi-, veo- ja transiidikohustusi, sealhulgas asjaomaselt Euroopa Liidu liikmesriigilt või liikmesriikidelt saadud lisadokumendid;

2) viide hankija suhtes kehtivale mis tahes piirangule, mis tuleneb ekspordikontrolli korrast või julgeolekumeetmetest;

3) tõendid või dokumendid, mis näitavad, et pakkuja või taotleja tarneahela korraldus ja asukoht võimaldavad tal täita riigihanke alusdokumentides sätestatud tarnekindlusnõudeid, ning kinnitus, et võimalikud muutused tarneahelas hankelepingu täitmise jooksul ei takista teda neid nõudeid täitmast;

4) pakkuja või taotleja kinnitus selle kohta, et ta on valmis rahuldama hankija võimalikke lisavajadusi hädaolukorras, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal või sarnases olukorras teises Euroopa Liidu liikmesriigis või kolmandas riigis;

5) pakkuja või taotleja asukohariigi pädeva asutuse dokument, mis käsitleb hädaolukorras, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal või sarnases olukorras teises Euroopa Liidu liikmesriigis või kolmandas riigis hankijal tekkida võivate suuremate vajaduste rahuldamist;

6) pakkuja või taotleja kinnitus, et ta tagab hankelepingu objektiks olevate asjade hooldamise, uuendamise või kohandamise;

7) pakkuja või taotleja kinnitus, et ta teavitab hankijat viivitamata kõikidest pakkuja või taotleja organisatsiooni struktuuris, tarneahelas või tööstusstrateegias toimunud muudatustest, mis võivad mõjutada tema kohustuste täitmist hankija ees;

8) pakkuja või taotleja kinnitus, et ta annab hankijale kokkulepitavate tingimuste kohaselt kõik varuosade, koostisosade, komplektide ja kaitsevarustuse tootmiseks vajalikud vahendid, muu hulgas joonised, litsentsid ja kasutusjuhendid, kui ta ei suuda neid enam ise pakkuda.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tarnekindluse nõueteks on nõuded, mille eesmärk on tagada piisavas koguses kaitse- ja julgeolekuotstarbeliste asjade ja teenuste usaldusväärne ja õigeaegne kohaletoimetamine või hoolduse, paranduse ja varuosade ning muu toetuse pidev kättesaadavus kõikides tingimustes.

(4) Pakkujalt või taotlejalt ei tohi nõuda Euroopa Liidu liikmesriigi kinnitust, mis piiraks kõnealuse riigi vabadust kohaldada kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste ja Euroopa Liidu õigusaktidega riigisisese ekspordi-, veo- või transiidilitsentsi kriteeriume asjaoludel, mis kehtivad litsentsi või loa andmise ajal.

§ 176. Tehniline kirjeldus

Kui vastavas valdkonnas puudub tehniline norm, võetakse hankelepingu eseme tehnilise kirjelduse koostamisel aluseks alltoodud järjekorras:

1) käesoleva seaduse § 88 lõike 2 punktides 1–6 nimetatud alus;

2) tööstuses kasutatav ja seal laialdaselt tunnustatud tsiviiltehniline kirjeldus;

3) kaitsevaldkonna standard, mille järgimine ei ole kohustuslik ja mille on heaks kiitnud kaitsevaldkonnas korduvaks või pidevaks kohaldamiseks mõeldud tehniliste kirjelduste väljatöötamisele spetsialiseerunud standardiseerimisasutus, ja sellele standardile vastavate kaitseotstarbeliste asjade kirjeldus;

4) käesoleva seaduse § 88 lõike 2 punktis 7 nimetatud alus.

§ 177. Pakkuja ja taotleja hankemenetlusest kõrvaldamine

(1) Hankija ei sõlmi hankelepingut ja kõrvaldab hankemenetlusest ettevõtja käesoleva seaduse § 95 lõike 1 punktis 1, 4 või 5 või lõikes 4 nimetatud alusel ja lõigetes 2, 3 ja 6 nimetatud tingimustel.

(2) Lisaks käesoleva seaduse § 95 lõike 4 punktides 1–3 sätestatud alustele võib hankija lõikes 5 nimetatud tingimustel jätta ettevõtjaga hankelepingu sõlmimata ja kõrvaldada hankemenetlusest ettevõtja, kes:

1) ei ole teadaolevalt piisavalt usaldusväärne, et välistada riigi julgeolekule avalduvaid ohte või kelle suhtes või kelle esindaja suhtes on tõendatud raske süüline eksimus kutse- või ametialaste käitumisreeglite vastu, sealhulgas riigisaladuse või salastatud välisteabe kaitse või tarnekindluse kohustuste rikkumine varasemate hankelepingute täitmisel;

2) on esitanud valeandmeid käesolevas paragrahvis sätestatud või käesoleva seaduse §-des 98–101 ja 178 sätestatud alusel hankija kehtestatud tingimustele vastavuse kohta või jätnud need andmed või § 96 lõike 2 alusel hankija nõutud dokumendid esitamata, välja arvatud juhul, kui need andmed või dokumendid on hankijale oluliste kulutusteta andmekogus olevate avalike andmete põhjal kättesaadavad.

(3) Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna hankemenetlustes ei kohaldata käesoleva seaduse §-e 97 ja 104.

§ 178. Pakkuja ja taotleja tehniline ning kutsealane pädevus

(1) Lisaks käesoleva seaduse § 101 lõike 1 punktides 1–4 ja 7–12 ning lõigetes 3–6 sätestatule võib hankija pakkuja või taotleja tehnilise ja kutsealase pädevuse kvalifitseerimise tingimustele vastavuse kontrollimiseks nõuda hanketeates järgmiste andmete ja dokumentide esitamist:

- 1) ettevõtja käsutuses olevate töövahendite, materjali, tehnika, töötajate ja nende oskusteabe kirjeldus;
- 2) tarneallikate kirjeldus;
- 3) tarneallikate geograafilise asukoha näitamine, kui see on väljaspool Euroopa Liidu territooriumi.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud andmete ja dokumentide esitamist võib nõuda hankelepingu täitmiseks hädaolukorras, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal, sarnases olukorras teises Euroopa Liidu liikmesriigis või kolmandas riigis hankija võimalike suuremate vajaduste rahuldamiseks või hankelepingu esemeks olevate asjade hooldamise, uuendamise või kohandamise tagamiseks.

(3) Kui sõlmitav leping on seotud riigisadalusega või salastatud välisteabega, kehtestab hankija riigihanke alusdokumentides kõik vajalikud meetmed ja nõuded riigisadaluse ning salastatud välisteabe kaitsmiseks nõutaval tasemel. Selleks võib hankija nõuda, et pakkumus sisaldab muu hulgas:

- 1) pakkuja või taotleja riigisadaluse töötlemise luba või tema töötaja riigisadalusele juurdepääsu luba või salastatud välisteabe juurdepääsu sertifikaati;
- 2) pakkuja või taotleja asukohariigi pädeva ametiasutuse tõendit või pakkuja või taotleja kinnitust, et ta tagab nõuetekohaselt kogu tema käsutuses oleva või hankelepingu kehtivuse jooksul ja pärast hankelepingu lõpetamist talle teatavakssaava riigisadaluse ja salastatud välisteabe salastatuse kehtivate õigusaktide kohaselt.

(4) Hankija võib anda pakkujale või taotlejale, kellel käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud luba veel ei ole, lisaega sellise loa saamiseks, viidates sellele võimalusele ja tähtajale hanketeates.

(5) Hankija kontrollib enne hankelepingu sõlmimist vajaliku loa olemasolu, nõudes pakkuja asukohariigi pädeva ametiasutuse tõendi esitamist riigisadaluse töötlemise loa või tema töötaja riigisadalusele juurdepääsu loa või salastatud välisteabele juurdepääsu sertifikaadi olemasolu kohta hankija määratud päeva seisuga pärast pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse tegemist. Kui ilmneb, et pakkujal ei ole nimetatud päeval vajalikku luba või sertifikaati, ei sõlmi hankija selle isikuga hankelepingut ja teeb uue otsuse tema kvalifitseerimata jätmise kohta.

(6) Kui edukas pakkuja jäetakse kvalifitseerimata käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud alusel, rakendab hankija käesoleva seaduse §-s 119 sätestatud korda ja kohaldab kvalifitseerimata jäetud pakkuja suhtes nimetatud paragrahvis pakkumuse tagasivõtnud pakkuja suhtes sätestatud.

§ 179. Raamlepingu sõlmimise erisus kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihangetes

Raamlepingu võib sõlmida tähtajaga kuni seitse aastat, välja arvatud juhul, kui pikem tähtaeg on põhjendatud, eeskätt raamlepingu esemest tulenevalt.

7. peatükk

Rahandusministeeriumi ülesanded ja riigihangete register

1. jagu

Rahandusministeeriumi pädevus riigihangete valdkonnas

§ 180. Rahandusministeeriumi ülesanded riigihangete valdkonnas

Rahandusministeerium riigihangete valdkonnas:

- 1) kujundab, koordineerib ja viib ellu riigihankepoliitikat ning vastutab õigusloome eest;
- 2) nõustab käesoleva seaduse rakendamise küsimustes, sealhulgas kooskõlastab hankija taotlusel hankija hankekorra, korraldab riigihankealaseid koolitusi, annab soovituslikke juhiseid ja suuniseid ning avaldab ajakohast oskusteavet;
- 3) peab elektroonilise andmekoguna riigihangete registrit;
- 4) kogub, töötleb ja analüüsib statistilisi andmeid ning korraldab õigusaktides ettenähtud korras andme- ja teabevahetust Euroopa Liidu Väljaannete Talituse ja Euroopa Komisjoniga;
- 5) teeb riigiülest koostööd välisriikide asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega;
- 6) teeb riiklikku ja haldusjärelevalvet käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide täitmise üle ning väärtegade kohtuvälist menetlust seaduses sätestatud korras ja ulatuses;
- 7) esitab üks kord aastas Vabariigi Valitsusele ülevaate riigihankepoliitika kujundamise, nõustamis- ja koolitustegevuse, riikliku järelevalve ja riigihangete registri tegevuse kohta;
- 8) täidab muid seadustest tulenevaid ülesandeid.

2. jagu

Riigihangete register

§ 181. Riigihangete register

(1) Register on riigihangete ja toetuse saaja ostude andmete töötlemiseks asutatud andmekogu, mille eesmärk on:

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

1) tagada riigihanke ja toetuse saaja ostu teadete avaldamine ning riigihanke teadete edastamine Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele;

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

2) kajastada vaidlustusmenetluse tulemusi;

3) võimaldada riigihangete ja toetuse saaja ostude elektroonilist menetlemist;

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

4) tagada riigihangete statistika kogumine;

5) avaldada muud asjakohast riigihankealast informatsiooni.

(2) Registrisse kantakse:

1) andmed riigihanke ja toetuse saaja ostu teadete kohta;

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

2) andmed vaidlustusmenetluse tulemuste kohta;

3) andmed riigihanke ja toetuse saaja ostu menetlemise kohta;

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

4) elektroonilised dokumendid käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatud andmete kohta;

5) muud käesolevas seaduses ja toetuse saaja oste reguleerivates õigusaktides sätestatud andmed ning elektroonilised dokumendid.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(3) Hankija ja toetuse saaja vastutab tema poolt registrile esitatud andmete õigsuse eest.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmed on avalikult kättesaadavad, kui neile ei ole seaduse alusel kehtestatud juurdepääsupiirangut.

(5) Registri vastutav töötleja on Rahandusministeerium ja volitatud töötleja määratakse registri põhimääruses.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(5¹) Registris töödeldakse andmeid riigihankel ja toetuse saaja ostu menetluses osaleva ettevõtjaga seotud füüsiliste isikute kohta, sealhulgas andmeid isiku hariduse, kutsevalifikatsiooni, kogemuse, süüteo korras karistatuse, maksuvõla ja muu sellise kohta, mille esitamist on hankijal õigus riigihangete seaduse alusel või toetuse saajal toetuse saaja oste reguleerivate õigusaktide alusel nõuda.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(5²) Registris teostatud seisundit ja lepinguta lõpetatud seisundit kandvates riigihanke andmetes, toetuse saaja ostu andmetes, vaidlustusmenetluse tulemuste andmetes ja digitaalsetes riigihangete dokumentides sisalduvaid käesoleva paragrahvi lõikes 5¹ nimetatud andmeid hoitakse registris 25 aastat, seejärel andmed kustutatakse. Riigihangete, toetuse saaja ostu ja vaidlustusmenetluse tulemuste andmeid ning digitaalseid riigihanke dokumente, mis käesoleva paragrahvi lõikes 5¹ nimetatud andmeid ei sisalda, hoitakse registris tähtajatult.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(5³) Pärast kümne aasta möödumist riigihanke lõppemisest on registris asuvatele käesoleva paragrahvi lõikes 5¹ nimetatud andmetele juurdepääsuõigus:

1) registri peakasutajal;

2) riigihanke eest vastutaval isikul selle riigihanke andmete;

3) toetuse saaja ostu menetluse eest vastutaval isikul toetuse saaja selle ostu andmetele;

4) pakkuja peakasutajal oma pakkumuste andmetele;

5) muul isikul põhjendatud õigustatud huvi korral.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(6) Registri põhimääruse kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).

§ 182. Andmete riskasutus

Registrile seadusega antud ülesannete täitmiseks on registri vastutaval ja volitatud töötlejal lubatud esitada elektroonilisi päringuid teistele riigi või kohaliku omavalitsuse andmekogudele ja saada sealt andmeid.

§ 183. Andmete edastamine Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele

Register edastab Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele riigihangete teadetes sisalduvad andmed vastavalt komisjoni rakendusmäärusele (EL) nr 842/2011, millega kehtestatakse riigihankega seotud teadete avaldamise tüüpvormid ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1564/2005 (ELT L 22, 27.08.2011, lk 1–187), kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda või muul juhul, kui hankija seda soovib.

§ 184. Statistiliste andmete edastamine Euroopa Komisjonile

Rahandusministeerium edastab Euroopa Komisjonile Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/23/EL artiklis 45, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL artiklis 85, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL artiklis 101 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/81/EÜ artiklis 66 nimetatud statistilised andmed ja muu informatsiooni. Rahandusministeeriumil on õigus vajaduse korral teha hankijatele lisapäringuid statistiliste andmete ja muu informatsiooni koondamiseks.

8. peatükk Vaidlustusmenetlus

1. jagu Üldsätted

§ 185. Hankija tegevuse vaidlustamine

(1) Pakkuja, taotleja või riigihanke osalemisest huvitatud ettevõtja (edaspidi *vaidlustaja*) võib vaidlustada hankija tegevuse, esitades riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi *vaidlustuskomisjon*) sellekohase vaidlustuse, kui ta leiab, et käesoleva seaduse rikkumine hankija poolt rikub tema õigusi või kahjustab tema huvisid.

(2) Vaidlustuse võib esitada järgmiste hankija dokumentide või otsuste peale:

- 1) riigihanke alusdokumendid;
- 2) taotleja või pakkuja hankemenetlusest kõrvaldamine;
- 3) taotleja või pakkuja hankemenetlusest kõrvaldamata jätmise käesoleva seaduse § 97 lõike 2 alusel;
- 4) ettevõtja kvalifitseerimine või kvalifitseerimata jätmise;
- 5) pakkumuse vastavaks tunnistamine;
- 6) pakkumuse tagasilükkamine või kõigi pakkumuste tagasilükkamine;
- 7) pakkumuse edukaks tunnistamine;
- 8) muu käesoleva seaduse alusel tehtud hankija otsus, mis võib rikkuda vaidlustaja õigusi või kahjustada tema huvisid.

(3) Kui hankija on muutnud riigihanke alusdokumente ja pikendanud pakkumuste, taotluste või ideekavandite esitamise tähtaega, võib pikendatud tähtaja jooksul vaidlustada üksnes neid riigihanke alusdokumentide muudatusi, mis on vastuolus sama riigihanke suhtes tehtud jõustunud vaidlustuskomisjoni otsuse või kohtuotsusega, või nendest sõltumatult tehtud muudatusi.

(4) Vaidlustaja võib:

- 1) esitada vaidlustuse vabatahtliku teate peale, kui hankija on jätnud hanketeate esitamata ja selle esitamata jätmise ei olnud vastavalt käesolevale seadusele lubatud ning hankija on esitanud registrile vabatahtliku teate;
- 2) vaidlustada hankelepingu, kui hankija on kasutanud väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlust ja pärast hankelepingu sõlmimist esitanud tähtajaks registrile hankelepingu sõlmimise teate;
- 3) vaidlustada hankelepingu, kui hankija ei ole esitanud hanketeadet, vabatahtlikku teadet ega tähtajaks hankelepingu sõlmimise teadet ja hanketeate esitamata jätmise ei olnud vastavalt käesolevale seadusele lubatud;
- 4) vaidlustada hankelepingu, kui hankija ei ole hanketeate registrile esitamisel märkinud, et riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, või ei ole märkinud, et ta soovib hanketeate edastamist Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele vastavalt käesoleva seaduse §-le 183, kui hanketeate edastamine oli käesoleva seaduse kohaselt nõutav;
- 5) vaidlustada hankelepingu, kui hankija on sõlminud dünaamilise hankesüsteemi alusel hankelepingu käesoleva seaduse §-s 35 sätestatud tingimusi rikkudes;
- 6) vaidlustada hankelepingu, kui hankija on sõlminud hankelepingu käesoleva seaduse § 30 lõikes 9 sätestatud korda rikkudes.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punkte 2, 3, 5 ja 6 ei kohaldata juhul, kui sõlmitud hankelepingu maksumus on alla riigihanke piirmäära.

(6) Pärast hankelepingu sõlmimist võib kahju hüvitamise taotluse esitada vaidlustuskomisjonile ettevõtja, kellega jäi hankeleping sõlmimata hankija õigusvastase otsuse või riigihanke alusdokumendi tõttu, välja arvatud juhul, kui ta ei ole õigeaegselt hankija otsuseid või riigihanke alusdokumente vaidlustanud, kuigi tal oli see võimalus olemas.

(7) Vaidlustusmenetluse menetlusosalised on vaidlustaja, hankija ja kolmas isik.

§ 186. Riigilõiv

Vaidlustuskomisjonile vaidlustuse ja kahju hüvitamise taotluse esitamisel tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduse §-s 258 sätestatud korras.

§ 187. Vaidlustuskomisjon

(1) Vaidlustusmenetluse viivad läbi vaidlustuskomisjoni liikmed.

(2) Vaidlustuskomisjoni liige on sõltumatu ja lähtub oma otsuste tegemisel üksnes seadusest ja muudest õigusaktidest ning Eestile kohustuslikest välislepingutest.

(3) Vaidlustuskomisjoni liikme nimetab ametisse ja vabastab ametist Vabariigi Valitsus. Vaidlustuskomisjoni liikmete hulgast nimetab Vabariigi Valitsus vaidlustuskomisjoni juhataja, kes esindab ja juhib vaidlustuskomisjoni. Vaidlustusmenetluses esindab vaidlustuskomisjoni vaidlustust läbivaatav vaidlustuskomisjoni liige.

(4) Vaidlustuskomisjoni liige nimetatakse ametisse kuni viieks aastaks avaliku konkursi alusel, mille kuulutab välja valdkonna eest vastutav minister.

(5) Vaidlustuskomisjoni liikmeks kandideerija isiksuseomaduste sobivust hinnatakse vestluse alusel. Valdkonna eest vastutav minister võib Vabariigi Valitsusele vaidlustuskomisjoni liikme nimetamise ettepaneku tegemisel arvestada ka muid vaidlustuskomisjoni liikme ülesannete täitmiseks olulisi omadusi ja teha järelepärimisi.

(6) Vaidlustuskomisjoni liikmele esitatavate nõuete suhtes kohaldatakse kohtute seaduse §-s 47 sätestatud. Vaidlustuskomisjoni liige vabastatakse ametist enne tähtaega juhul, kui ilmneb kohtute seaduse §-s 47 sätestatud asjaolu, mis seaduse kohaselt välistab isiku nimetamise vaidlustuskomisjoni liikmeks.

(7) Vaidlustuskomisjoni liikme ja juhataja palk on võrdne maa- ja halduskohtu kohtuniku ametipalgaga. Valdkonna eest vastutav minister võib määrata vaidlustuskomisjoni juhatajale juhataja ülesannete täitmise eest lisatasu viis protsenti vaidlustuskomisjoni juhataja palgast.

(8) Vaidlustuskomisjoni liikme üle teenistuslikku järelevalvet ei tehta. Vaidlustuskomisjoni liige allub töökorraldus- ja muudes üldküsimumustes vaidlustuskomisjoni juhatajale, vaidlustuskomisjoni juhataja allub töökorraldus- ja muudes üldküsimumustes valdkonna eest vastutavale ministrile. Distsiplinaarkaristuse määramise õigus on valdkonna eest vastutaval ministril.

(9) Vaidlustuskomisjoni liikmele ei kohaldata avaliku teenistuse seaduse § 14, § 15 punkte 1 ja 2, §-e 16–24, 30, 33, 45–46, 52–54, 57, 61, 63, 67, 91 ja 98.

(10) Vaidlustuskomisjoni liige ei või lisaks teenistusele vaidlustuskomisjonis töötada mujal kui õppe- või teadustööl.

(11) Kui vaidlustuskomisjoni liige ei saa oma ülesandeid täita püsiva takistuse tõttu, nimetab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga vaidlustuskomisjoni liikme asendaja kuni takistuse möödumiseni, aga mitte kauemaks kui kolmeks kuuks. Valdkonna eest vastutav minister võib asendamise tähtaega üks kord kuni kolme kuu võrra pikendada. Vaidlustuskomisjoni liikme asendajale kohaldatakse vaidlustuskomisjoni liikme kohta sätestatud käesolevas lõikes sätestatud erisustega.

(12) Vaidlustuskomisjoni halduskulud ja vaidlustusmenetlusega seotud kulud, sealhulgas vaidlustuskomisjoni liikmete palgad, kaetakse riigieelarvest Rahandusministeeriumile selleks eraldatud vahenditest. Vaidlustuskomisjoni töötingimused, sealhulgas tööruumid ja tehnilise teenindamise, tagab Rahandusministeerium.

(13) Vaidlustuskomisjoni põhimääruse kinnitab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(14) Vaidlustuskomisjon on kohustuslik kohtuväline vaidluste lahendamise organ riigivastutuse seaduse § 15 lõike 2 punkti 1 tähenduses.

§ 188. Taandamine

(1) Vaidlustuskomisjoni liige ei või vaidlustust läbi vaadata ja peab ennast vaidlustuse läbivaatamiselt taandama, kui esineb asjaolu, mis annab alust kahelda tema erapooletuses.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolu esinemist eeldatakse juhul, kui vaidlustust läbivaatav vaidlustuskomisjoni liige on menetlusosalise või tema seadusliku esindaja:

- 1) alaneja või üleneja sugulane;
- 2) õde, poolõde, vend, poolvend või isik, kes on või on olnud abielus vaidlustuse poole või tema esindaja õe, poolõe, venna või poolvennaga;
- 3) kasuvanem või kasulaps;
- 4) lapsendaja või lapsendatu;
- 5) abikaasa, elukaaslane, samuti abikaasa või elukaaslase õde, vend või otseliinis sugulane, sealhulgas pärast abielu või püsiva kooselu lõppemist.

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatule peab vaidlustuskomisjoni liige ennast vaidlustuse läbivaatamisest taandama:

- 1) asjas, milles ta on ise menetlusosaline või isik, kelle vastu võib esitada menetlusest tulenevalt nõude;
- 2) asjas, milles ta on või on olnud menetlusosalise esindaja või nõustaja või milles ta osales või milles tal oli õigus osaleda menetlusosalise seadusliku esindajana;
- 3) asjas, milles ta on andnud arvamuse ekspertina.

(4) Menetlusosaline võib käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 sätestatud juhul nõuda vaidlustust läbivaatava vaidlustuskomisjoni liikme taandamist.

(5) Taandusavalduse vaatab läbi vaidlustust läbivaatav vaidlustuskomisjoni liige või vaidlustuskomisjoni koosseis, kes teeb ka vastava otsuse.

(6) Kui taandusavaldus rahuldatakse, määrab juhataja uue vaidlustust läbivaatava vaidlustuskomisjoni liikme või vaidlustuskomisjoni koosseisu.

(7) Kui vaidlustuskomisjoni liikme asendamine või uue vaidlustust läbivaatava vaidlustuskomisjoni liikme määramine istungil ei ole võimalik, lükatakse istung edasi ja määratakse uus istungi toimumise aeg ja koht.

2. jagu

Vaidlustamise käik

§ 189. Vaidlustuse ja kahju hüvitamise taotluse esitamise tähtajad

(1) Vaidlustus peab olema laekunud vaidlustuskomisjonile kümne päeva jooksul alates päevast, kui vaidlustaja sai teada või pidi teada saada oma õiguste rikkumisest või huvide kahjustamisest, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõigetes 2–5 nimetatud juhul, kuid mitte pärast hankelepingu sõlmimist.

(2) Vaidlustus riigihanke alusdokumendi peale peab olema laekunud vaidlustuskomisjonile hiljemalt:

- 1) kaks tööpäeva enne lihthankemenetluses osalemise pakkumuste, taotluste või ideekavandite esitamise tähtpäeva;
- 2) viis tööpäeva enne hankemenetluses osalemise pakkumuste, taotluste või ideekavandite esitamise tähtpäeva, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, või
- 3) kümne päeva jooksul riigihanke alusdokumendi elektrooniliselt kättesaadavaks tegemisest arvates, kui hankija on hankemenetluses osalemise pakkumuste, taotluste või ideekavandite esitamise tähtaega vastavalt käesoleva seaduse § 93 lõikes 2 või § 94 lõikes 4 või 5 sätestatule lühendanud, aga mitte pärast hankemenetluses osalemise pakkumuste, taotluste või ideekavandite esitamise tähtpäeva.

(3) Kui riigihanke alusdokumendi elektrooniliselt kättesaadavaks ei tehta, arvestatakse käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 nimetatud vaidlustuse esitamise tähtaega alates päevast, kui vaidlustaja sai teada või pidi teada saada oma õiguste rikkumisest või huvide kahjustamisest.

(4) Vaidlustus lihthankemenetluses, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 nimetatud juhul, peab olema laekunud vaidlustuskomisjonile kolme tööpäeva jooksul alates päevast, kui vaidlustaja sai teada või pidi teada saada oma õiguste rikkumisest või huvide kahjustamisest, kuid mitte pärast hankelepingu sõlmimist.

(5) Vaidlustus, mis esitatakse raamlepingu alusel hankelepingu sõlmimise menetluses, peab olema laekunud vaidlustuskomisjonile seitsme päeva jooksul alates päevast, kui vaidlustaja sai teada või pidi teada saada oma õiguste rikkumisest või huvide kahjustamisest, kuid mitte pärast hankelepingu sõlmimist.

(6) Käesoleva seaduse § 185 lõike 4 punkti 1 alusel esitatud vaidlustus peab olema vaidlustuskomisjonile laekunud kümne päeva jooksul vabatahtliku teate registris avaldamisest arvates.

(7) Käesoleva seaduse § 185 lõike 4 punktide 2, 4 ja 5 alusel võib esitada vaidlustuse vaidlustuskomisjonile 30 päeva jooksul hankelepingu sõlmimise teate registris avaldamisest arvates.

(8) Käesoleva seaduse § 185 lõike 4 punkti 3 alusel võib esitada vaidlustuse vaidlustuskomisjonile kuue kuu jooksul hankelepingu sõlmimisest arvates.

(9) Käesoleva seaduse § 185 lõike 4 punkti 6 alusel võib esitada vaidlustuse vaidlustuskomisjonile 30 päeva jooksul alates päevast, kui vaidlustaja sai teada või pidi teada saada oma õiguste rikkumisest või huvide kahjustamisest.

(10) Kahju hüvitamise taotluse võib vaidlustuskomisjonile esitada ühe aasta jooksul hankelepingu sõlmimisest arvates. Kahju hüvitamise taotluse vaatab vaidlustuskomisjon läbi mõistliku aja jooksul, muus osas kohaldatakse kahju hüvitamise taotluse läbivaatamisele vaidlustuse läbivaatamise kohta sätestatud.

§ 190. Vaidlustuse ja kahju hüvitamise taotluse esitamine

(1) Vaidlustus esitatakse vaidlustuskomisjonile kirjalikult ja selles peavad sisalduma järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) kõigi vaidlustajale teadaolevate menetlusosaliste nimed, aadressid ja kontaktandmed;
- 2) vaidlustuse ese, sealhulgas nõue ja alus;
- 3) andmed vaidlustatud otsuse või riigihanke alusdokumentide kohta;
- 4) vaidlustuse faktiline põhjendus;
- 5) vaidlustaja valduses olevad tõendid, mis kinnitavad vaidlustaja väidetavaid asjaolusid, ja viited selle kohta, millist asjaolu millise tõendiga tõendada soovitakse;
- 6) kuupäev, millal sai vaidlustaja teada vaidlustatud otsusest või riigihanke alusdokumendist;
- 7) märge selle kohta, kas vaidlustaja soovib asja arutamist istungil või kirjalikus menetluses;
- 8) vaidlustusele lisatud dokumentide loetelu, sealhulgas andmed riigilõivu tasumise kohta ja vajaduse korral volikiri esindusõiguse tõendamiseks.

(2) Kahju hüvitamise taotlus peab lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabele sisaldama ka hüvitise suurust ja selle määramise aluseks olevaid asjaolusid.

(3) Vaidlustuse eseme määravad kindlaks vaidlustuse nõue vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 4 ja vaidlustuse alus. Vaidlustuskomisjon ei või teha otsust nõude ega aluse kohta, mida ei ole vaidlustuses esitatud, ega ületada nõude piire.

(4) Vaidlustusega võib nõuda:

- 1) hankija otsuse osalist või täielikku kehtetuks tunnistamist;
- 2) hankija kohustamist viia riigihanke alusdokumendid õigusaktidega kooskõlla.

(5) Kahju hüvitamise taotlusega võib nõuda hankija õigusvastase otsuse või riigihanke alusdokumentide tõttu tekkinud kahju hüvitamist.

(6) Vaidlustuse aluseks on põhiliste asjaolude kogum, millega seoses nõue esitatakse.

(7) Vaidlustaja lisab vaidlustusele tema käsutuses oleva teabe riigihanke kohta, millega seoses vaidlustus esitatakse, kui vastav teave ei ole vaidlustuskomisjonile registrist või muul moel elektrooniliselt kättesaadav.

(8) Vaidlustus ja sellele lisatud dokumendid esitatakse eesti keeles.

(9) Vaidlustuskomisjon hindab hankija otsuse või riigihanke alusdokumendi õiguspärasust ainult vaidlustuse või kahju hüvitamise taotluse läbivaatamise käigus.

(10) Kui esitatud on mitu vaidlustust, milles on samad vaidlustaja ja hankija, võib vaidlustuskomisjon liita vaidlustused ühte menetlusse.

§ 191. Vaidlustuse muutmine ja täiendamine

(1) Vaidlustaja võib vaidlustuse nõuet või alust muuta või täiendada. Uusi asjaolusid või taotlusi sisaldavad dokumendid peavad olema vaidlustuskomisjonile laekunud hiljemalt kaks tööpäeva enne istungi toimumiseks määratud päeva või kirjalikus menetluses vaidlustuskomisjoni määratud täiendavate selgituste ja dokumentide esitamise tähtpäeva. Iga uus nõue peab olema esitatud, järgides käesoleva seaduse §-s 189 sätestatud tähtaegu.

(2) Kui vaidlustus on muutmise või täiendamise tõttu või muul põhjusel muutunud ebaülevaatlikuks, võib vaidlustuskomisjon nõuda vaidlustajalt vaidlustuse teksti tervikuna esitamist, kui see lihtsustab asja lahendamist.

§ 192. Vaidlustusmenetluse alustamine

(1) Vaidlustuskomisjon hindab ühe tööpäeva jooksul vaidlustuse laekumisest arvates selle vastavust käesolevas peatükis sätestatud nõuetele.

(2) Kui vaidlustuskomisjon leiab, et vaidlustuses on kõrvaldatavaid puudusi, annab ta vaidlustajale puuduste kõrvaldamiseks kahe tööpäeva pikkuse tähtaja.

(3) Vaidlustuskomisjon jätab vaidlustuse läbi vaatamata ja tagastab selle oma otsusega vaidlustajale, kui:

- 1) vaidlustus ei ole esitatud tähtajaks;
- 2) vaidlustaja ei ole määratud tähtaja jooksul kõrvaldanud vaidlustuses esinevaid puudusi;
- 3) samas asjas on juba tehtud otsus vaidlustuskomisjonis või kohtus;

- 4) vaidlustatud riigihanke või otsuse kohta on tehtud käesoleva seaduse §-s 208 nimetatud ettekirjutus;
- 5) hankija on tunnistanud vaidlustatud riigihanke või otsuse kehtetuks või õigusrikkumine on kõrvaldatud;
- 6) vaidlustaja ei tõenda riigihanke alusdokumentide vaidlustamisel vaidlustuskomisjonile vastuvõetaval viisil, et tal on reaalne võimalus riigihankes osaleda;
- 7) vaidlustajal puudub vaidlustuse esitamise õigus.

(4) Kui vaidlustuskomisjonile esitatud vaidlustus või vaidlustusele lisatud dokumendid ei ole eestikeelsed, võib vaidlustuskomisjon lugeda selle käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud puuduseks ja nõuda vaidlustuse või vaidlustusele lisatud dokumentide tõlget. Kui vaidlustusele lisatud dokumentide tõlget tähtpäevaks ei esitata, võib vaidlustuskomisjon jätta vaidlustusele lisatud dokumendid tähelepanuta.

(5) Vaidlustuskomisjon kaasab vaidlustuse läbivaatamisse ka iga riigihankes osaleva või osalemisest huvitatud ettevõtja, kelle õiguste üle vaidlustuse läbivaatamise käigus võidakse otsustada (edaspidi *kolmas isik*). Kolmandat isikut ei pea kaasama, kui vaidlustus esitatakse riigihanke alusdokumendi peale ja vaidlustusest ei selgu, millise kolmanda isiku huve see võib puudutada.

(6) Vaidlustuskomisjoni teated loetakse menetlusosalistele teatavaks tehtuks järgmisel tööpäeval nende vaidlustuskomisjonile teadaolevale elektronposti aadressile edastamisest arvates.

§ 193. Riigihanke peatamine

(1) Vaidlustuskomisjon võib vaidlustaja põhjendatud taotluse alusel teha igas vaidlustusmenetluse staadiumis otsuse riigihanke peatamise kohta, võttes arvesse peatamisest tulenevaid võimalikke tagajärgi kõigile huvidele, mida võidakse kahjustada.

(2) Riigihanke peatamise taotluse vaatab vaidlustuskomisjon läbi ja teeb vastavasisulise otsuse kolme tööpäeva jooksul sellekohase puudusteta taotluse saamisest arvates. Kui vaidlustus on tagastatud puuduste kõrvaldamiseks, vaatab vaidlustuskomisjon riigihanke peatamise taotluse läbi ja teeb vastavasisulise otsuse kolme tööpäeva jooksul puudusteta vaidlustuse laekumisest arvates.

(3) Vaidlustuskomisjon võib riigihanke peatamise üle otsustamiseks nõuda menetlusosaliste seisukohti, mille nad on kohustatud andma ühe tööpäeva jooksul vaidlustuskomisjoni nõude saamisest arvates.

(4) Vaidlustuskomisjon võib menetlusosalise taotluse alusel või omal algatusel riigihanke peatamise kohta tehtud otsuse igas vaidlustusmenetluse staadiumis kehtetuks tunnistada.

(5) Kui vaidlustatakse hankija otsus pakkumuse edukaks tunnistamise kohta ja kui oluline avalik huvi, mida võidakse kahjustada hankelepingu sõlmimata jätmise korra, kaalub üles vaidlustaja õiguste võimaliku kahjustamise, võib vaidlustuskomisjon hankija põhjendatud taotluse alusel teha igas vaidlustusmenetluse staadiumis otsuse hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmise lubamise kohta.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmise lubamise taotluse vaatab vaidlustuskomisjon läbi viie tööpäeva jooksul selle saamisest arvates. Vaidlustuskomisjon võib taotluse läbivaatamisel nõuda menetlusosaliste seisukohti, mille nad on kohustatud andma kahe tööpäeva jooksul vaidlustuskomisjoni nõude saamisest arvates.

(7) Kui vaidlustuskomisjon on käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel teinud otsuse hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmise lubamise kohta ja vaidlustusmenetlus pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse üle lõpeb käesoleva seaduse § 197 lõike 1 punkti 1, 3 või 5 alusel ning hankija pole vaidlustusmenetluse lõppemise ajaks hankelepingut sõlminud, kaotab vaidlustuskomisjoni otsus hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmise lubamise kohta vaidlustusmenetluse lõppedes kehtivuse.

(8) Kui vaidlustuskomisjon on riigihanke peatanud ja pakkumuste, taotluste või ideekavandite esitamise tähtpäev saabub vaidlustusmenetluse ajal, on hankijal kohustus pikendada pakkumuste, taotluste või ideekavandite esitamise tähtaega mõistliku aja võrra. Riigihanke peatamise korral on hankijal kohustus teha pakkujatele vastavalt käesoleva seaduse § 112 lõikes 2 sätestatule ettepanek esitatud pakkumuste jõusoleku tähtaja pikendamiseks.

(9) Kui vaidlustuskomisjon on riigihanke peatanud või tunnistanud peatamise otsuse kehtetuks, teavitab hankija registri kaudu viivitamata sellest kõiki talle teadaolevaid riigihankes osalemisest huvitatud ettevõtjaid, pakkujaid ja taotlejaid.

§ 194. Vaidlustuse läbivaatamise korraldamine

(1) Vaidlustuskomisjon tagab omal algatusel asja lahendamiseks oluliste asjaolude väljaselgitamise, kogudes vajaduse korral tõendeid ise või tehes nende esitamise kohustuseks menetlusosalisele.

(2) Niisuguse vaidlustuse saamisel, mille puhul puuduvad käesoleva seaduse § 192 lõikes 3 nimetatud alused see läbi vaatamata jätta, teatab vaidlustuskomisjon viivitamata hankijale ja kolmandale isikule vaidlustuse esitamisest ja edastab neile vaidlustuse koopia.

(3) Kui vaidlustuskomisjon määrab vaidlustajale tähtaja vaidlustuses esinevate puuduste kõrvaldamiseks, teatab ta hankijale vaidlustuse esitamisest ning edastab talle pärast puuduste kõrvaldamist vaidlustuskomisjonile esitatud vaidlustuse koopia. Kui vaidlustuskomisjon jätab vaidlustuse läbi vaatamata käesoleva seaduse § 192 lõike 3 punkti 2 alusel, teatab vaidlustuskomisjon sellest viivitamata hankijale.

(4) Pärast vaidlustuse esitamise kohta käesoleva paragrahvi lõikes 2 või lõike 3 esimeses lauses nimetatud teate saamist, kuid enne käesoleva seaduse §-s 201 nimetatud tingimuse saabumist sõlmitud hankeleping on tühine.

(5) Hankija esitab vaidlustusele kirjaliku vastuse kolme tööpäeva jooksul vaidlustuskomisjonilt vaidlustuse koopia saamisest arvates, lisades sellele kõik vaidlustuse lahendamiseks vajalikud dokumendid, mida vaidlustuskomisjon nõuab. Kirjalikus vastuses võib hankija teha vaidlustuse lahendamise ettepaneku.

(6) Kui käesoleva seaduse § 192 lõike 5 alusel on vaidlustuse läbivaatamisele kaasatud kolmas isik, esitab kolmas isik vaidlustusele kirjaliku vastuse kolme tööpäeva jooksul vaidlustuskomisjonilt vaidlustuse koopia saamisest arvates, lisades sellele kõik vaidlustuse lahendamiseks vajalikud dokumendid.

(7) Vaidlustuskomisjon võib vastava taotluse alusel pikendada vaidlustusele kirjaliku vastuse esitamise tähtaega, kui see ei too kaasa vaidlustusmenetluse põhjendamatu pikenedamist.

(8) Vaidlustuskomisjon edastab käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 6 nimetatud kirjalike vastuste koopiad viivitamata teistele menetlusosalistele.

(9) Vaidlustuskomisjon võib nõuda vaidlustajalt, hankijalt ja kolmandalt isikult enne vaidlustuse läbivaatamist täiendavat kirjalikku seletust või tõendeid vaidlustatava riigihanke alusdokumendi või otsuse sisu kohta. Vaidlustaja, hankija ja kolmas isik on kohustatud esitama nõutud dokumendid vaidlustuskomisjonile kahe tööpäeva jooksul vaidlustuskomisjonilt sellekohase nõudmise saamisest arvates.

(10) Vaidlustusmenetluses on menetlusosalisel õigus tutvuda vaidlustusmenetluses esitatud dokumentidega, arvestades käesoleva seaduse § 110 lõikes 5 sätestatud.

§ 195. Vaidlustuse läbivaatamine

(1) Vaidlustuse vaatab läbi kas vaidlustuskomisjoni liige ainuisikuliselt või komisjoni vähemalt kolmeliikmeline koosseis, kui vaidlustuse lahendamine kollegiaalselt on komisjoni juhataja arvates oluline seaduse ühetaolise kohaldamise seisukohast.

(2) Vaidlustuskomisjon vaatab vaidlustuse läbi kas esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses käesoleva seaduse §-s 196 sätestatud korras või korraldab vaidlustuse läbivaatamise avalikul istungil menetlusosaliste osavõtul. Vaidlustuskomisjon korraldab vaidlustuse läbivaatamise avalikul istungil juhul, kui vaidlustuskomisjon peab seda vaidlustuse lahendamiseks vajalikuks või kui vaidlustaja ja hankija seda mõlemad nõuavad.

(3) Vaidlustuskomisjon teatab hankijale, vaidlustajale ja kolmandale isikule istungi toimumise aja ja koha vähemalt neli tööpäeva enne istungi toimumist.

(4) Kui hankija või kolmas isik ei ilmu istungile, vaatab vaidlustuskomisjon vaidlustuse istungil läbi ilma hankija või kolmanda isiku osavõtuta. Vaidlustaja istungile ilmumata jäämise korral jätab vaidlustuskomisjon vaidlustuse läbi vaatamata, tagastab selle oma otsusega vaidlustajale ja teatab sellest viivitamata hankijale.

(5) Vaidlustuskomisjon võib vajaduse korral korraldada täiendava istungi, millest teatatakse hankijale, vaidlustajale ja kolmandale isikule kas eelmisel istungil või vähemalt kolm tööpäeva enne täiendava istungi toimumist.

(6) Asjaajamine vaidlustusmenetluses ja vaidlustuse läbivaatamine toimuvad eesti keeles. Menetlusosalisel, kes ei saa eesti keelest aru, on õigus anda seletusi ja esineda vaidlustuse läbivaatamisel tõlgi või eesti keelt oskava esindaja vahendusel. Tõlgi kaasamise ja talle tasu maksmise kohustus on tõlki vajaval isikul.

(7) Eesti keelt mitteoskava vaidlustaja ilmumine istungile ilma tõlgita või eesti keelt oskava esindajata loetakse vaidlustaja istungile ilmumata jäämiseks käesoleva paragrahvi lõike 4 tähenduses.

(8) Vaidlustuskomisjon võib kaasata vaidlustuse läbivaatamisele eksperte. Eksperti kaasmisele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-des 153 ja 293–305 sätestatud.

(9) Kui vaidlustuskomisjon kaasab vaidlustuse läbivaatamisele eksperti menetlusosalise taotlusel, tasub menetlusosaline ekspertiisu enne ekspertiisi määramist vaidlustuskomisjoni näidatud arveldusarvele. Ekspertiisu makstakse ekspertile välja kohe pärast ekspertiisi lõpetamist.

(10) Vaidlustuse läbivaatamise käigus sellise asjaolu ilmnemisel, mis võib kaasa tuua Rahandusministeeriumi ettekirjutuse käesoleva seaduse § 208 lõikes 1 sätestatud alusel, teavitab vaidlustuskomisjon viivitamata Rahandusministeeriumi ja peatab vaidlustuse läbivaatamise kuni Rahandusministeeriumi poolt järelevalve tegemise lõppemiseni.

§ 196. Kirjalik menetlus

(1) Vaidlustuskomisjon võib asja läbi vaadata kirjalikus menetluses, kui vaidlustuskomisjoni hinnangul on asja lahendamiseks olulised asjaolud võimalik välja selgitada istungit korraldamata. Olenemata asja määramisest läbivaatamiseks kirjalikus menetluses, võib vaidlustuskomisjon kuni otsuse tegemiseni määrata asja läbivaatamiseks istungil.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt võib asja läbi vaadata kirjalikus menetluses, ent vaidlustuskomisjon peab vajalikuks uurida mõnd asjas tähtsust omavat küsimust istungil, võib vaidlustuskomisjon piirata istungil arutatavate küsimuste ringi, piirdudes ülejäänud osas kirjalike seisukohtadega.

(3) Kirjaliku menetluse puhul määrab vaidlustuskomisjon menetlusosalistele tähtaja, mille jooksul on võimalik esitada täiendavaid selgitusi ja dokumente, samuti otsuse teatavaks tegemise aja. Vajaduse korral võib otsuse teatavaks tegemise aja määrata ka hiljem.

§ 197. Vaidlustusmenetluse lõppemine

(1) Vaidlustusmenetlus lõpeb:

- 1) vaidlustuse lahendamisega kokkuleppel;
- 2) vaidlustusest loobumise ja vaidlustaja poolt;
- 3) vaidlustuse põhjendatuks tunnistamisega hankija poolt;
- 4) vaidlustuskomisjoni otsusega jätta vaidlustus või kahju hüvitamise taotlus rahuldamata;
- 5) vaidlustuskomisjoni otsusega rahuldada vaidlustus osaliselt või täielikult, tunnistades kehtetuks hankija tehtud riigihankega seotud seadusega vastuolus olev otsus või kohustades hankijat viima riigihanke alusdokumendi vastavusse õigusaktidega ettenähtud nõuetega;
- 6) vaidlustuskomisjoni otsusega rahuldada osaliselt või täielikult taotlus mõista hankijalt vaidlustaja kasuks välja hüvitis hankija õigusvastase otsuse, toimingute või riigihanke alusdokumendi tõttu tekkinud kahju hüvitamiseks;
- 7) vaidlustuskomisjoni otsusega lõpetada vaidlustusmenetlus pärast Rahandusministeeriumi poolt käesoleva seaduse §-s 208 nimetatud ettekirjutuse tegemist;
- 8) vaidlustuskomisjoni otsusega jätta vaidlustus osaliselt või täielikult läbi vaatamata, kui ilmnevad käesoleva seaduse § 192 lõikes 3 sätestatud alused.

(2) Käesoleva seaduse § 185 lõike 4 punkti 1 alusel esitatud vaidlustuse rahuldamisel keelab vaidlustuskomisjon oma otsusega hankelepingu sõlmimise.

(3) Käesoleva seaduse § 185 lõike 4 punktide 2–6 alusel esitatud vaidlustuse rahuldamisel võib vaidlustuskomisjon oma otsusega:

- 1) tuvastada hankelepingu tühisuse käesoleva seaduse § 31 või 121 alusel või
- 2) jätta hankelepingu jõusse, lühendades hankelepingu tähtaega, kui on tuvastatud tühisuse asjaolude olemasolu käesoleva seaduse § 31 või 121 alusel. Otsuse tegemisel võetakse arvesse olulist avalikku huvi, mida võidakse kahjustada hankelepingu tühisuse korral.

(4) Käesoleva seaduse tähenduses ei ole olulise avaliku huviga seotud põhjusteks vastava hankelepinguga otseselt seotud majanduslikud huvid. Hankelepinguga otseselt seotud majanduslike huvide hulka kuuluvad muu hulgas hankelepingu täitmise edasilükkumisest, uue riigihanke alustamisest ja hankelepingut täitva pakkuja vahetamisest tulenevad kulud ning hankelepingu tühisusest tulenevate õiguslike kohustuste kulud. Majanduslike huve võib pidada olulise avaliku huviga seotud põhjuseks üksnes siis, kui erandlikel juhtudel kaasneksid hankelepingu tühisuse tuvastamisega ebaproportsionaalsed tagajärjed.

(5) Vaidlustusmenetluse lõppemine vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktide 1, 2 või 3 vormistatakse vaidlustuskomisjoni otsusega. Kui sõlmitakse kokkulepe, loobutakse vaidlustusest või tunnistatakse vaidlustus põhjendatuks istungil, vormistatakse vaidlustusmenetluse lõppemine kirjaliku protokolliga.

(6) Kui vaidlustaja loobub vaidlustusest enne selle läbivaatamist avalikul istungil või otsuse tegemist kirjalikus menetluses, lõpetab vaidlustuskomisjon oma otsusega menetluse ja teatab sellest kohe hankijale.

(7) Vaidlustusmenetluse lõppemine vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktide 4, 5 või 6 vormistatakse vaidlustuskomisjoni motiveeritud otsusega.

(8) Vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1, 2, 3 või 7 alusel ei hinda vaidlustuskomisjon riigihanke alusdokumendi või hankija otsuse õiguspärasust.

(9) Kui ühte menetlust on ühendatud mitu nõuet, võib vaidlustuskomisjon lõpetada vaidlustusmenetluse nende nõuete suhtes ühes otsuses erinevatel käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustel.

§ 198. Vaidlustusmenetluse kulude jaotamine

(1) Vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva seaduse § 197 lõike 1 punktis 3 või 7 sätestatud alusel või punktis 5 nimetatud vaidlustuse või punktis 6 nimetatud kahju hüvitamise taotluse täieliku rahuldamisega mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega hankijalt vaidlustaja kasuks välja vaidlustaja poolt vaidlustusmenetluses tasutud riigilõivu täies ulatuses, tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu ja kantud lepingulise esindaja kulud põhjendatud ja vajalikus ulatuses.
[RT I, 01.07.2017, 1- jõust. 01.01.2019]

(2) Vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva seaduse § 197 lõike 1 punktis 5 nimetatud vaidlustuse või punktis 6 nimetatud kahju hüvitamise taotluse osalise rahuldamisega mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega hankijalt vaidlustaja kasuks välja vaidlustaja poolt vaidlustusmenetluses tasutud riigilõivu, tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu ja kantud lepingulise esindaja kulud proportsionaalselt vaidlustuse või kahju hüvitamise taotluse rahuldamisega, arvestades eksperditasu ja lepingulise esindaja kulude puhul tasu ja kulude põhjendatust ja vajalikkust.
[RT I, 01.07.2017, 1- jõust. 01.01.2019]

(3) Vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva seaduse § 197 lõike 1 punktis 2 või 4 sätestatud alusel mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega vaidlustajalt hankija kasuks välja hankija poolt vaidlustusmenetluses tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu ja kantud lepingulise esindaja kulud vajalikus ja põhjendatud ulatuses. Vaidlustaja tasutud riigilõiv, tasutud või tasumisele kuuluv eksperditasu ja tema poolt vaidlustusmenetluses kantud lepingulise esindaja kulud jäävad vaidlustaja kanda.
[RT I, 01.07.2017, 1- jõust. 01.01.2019]

(4) Kui vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva seaduse § 197 lõike 1 punkti 1 alusel ei ole hankija ja vaidlustaja vaidlustusmenetluses tasutud või tasumisele kuuluvate kulude jagamises kokku leppinud, jäävad vaidlustusmenetluse kulud poolte kanda.

(5) Vaidlustuse läbi vaatamata jätmisel käesoleva seaduse § 195 lõike 4 teise lause või lõike 7 alusel jäävad vaidlustusmenetluse kulud vaidlustaja kanda.

(6) Vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva seaduse § 197 lõike 9 alusel mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega menetlusosalistelt nende poolt vaidlustusmenetluses tasutud riigilõivu, tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu ja kantud lepingulise esindaja kulud välja, lähtudes iga vaidlustusmenetluse lõppemise aluse puhul käesoleva paragrahvi lõigetes 1–4 ja 8 sätestatust.
[RT I, 01.07.2017, 1- jõust. 01.01.2019]

(7) Kui vaidlustuskomisjon vaatab vaidlustuse läbi kas või ühe vaidlustuses sisalduva nõude osas, ei kuulu tasutud riigilõiv riigilõivuseaduse alusel tagastamisele.

(8) Kui vaidlustusmenetluses osaleb kolmas isik, mõistab vaidlustuskomisjon kolmanda isiku poolt vaidlustusmenetluses tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu ja kantud lepingulise esindaja kulud kolmandale isikule välja tema poole vastaspoolelt samade reeglite järgi nagu poolele. Kui vastaspool ei pea kulusid hüvitama, jäävad kolmanda isiku poolt tasutud või tasumisele kuuluv eksperditasu ja kantud lepingulise esindaja kulud kolmanda isiku enda kanda.

§ 199. Lepingulise esindaja kulude väljamõistmise kord

(1) Taotlus lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks koos kulude nimekirjaga, milles on detailselt näidatud kulude koosseis, esitatakse vaidlustuskomisjonile vaidlustuse läbivaatamiseks peetaval istungil, või kui vaidlustus vaadatakse läbi kirjalikus menetluses, hiljemalt käesoleva seaduse § 196 lõikes 3 sätestatud täiendavate selgituste ja dokumentide esitamise tähtpäevaks. Vaidlustuse läbivaatamiseks peetaval istungil osalemisega seotud lepingulise esindaja kulude nimekiri esitatakse vaidlustuskomisjonile ühe tööpäeva jooksul pärast istungi toimumist.

(2) Lepingulise esindaja kulude väljamõistmist taotleval menetlusosalisel tuleb kinnitada, et kõik lepingulise esindaja kulude nimekirjast nähtuvad kulud on kantud seoses vaidlustusmenetlusega.
[RT I, 01.07.2017, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 200. Otsuse teatavaks tegemine, jõustumine ja toime

(1) Vaidlustuskomisjon teeb vaidlustuse sisulise lahendamise kohta otsuse 30 päeva jooksul puudusteta vaidlustuse laekumisest arvates.

(2) Kui vaidlustuskomisjon on kaasanud vaidlustuse läbivaatamisse eksperdi käesoleva seaduse § 195 lõike 8 alusel, pöördunud Euroopa Kohtu poole asjas eelotsuse saamiseks või teavitanud lõike 10 alusel Rahandusministeeriumi, kuid Rahandusministeerium ei alusta järelevalvemenetlust või lõpetab selle, tegemata ettekirjutust riigihanke kehtetuks tunnistamiseks, ja seetõttu ei ole võimalik teha otsust käesoleva

paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaja jooksul, tehakse vaidlustuskomisjoni otsus, millega vaidlustus sisuliselt lahendatakse, teatavaks kümne tööpäeva jooksul eksperdiarvamuse, eelotsuse või Rahandusministeeriumi järelevalvemenetluse alustamata jätmise või lõpetamise teatise saamisest arvates.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul ja vaidlustuse lahendamisel kirjalikus menetluses teatab vaidlustuskomisjon menetlusosalistele otsuse teatavaks tegemise aja vähemalt kolm tööpäeva enne otsuse teatavaks tegemist.

(4) Vaidlustuskomisjoni otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Vaidlustuskomisjoni otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga. Kohus on asja lahendamisel seotud vaidlustuskomisjoni otsusega selle vaidlustamata osas.

(5) Vaidlustuskomisjoni otsus riigihanke peatamise, peatamata jätmise või peatamise kehtetuks tunnistamise kohta jõustub selle teatavaks tegemisest arvates.

(6) Vaidlustuse rahuldamisel on vaidlustuskomisjoni otsus hankijale täitmiseks kohustuslik. Hankija on kohustatud viima kõik oma riigihanke käigus tehtud otsused kooskõlla vaidlustuskomisjoni jõustunud otsusega. Hankija sõlmitud hankeleping, mis on vastuolus vaidlustuskomisjoni otsusega, on tühine.

§ 201. Riigihanke jätkamine

(1) Hankija ei või jätkata peatatud riigihanget enne 14 päeva möödumist käesoleva seaduse § 197 lõike 1 punktis 4 või 5 nimetatud vaidlustuskomisjoni otsuse teatavaks tegemisest.

(2) Hankija ei või anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne 14 päeva möödumist käesoleva seaduse § 197 lõike 1 punktis 4 või 5 nimetatud vaidlustuskomisjoni otsuse teatavaks tegemisest.

(3) Vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatamata alustel, välja arvatud käesoleva seaduse § 197 lõike 1 punkti 2 alusel või vaidlustuse läbi vaatamata jätmisel ja tagastamisel § 195 lõike 4 alusel, ei või hankija anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne seitsme päeva möödumist vaidlustusmenetluse lõppemise või vaidlustuse läbi vaatamata jätmise ja tagastamise otsuse teatavaks tegemisest.

(4) Hankija ei või anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne seitsme päeva möödumist vaidlustuskomisjoni sellise otsuse tegemisest, millega vaidlustuskomisjon lubas hankijal anda nõustumuse hankelepingu sõlmimiseks vaidlustusmenetluse kestel.

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud piirangutega vastuolus olev hankeleping on tühine.

§ 202. Kahju hüvitamise taotlus

(1) Riigihanke korraldamisel, hankelepingu sõlmimisel või muutmisel hankija tekitatud kahju hüvitamiseks võib esitada taotluse hankijale riigivastutuse seaduses sätestatud korras, taotluse vaidlustuskomisjonile käesolevas seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(2) Taotlus vaidlustuskomisjoni tekitatud kahju hüvitamiseks esitatakse Rahandusministeeriumile.

(3) Kui hankija, vaidlustuskomisjon või Rahandusministeerium jätab kahju hüvitamise taotluse rahuldamata või tähtajaks lahendamata või kui kannatanu ei nõustu hüvitise suuruse või viisiga, võib kannatanu 30 päeva jooksul vastava otsuse saamisest arvates esitada halduskohtule kaebuse hüvitise väljamõistmiseks.

9. peatükk

Riiklik ja haldusjärelevalve

§ 203. Rahandusministeeriumi järelevalvepädevus

(1) Rahandusministeerium teeb üksnes avalikes huvides riiklikku ja haldusjärelevalvet (edaspidi *järelevalve*) käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide täitmise üle.

(2) Rahandusministeerium tegutseb seaduse alusel ja on järelevalve tegemisel sõltumatu.

(3) Järelevalvemenetluses kontrollitakse hankija tegevuse õiguspärasust. Järelevalvemenetlust ei tehta hankija tegevuse otstarbekuse kontrollimiseks ega tema otsuste ja toimingute tulemuslikkuse hindamiseks.

§ 204. Riikliku järelevalve erimeetmed

Rahandusministeerium võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve tegemiseks kohaldada korrakaitseaduse §-des 30, 32, 49 ja 50 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 205. Järelevalvemenetluse algamine ja lõppemine

(1) Järelevalvemenetlus viiakse läbi Rahandusministeeriumi algatusel üksnes avaliku huvi kaitseks. Rahandusministeerium võib järelevalvemenetluse alustada:

1) põhjendatud kahtluse korral käesoleva seaduse §-s 207 sätestatud järelevalveteate põhjal või mõnel muul ajendil, kui on küllaldaselt andmeid, mis viitavad käesoleva seaduse rikkumisele, ja puuduvad § 206 lõikes 1 nimetatud asjaolud;

2) valimipõhise kontrollina.

(2) Järelevalvemenetlus algab hankija kirjaliku teavitamisega või esimese menetlustoiminguga, kui järelevalvet tehakse ette teatamata kohapeal. Vajaduse korral küsitakse järelevalvemenetluse alustamise otsustamiseks hankijalt selgitusi ja kogutakse lähteandmeid.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1 kohaselt alustatud järelevalvemenetluse korral ei tohi hankija anda nõustumust hankelepingu või raamlepingu sõlmimiseks enne järelevalvemenetluse lõppemist või enne ettekirjutuse täitmist käesoleva seaduse § 208 lõikes 2 sätestatud juhul. Nimetatud keeldu rikkudes sõlmitud hankeleping või raamleping on tühine.

(4) Järelevalvemenetlus lõpeb:

1) kirjaliku teatega järelevalvemenetlust välistavate asjaolude esinemise kohta;

2) ettekirjutuse hankijale teatavaks tegemisega;

3) kirjaliku kontrolliaktiga.

§ 206. Järelevalvemenetlust välistavad asjaolud

(1) Järelevalvemenetlust ei alustata või alustatud järelevalvemenetlus lõpetatakse, kui:

1) järelevalveteate esitajal on õigus esitada rikkumise peale vaidlustus vaidlustuskomisjonile;

2) rikkumine on vaidlustuskomisjoni või kohtu menetluses, välja arvatud käesoleva seaduse § 195 lõikes 10 sätestatud juhul, samuti siis, kui selle kohta on vaidlustuskomisjoni või kohtu jõustunud menetlust lõpetav lahend, milles on antud õiguslik hinnang rikkumise asjaoludele;

3) rikkumisele viitavad andmed ei ole põhjendatud kahtluse tekkimiseks küllaldased või rikkumist ei esine;

4) riigihange on lõppenud.

(2) Järelevalvemenetluse võib jätta alustamata, kui:

1) järelevalveteate esitaja ei ole kasutanud õigust esitada rikkumise peale vaidlustust vaidlustuskomisjonile;

2) rikkumise asjaolusid ja muid tegureid arvesse võttes puudub järelevalvemenetluse läbiviimiseks oluline avalik huvi.

(3) Kui järelevalvemenetluse alustamiseks oli esitatud järelevalveteade, teavitab Rahandusministeerium teate esitajat menetluse alustamata jätmisest või lõpetamisest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud asjaolud ei takista järelevalvemenetluse alustamist ja läbiviimist käesoleva seaduse § 205 lõike 1 punktis 2 nimetatud juhul.

§ 207. Järelevalveteade

(1) Järelevalveteade on pöördumine, mis osutab käesoleva seaduse rikkumisele ja millele kohaldatakse märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduses märgukirja kohta sätestatud.

(2) Järelevalveteade võib esitada igaüks, sõltumata sellest, kas rikkumisena kirjeldatud juhtum rikub teate esitaja isiklikke õigusi.

§ 208. Rahandusministeeriumi ettekirjutus

(1) Rahandusministeerium võib enne hankelepingu või raamlepingu sõlmimist teha hankijale ettekirjutuse riigihanke kehtetuks tunnistamiseks, kui hankija on rikkunud käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõudeid ja ilmnevad asjaolud, mis ei võimalda riigihanget jätkata.

(2) Rahandusministeeriumil on õigus teha enne hankelepingu või raamlepingu sõlmimist kohustuslikke ettekirjutusi käesoleva seaduse ja selle alusel antud õigusaktide rikkumise lõpetamiseks, kui rikkumise lõpetamisel on riigihanget võimalik jätkata.

(3) Kui hankija on jaotanud riigihanke sama menetluse raames osadeks ja käesoleva seaduse rikkumine, mis tingib Rahandusministeeriumi ettekirjutuse tegemise, esineb ühe või mõne osa suhtes, teeb Rahandusministeerium ettekirjutuse üksnes nende osade suhtes, mille suhtes rikkumine esineb.

(4) Enne ettekirjutuse tegemist teeb Rahandusministeerium hankijale teatavaks ettekirjutuse tegemise kavatsuse, andes hankijale vastuväidete esitamiseks vähemalt kolme tööpäeva pikkuse tähtaja.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettekirjutuse tegemise korral on kõik riigihankega seotud otsused ja toimingud tühised, olenemata sellest, kas need on tehtud enne või pärast ettekirjutuse tegemist. Samuti on tühine hankeleping või raamleping, mis sõlmitakse pärast riigihanke kehtetuks tunnistamise ettekirjutuse tegemist.

(6) Rahandusministeerium võib käesoleva seaduse alusel tehtud ettekirjutuse täitmata jätmise korral rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Ettekirjutuse täitmata jätmise korral on sunniraha ülemmäär esimesel korral kuni 2500 eurot ning järgmistel kordadel kokku kuni 10 000 eurot ühe ja sama kohustuse täitmisele sundimiseks.

§ 209. Rahandusministeeriumi kontrolliakt

(1) Rahandusministeeriumi valimipõhise kontrolli tulemuste kohta koostatakse kirjalik kontrolliakt, mis tehakse teatavaks hankijale ja avalikustatakse riigihangete veebilehel.

(2) Kontrolliaktis märgitakse:

- 1) hankija nimi ja registrikood;
- 2) akti koostamise kuupäev ja kontrolliperiood;
- 3) järelevalvemenetluse eesmärk ja ulatus;
- 4) järelevalvemenetluses tuvastatud asjaolud ja rikkumised;
- 5) hinnang hankija kohustuste täitmisele (järelused);
- 6) akti koostanud Rahandusministeeriumi järelevalveametniku ees- ja perekonnanimi, ametikoha nimetus ja allkiri.

(3) Enne kontrolliakti allkirjastamist antakse hankijale võimalus avaldada kontrolliakti projekti kohta arvamust. Arvamust saab avaldada kirjalikus vormis ja Rahandusministeeriumi määratud tähtaja jooksul.

§ 210. Rahandusministeeriumi soovitus ja juhised

(1) Rahandusministeeriumil on õigus anda soovitusi ja juhiseid käesoleva seaduse paremaks järgimiseks ja rikkumiste ärahoidmiseks.

(2) Soovitused ja juhised võivad sisalduda järelevalvemenetlust lõpetavas dokumendis või need esitatakse eraldi.

§ 211. Rahandusministeeriumi tegevus süüteokahtluse ja korruptsioonijuhtumi korral

(1) Kui järelevalve käigus Rahandusministeeriumile teatavaks saanud asjaolude kogum võib anda aluse süüteokahtluseks, mis ei ole käsitatav käesoleva seaduse §-des 213–215 sätestatud väärteona, või sellel on võimaliku korruptsioonijuhtumi tunnused, teavitab Rahandusministeerium talle teadaolevatest asjaoludest pädevat uurimisasutust või prokuratuuri.

(2) Korruptsioonijuhtumite ennetamiseks võib Rahandusministeerium oma ülesannete ja volituste piires teha koostööd uurimisasutuse, prokuratuuri ning teiste valitsusasutuste ja kohaliku omavalitsuse üksustega. Koostöö sisuks on eelkõige ametkondadevaheline teabevahetus ja tegevuste koordineerimine.

§ 212. Koostöö Euroopa Komisjoniga

(1) Kui Euroopa Komisjon teavitab hankijat kirjalikult Euroopa Liidu riigihankealaste õigusaktide või neid rakendavate riigisiseste õigusaktide sätete ilmest rikkumisest riigihanke korraldamisel, on hankija kohustatud kolme tööpäeva jooksul teate saamisest arvates edastama Rahandusministeeriumile kogu asjakohase informatsiooni vastava riigihanke kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud informatsiooni käsitlemise ja Euroopa Komisjonile edastamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

10. peatükk Vastutus

§ 213. Hankelepingu või raamlepingu muutmine nõudeid rikkudes

(1) Käesolevas seaduses sätestatud nõudeid rikkudes hankelepingu või raamlepingu muutmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 214. Riigihanke alusdokumentides sätestatust erinevatel tingimustel lepingu sõlmimine

(1) Riigihanke alusdokumentides sätestatust erinevatel tingimustel hankelepingu või raamlepingu sõlmimise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 215. Hankelepingu või raamlepingu sõlmimine nõutud menetlust korraldamata

(1) Hankelepingu või raamlepingu sõlmimise eest, kui sõlmimisele ei ole eelnenud käesolevas seaduses nõutud menetlust, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 216. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 213–215 nimetatud väärtegade kohtuväline menetleja on Rahandusministeerium.

(2) Käesoleva seaduse §-des 213–215 nimetatud väärtegade aegumistähtaeg on kolm aastat.

§ 217. Kulude hüvitamine pakkujale

Pakkujal ei ole õigust nõuda hankijalt pakkumuse esitamise seotud kulude, kaasa arvatud pakkumuse ettevalmistamise ja riigihankes osalemise seotud mõistlike kulude hüvitamist, välja arvatud juhul, kui pakkuja tõendab, et hankija rikkus riigihanke korraldamist reguleerivaid sätteid, sealhulgas tunnistas riigihanke põhjendamatuks kehtetuks, ja ilma rikkumiseta oleks temaga hankelepingu sõlmimine olnud tõenäoline.

§ 218. Kahju hüvitamine pakkuja poolt

Kui pakkuja on riigihanke käigus või vaidlustuse lahendamise käigus esitanud teadvalt valeandmeid või võltsinud dokumente, hüvitab ta selliste andmete või dokumentide esitamisest hankijale või teistele isikutele tulenenud kahju.

11. peatükk Rakendussätted

§ 219. Alustatud riigihangete lõpetamine, hankelepingute muutmine, esitatud vaidlustuste lahendamine, väärtemenetluste jätkamine ja seaduse alusel kehtestatud õigusaktide kehtivus

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist alustatud riigihanked viiakse lõpuni, lähtudes seni kehtinud riigihangete seaduses (edaspidi käesolevas paragrahvis *riigihangete seadus*) sätestatud nõuetest, välja arvatud sama seaduse §-s 37 sätestatud kohustus esitada riigihanke aruanne ja aruande lisa. Nimetatud riigihangete lõppedes on hankijal kohustus teatada hankemenetluse lõppemisest käesoleva seaduse §-s 83 sätestatud korras.

(2) Riigihangete seaduse alusel sõlmitud raamlepingute alusel hankelepingute sõlmimisel ei kohaldata riigihangete seaduse § 71 lõiget 5.

(3) Enne käesoleva seaduse jõustumist sõlmitud hankelepingute muutmisel ei kohaldata riigihangete seaduse § 69 lõikeid 3 ja 4. Nimetatud hankelepingute muutmisel kohaldatakse käesoleva seaduse § 123.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riigihangetes esitatakse vaidlustused ja vaidlustuskomisjon vaatab need läbi, lähtudes riigihangete seaduses sätestatud nõuetest.

(5) Tegu, mille isik on toime pannud enne käesoleva seaduse jõustumist ja mis on väärtetona karistatav ka käesoleva seaduse alusel, kvalifitseeritakse käesolevas seaduses väärtetokoosseisu ettenäeva paragrahvi järgi.

(6) Riigihangete seaduse § 10 lõike 5 alusel kehtestatud õigusakt kehtib kuni selle kehtetuks tunnistamiseni.

§ 219¹. Alustatud hankemenetluste lõpetamine

Hankemenetlused, mida alustati enne 2018. aasta 15. juulit, viiakse lõpuni, lähtudes käesoleva seaduse 2018. aasta 15. juulini kehtinud redaktsioonis sätestatud nõuetest.
[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

§ 220. Elektrooniline teabevahetus

(1) Kuni 2018. aasta 17. oktoobrini võimaldab hankija riigihankega seotud teabevahetust hankija ja ettevõtja vahel, sealhulgas hankedokumentide kättesaadavaks tegemist, taotluse, pakkumuse ja selgituste esitamist elektrooniliselt vähemalt 70 protsendi ulatuses registris alustatud riigihangete arvust.

(2) Kogu keskse hankija riigihangetega seotud teabevahetus keskse hankija ja ettevõtja vahel, sealhulgas riigihanke alusdokumentide kättesaadavaks tegemine ning taotluse, pakkumuse ja selgituse esitamine, toimub elektrooniliselt, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

§ 221. Alltöövõtjate kontrollimine kuni 2018. aasta 31. detsembrini

(1) Kuni 2018. aasta 31. detsembrini lähtub hankija alltöövõtjate kontrollimisel lisaks käesoleva seaduse § 122 lõigetele 1, 4, 7 ja 11 ka käesolevas paragrahvis sätestatust.

(2) Ehitustööde hankelepingute korral ja objektil hankija otsese järelevalve all osutatavate teenuste hankelepingute korral nõuab hankija riigihangete puhul, mille eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, riigihanke alusdokumentides, et hankelepingu sõlminud pakkujad esitaks hiljemalt hankelepingu täitmise alustamise ajal hankijale selleks ajaks teadaolevate alltöövõtjate nimed, kontaktandmed ja teabe nende seaduslike esindajate kohta. Hankija nõuab hankelepingu sõlminud pakkujalt sama teabe esitamist kõikide lisanduvate hankelepingu täitmisega seotud alltöövõtjate kohta ja teabe esitamist selle kohta, kui hankelepingu täitmise alustamise ajal näidatud alltöövõtja asendatakse.

§ 222. Vaidlustusmenetluse kulude jaotamine kuni 2018. aasta 31. detsembrini

(1) Kuni 2018. aasta 31. detsembrini lähtub vaidlustuskomisjon vaidlustusmenetluse kulude jaotamisel lisaks käesoleva seaduse § 198 lõigetele 4, 5 ja 7 ka käesolevas paragrahvis sätestatust.

(2) Vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva seaduse § 197 lõike 1 punkti 3 või 7 alusel või punktis 5 nimetatud vaidlustuse või punktis 6 nimetatud kahju hüvitamise taotluse täieliku rahuldamisega mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega hankijalt vaidlustaja kasuks välja vaidlustaja poolt vaidlustusmenetluses tasutud riigilõivu täies ulatuses ja tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu vajalikus ja põhjendatud ulatuses.

(3) Vaidlustuse või kahju hüvitamise taotluse osalise rahuldamise korral mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega hankijalt riigilõivu ja tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu välja proportsionaalselt vaidlustuse või kahju hüvitamise taotluse rahuldamisega.

(4) Vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva seaduse § 197 lõike 1 punkti 2 või 4 alusel mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega vaidlustajalt hankija või kolmanda isiku kasuks välja nende poolt vaidlustusmenetluses tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu vajalikus ja põhjendatud ulatuses. Vaidlustaja tasutud või tasumisele kuuluvad menetluskulud jäävad vaidlustaja kanda.

(5) Vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva seaduse § 197 lõike 9 alusel mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega menetlusosalistelt nende poolt vaidlustusmenetluses tasutud riigilõivu ja tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu välja, lähtudes iga vaidlustusmenetluse lõppemise aluse puhul käesoleva paragrahvi lõigetes 1–4 sätestatust.

§ 223.–§ 237.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 238. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2017. aasta 1. septembril.

(2) Käesoleva seaduse § 85 lõige 6 ning § 115 lõike 2 punkt 2 ja lõiked 3–6 jõustuvad 2018. aasta 1. jaanuaril.

(2¹) Käesoleva seaduse § 122 lõiked 2, 3, 5 ja 6 jõustuvad 2018. aasta 15. juulil.
[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

(3) Käesoleva seaduse § 23 lõige 9 ja § 45 lõige 1 jõustuvad 2018. aasta 18. oktoobril.

(4) Käesoleva seaduse § 198 lõiked 1–3 ja 6, § 199 ning § 122 lõiked 8–10 jõustuvad 2019. aasta 1. jaanuaril.
[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2007/66/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiive 89/665/EMÜ ja 92/13/EMÜ riigihanketingute sõlmimise läbivaatamise korra tõhustamise osas (ELT L 335, 20.12.2007, lk 31–46);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/81/EÜ, millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas ostjate poolt sõlmitavate ehitustööde ning asjade ja teenuste riigihanketingute sõlmimise kord ja muudetakse direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ (ELT L 216, 20.08.2009, lk 76–136); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/23/EL kontsessioonilepingute sõlmimise kohta (ELT L 94, 28.03.2014, lk 1–64);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.03.2014, lk 65–242);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.03.2014, lk 243–374).